

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 29 (13.859)

Trst, nedelja, 3. februarja 1991

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

primorski dnevnik

Nevarno stopnjevanje napetosti med zveznim predsednikom in hrvaškim vodstvom

Jović: Vojska bo šla do konca Tudjman: Hrvaška se bo branila

Zvezni predsednik odločno zahteva aretacijo ministra Špeglja in obtožuje Hrvaško, da ni razorožila rezervne milice - Kučan zahteva razčiščenje glede politične vloge JLA

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Predsednik zveznega predsedstva SFRJ Borisav Jović je v petek 1. februarja poslal predsedniku Hrvaške Franju Tudjmanu ostro pismo - ultimatum, katerega je včeraj v celoti objavila tiskovna agencija Tanjug.

V pismu Jović sporoča, da ga je zvezni sekretariat za narodno obrambo obvestil:

1. Borbeno pripravljenost enot JLA je vrnjena na mirodoboško raven.

2. Pred vojaškim sodiščem v Zagrebu se je pričela preiskava proti dvema civilnima in dvema vojaškima osebam, ki se je razširila še proti drugim osebam na celotnem ozemlju Hrvaške in tudi na obrambnega ministra Hrvaške Martina Špeglja.

3. Vojaško-sodni organi žele sodelovati s hrvaškimi, ki pa ne izpolnjujejo njihovih ukazov.

Predsedstvo razpolaga z informacijami, da Hrvaška ne deluje v skladu z zaključki predsedstva in dogovora od 25. januarja:

a. Čeprav so se obvezali, da bodo sodelovali z odgovornimi vojaškimi organi, osporavajo prisotnost vojaških organov, češ da civilne osebe lahko preganjajo samo civilni sodni organi.

Sodni postopek proti civilistom se označuje kot napad na suverenost Hrvaške, istočasno pa se širšo

propagandno akcijo skuša dokazati, da gre za montirane obtožbe JLA.

b. Nepopolno so demobilizirali rezervni sestav milice, polovico orožja so miličniki odnesli domov, ostalo pa shranili na postajah milice ne pa v skladiščih.

c. Nekateri dogodki dokazujejo, da se skuša preprečiti nadaljevanje preiskave in da se onemogoča privedba prič.

d. Še naprej opazujejo delovanje in premike JLA, odkrito se grozi vojaškim starešinam, ki naj bi kot talci služili za zamenjavo oseb, ki so obdolžene terorističnih dejanj.

e. Vedno več je primerov agresivnega obnašanja članov HDZ, še posebej do pripadnikov srbskega naroda (na področju Slavonije, Banije, Virovitice in drugod), kjer so mednarodni odnosi zaostreni kot še niso bili nikoli in kjer grozi neposredna nevarnost mednarodnih spopadov.

Jović poziva Tudjmana k doslednemu izvajanju sporazuma in stališč predsedstva od 25. januarja in nadaljuje: »Odgovorni organi JLA so dolžni izvrševati svoje ustavne in zakonske obveze in bodo zaradi tega šli pri izvajanju ukaza in zaključkov predsedstva do kraja.«

Beogradska »Politika«
je še v četrtek zvečer, takoj po zaključku razširjene seje zveznega predsedstva, zaprosila za izjavo predsednika Srbije Slobodana

Miloševića. Izjava je obsežna in pomembna tudi zato, ker Milošević govori zelo redko, nikakor pa ne pojasnjuje svoja stališča po raznih sejah.

Izjavo pričanja z ugotovitvijo, da so razgovori utrdili njihovo prepričanje, da je treba ohraniti Jugoslavijo kot državo, ki bo jamčila iste državljske pravice za vse državljane in ki bo imela svoje organe: eno armado, eno zunanje ministrstvo, enotno tržišče. Srbija ne bo pristala na nobeno ureditev, ki bi privedla do razdelitve srbskega naroda v razne države.

Treba je prekiniti agonijo skupne države. Zato mora predsedstvo preprečiti zavlačevanja in dolge razprave. Jugoslavija je edina država, v kateri so se restavrirale sile fašizma in genocida. Predsedstvo mora zaščititi državo pred pritiski od zunaj. Srbija želi ohraniti Jugoslavijo, treba je okrepiti njene funkcije in njen razvoj in k temu morajo pristopiti vsi, ki se strinjajo, da je treba Jugoslavijo ohraniti.

Zadnja dva odstavka sta posvečena JLA. V prvem je generično rečeno, da je treba spoštovati in izvršiti odloke predsedstva, v naslednjem pa se kar direktno govori o razorožitvi, ker je spoštovanje dogovorov pogoj elementarnega zaupanja in predpogoj za nadaljnje razgovore, ki sedaj potekajo. Srbija podpira predsedstvo SFRJ in Jugoslavansko ljudsko armado.

Jovićeva in Miloševićeva stališča dobivajo konkretno podobo v njihovih glasilih, zlasti pa na

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Če niti postopno popuščajo

VOJMIRO TAVČAR

Po kratkem premoru je jugoslovanska vrv spet napeta do skrajnosti. V dobrem tednu je država že tretjič na robu prepada: doslej je sicer vselej prevladala treznost in po zaostitvi je napetost popustila. Toda do kdaj? Nevarno je namreč, da se ob stalnem napenjanju začnejo niti cefrati in da se vrv pretrže celo proti volji tistih, ki vlečejo z nasprotnih strani in še vedno računajo, da bodo lahko pravočasno popustili.

Vladajoče srbske sile imajo nedvomno največjo krivdo, da je jugoslovanska kriza dosegla tako nevarno stopnjo. Za uresničevanje svojega unitarističnega koncepta in za rešitev svojih finančnih težav, s čimer lahko edino ohranjajo podporo prebivalstva, po stari navadi totalitarnih režimov potrebujejo zunanje sovražnike: najprej Kosovo, nato Slovenijo, sedaj predvsem Hrvaško, ker lahko vzburijo množice in podpihujejo nacionalistične strasti s sklicevanjem na usodo srbskih manjšin v tej državi.

Petkov telegram, pravzaprav skoraj ultimatum predsednika predsedstva Jovića predsedniku Hrvaške Tudjmanu je zopetna zavestna zaostritev napetosti predvsem v funkciji velikosrbske politike Slobodana Miloševića. In

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Multinacionalni kontingent naj bi iraški pomorski sili zadal smrtni udarec V Zalivu včeraj spet navidezno zatišje Iran začel pravo diplomatsko ofenzivo

BAGDAD, TEHERAN, NIKOZIJA — Po bitki pri Kafdziju se še vedno nadaljuje žalostni obred štetja žrtev, nadaljujejo pa se tudi polemike, kako je mogoče, da je »friendly«
(priateljski ogenj) povzročil smrt vsaj osmih od enajstih marincev, ki so umrli v noči na sredo. Včeraj zjutraj je prišlo do sestrelitve drugih dveh ameriških letal, Sadamova vojska sicer trdi, da jih je ona sestrelila, v multinacionalnem vojaškem kontingentu pa so se začele širiti že kar vznemirljive vesti, da je tudi tokrat šlo za grobo napako. Da je mogoče pogrešiti, predvsem med nočnimi akcijami, je včeraj potrdil tudi general Pat Johnston, ki poveljuje marincem. Potrdil je tudi, da so ZDA doslej izgubile že trinajst letal, vendar tako poročanje sploh ni bistvene pomena, saj vsakič povzroči nove polemike. Glasnika ameriškega in britanskega vojaškega kontingenta sta medtem sporočila, da je bila popolnoma uničena iraška pomorjadni dve raketonosilki.

V Teheranu pa se je začela prava iranska diplomatska ofenziva. Kljub nevarnosti vojne se v iranskem glavnem mestu mrzlično vrsti-

jo srečanja med domačimi in tujimi diplomati. Predsednik Rafsandžani je včeraj ločeno sprejel iraškega, alžirskega in jemenskega predstavnika, medtem ko se je zunanji minister Velajati sestal z zunanji ministri omenjenih držav. Med srečanji je ponovno prišla na površje trdna odločitev Teherana, da ohrani svoje nevtralnost stališče do iraško-kuvajtske vojne, vendar to še ne pomeni, da je Iran ravnodušen do usode iraškega ljudstva. Prav zaradi tega bo Teheran pod pokroviteljstvom mednarodnega Rdečega križa poslal v Irak kar največ pomoči. Velajati je iraškemu zunanjemu ministru Ahmadiju še enkrat izrekel obžalovanje, da so iraška letala brez dovoljenja pristala na iranskem ozemlju, potrdil pa je tudi, da bodo ta letala ostala v Iranu do konca vojne. Iraškemu kolegu je tudi izročil pismo za Sadama Huseina, vendar ni znano, kakšno sporočilo vsebuje.

Medtem ko se je iraški zunanji minister pogovarjal s svojim iranskim kolegom, pa je v Bagdadu Sadam preko javnih občil ponovil že staro, vendar vselej zaskrbljujoče zagotovilo, da se ne bo za nobeno ceno odpovedal

Kuvajtu. »Branili ga bodo z vsemi sredstvi, pa naj bodo to kuhinjski noži ali orožje za množični poboj,«
je poudaril iraški diktator. Tudi včeraj je iraška vojska izstrelila raketo proti Izraelu, vendar kot kaže, brez večjega učinka. Alarm se je sprožil ob 19.30 po našem času, trajal pa je le petnajst minut. Raketa je padla na nenaseljeno območje in ni povzročila škode. Pač pa kaže, da se nekaj po dvajseti uri ponovno vnel kopenski spopad med savdsko in iraško pehoto. Tudi v tem primeru ni točnejših poročil, in vesti, ki prihajajo iz Riada so skrajno protislovne.

Lahko bi torej rekli, da je sedemnajsti dan zalivske vojne potekel dokaj mirno, če seveda izvzamemo skoraj mrzlično diplomatsko dejavnost na vseh koncih sveta. Včeraj je tudi papež Janez Pavel II. ponovno pozval zainteresirane strani, naj poiščejo pot do sprave oziroma način, kako bi brez novega nasilja prekinili »vojno, ki bo imela izredno hude posledice za vse človeštvo, če se bo nadaljevala, poleg tega pa obstaja nevarnost, da bi človeštvo z ravnodušnostjo sprejemalo in prenašalo tudi take tragedije«.

Zbogom, KPI! Pozdravljena, SDL!

V Riminiju se bo danes z zaključnim posegom tajnika Occhetto zaključil dvajseti in zadnji kongres KPI. Rodila se bo PDS-SDL, vprašanje pa je, če se bodo vsi sestavni elementi dosedanje partije (na primer Pietro Ingrao, na sliki AP) prepoznali v novi politični stranki

NA 2. STRANI

Zaključena akcija zbiranja sredstev za žrtve jesenskih poplav v Sloveniji

Na pobudo Primorskega dnevnika je bila v začetku novembra lanskega leta takoj po prvih novicah o katastrofalnih poplavah v Sloveniji začeta široka nabiralna akcija, s katero je slovenska javnost v Italiji želela na konkreten način izkazati prizadetemu prebivalstvu toplo človeško solidarnost.

Odziv slovenskih ljudi tržaške, goriške in videmske pokrajine je bil takojšen in množičen - tako kot ob podobnih priložnostih v preteklosti.

V akcijo so se z izdatnimi prispevki in učinkovito operativno pomočjo vključili slovenski denarni zavodi na Tržaškem in Goriškem, pa tudi mnoge organizacije, društva in šole, ki so denarne prispevke nabirale v mestih in okolici.

Nekatere organizacije so nabrane vsote nakazovale neposredno Rdečemu križu ali podružnici Caritas v Sloveniji. Večina zbranih sredstev pa se je stekla na tekoče

račune Tržaške kreditne banke, Hranilnice in posojilnice na Opčinah, Kmečke banke v Gorici, Hranilnice in posojilnice v Nabrežini, Kmečko-obrtne hranilnice v Doberdobi in Kmečko-delavske posojilnice v Sovodnjah.

Na srečanju, ki so se ga udeležili predstavniki Primorskega dnevnika, slovenskih denarnih zavodov in drugih organizacij, ki so sodelovale pri akciji, je bil sprejet skupen dogovor, da se nabiralna akcija zaključi in se slovenski javnosti predstavi obračun nabranih sredstev. Sprejeta je bila tudi odločitev, da se nabrana vsota nameni za sanacijo škode v Vzgojno-varstveni ustanovi Anice Černejeve v Celju.

Predlog nam je po posredovanju jugoslovanskega generalnega konzulata v Trstu sporočil slovenski Republiški sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora. Tako se tudi uspešno uresničuje zami-

sel, da se solidarnostna sredstva iz zamejstva koncentrirajo v eno izmed težko poškodovanih pomembnih ustanov, kar bo pripomoglo k njeni sanaciji in vzpostavilo še trdnjši stik med zamejstvom in matiko.

Ob uspešnem zaključku nabiralne akcije se Primorski dnevnik občuteno zahvaljuje mnogim darovalcem, organizacijam in društvom, posebna zahvala pa gre osebju slovenskih denarnih zavodov, ki je omogočilo učinkovit potek zbiranja sredstev.

Uredništvo

Obračun zbranih sredstev in opis škode v Vzgojno-varstveni ustanovi Anice Černejeve

NA 6. STRANI

Ženski veleslalom za SP v Saalbachu
Švedinja Wibergova presenetila

1. kolo teniškega Davisovega pokala
Jugoslavija 3:0, Italija 2:1

Sinoči v Gorici v košarkarski C ligi
Visoko slavje Jadrana TKB

Po prvem delu odbojarske C-1 lige
Borovke na prvem mestu lestvice

NA ŠPORTNIH STRANEH

Generali hočejo ohraniti Jugoslavijo

RADO GRUDEN

Kaj bo zdaj storila jugoslovanska armada? Napovedi so preveč tvegane. Toda če sežemo samo dve desetletji nazaj v njeno zgodovino, se lahko dokopljemo do nekaterih domnev. 1974. leta je Jugoslavija dobila novo ustavo, ki je vnesla precej elementov konfederalizma. Vojska je seveda negotovovala in je za tolažbo dobila ustavno pravico, da varuje »temelje ustavne ureditve«. Zlasti zadnja leta je bilo v Jugoslaviji čedalje manj, zdaj celo kaže, da bo jugoslovanski prostori vsak hip dobili novo podobno. Armada

Zato lahko pričakujemo v tem sporu v zveznem parlamentu pravi padec med »federalnimi legalisti«
»republikanskimi legitimisti«. Ti drugi bodo verjetno nekoliko krajši pri naštevaju zakonov, s katerimi bodo podpreli svoje kritike ravnanj zveze v njih oblasti in vojske. Vsebinsko pa bodo njihovi argumenti močnejši. Slovenija ima za sabo prebiscitarno izraženo odločitev za neodvisno državo. Hrvaška že ima ustavo samostojne države. V jugoslovanskem ravnanju strahu zato na tej točki verjetno nobena stran ne bo potegnila meča do konca iz nožnice. Nikakršnega jamstva pa ni, da generali ne bodo našli drugega otipljivega povoda za vojski nastop. Jugoslovanska kriza s sporom med narodi jih skorajda že ponuja.

ajda že ponuja.
BOŽO KOVAČ

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

● Nevarno stopnjevanje napetosti med Zagrebom in Beogradom

Isto poročilo navaja tudi obratni položaj Srbov v Hrvaški, kjer so srbski aktivisti povsem svobodno izvedli referendum o avtonomiji. Srbski aktivisti so deset občin proglasili za avtonomno pokrajino z avtonomno vlado.

Takrat stvari še niso bile povsem jasne in je še bil v igri določen zgozdovinski razumljiv interes srbskega naroda. Sedaj pa je povezava med komunistično politiko Zveze komunistov - Gibanja za Jugoslavijo, JLA in velikosrbsko politiko prav tako boljševeška srbskega vodstva na dani. Novost predstavlja poudarjanje izolacije, napad na zapadne demokratske države in poudarjanje nenaključne povezave s podobno politiko Rdeče armade v pribalitiških državah.

Tudi zato je slovenski predsednik Milan Kučan na četrtkovem zasedanju zahteval, da se prvenstveno razčisti odnos med dokumentom politične uprave JLA, ki temelji na obnavljanju jugoslovanskega komunističnega sistema in stališči zveznega predsedstva. Pritegnil mu je Tudijski, ki je zahteval konec propagandne vojne proti Hrvaški. Stvari pa se ne umirajo, vse kaže, da se izredno zaostrejo. Kakšna bo uresničitev Jovićeve grožnje, da bo »JLA šla do kraja«?

in Beogradom

● Če niti popuščajo

NADALJEVANJE S 1. STRAN

vprašanje je, kaj zares pomeni Jasenovak, da bo »šla JLA do konca«? Jasenovak pa je, da če bi to pomenilo najhujše — oborožen spopad, potem bi Jovčević in srbsko vodstvo lastni republiki in najbrž tudi Jugoslaviji za dolgo časa zaprla vrata v Evropo, ki na poti v integracijo ne more in ne sme dovoliti reševanja problemov s silo, predvsem pa ne dušenja demokratičnih procesov in teptanja svobodno izražene volje narodov in narodnosti.

Pozornost Evrope je v tem trenutku usmerjena predvsem v zalivsko vojno in v zaplete na tistem kriznem žarišču, kljub temu pa je nekaj opozoril proti uporabi sile iz evropskih glavnih mest že prišlo v Beograd. Najbrž pa bi morala Evropa in zlasti Italija kot sosedu - in zato država, ki je najbolj zainteresirana za mir ob meji - posvetiti jugoslovanskemu vozu večjo pozornost. Predvsem pa bi morala pragmatično vzeti na znanje, da Jugoslavije kot zvezne države, kakršno smo poznali še pred nekaj leti, ni več: in če ne bo mogoče najti demokratične in mirne poti v novo državo, ki naj sloni na novih temeljih enakopravnosti vseh narodov in narodnosti in na demokratični ureditvi, je najbrž treba omogočiti miren razhod in vstop v Evropo istim, ki so v sozvočju in v koraku s procesom evropske integracije.

Točnih podatkov o ceni oklopnih vozil pa za sedaj ni. Gotovo je, da niso zastoj

Zalivska vojna je posoda brez dna Mana za industrijo orožja

WASHINGTON — Zalivska vojna je za proizvajalce orožja prišla kot mana. Ogromne količine orožja, ki jih v Zalivu uničijo vsak dan pa predstavljajo za države, ki so vpletene v spopad ogromne stroške. Strmoglavljen letala so doslej veljala zaveznike 900 milijonov dolarjev, izstreljene rakete pa približno 500-600 milijonov. Vojni stroj je skratka doslej stal od 1600 do 1700 milijard lir, če upoštevamo samo stroške za letala in za rakete. Material, ki ga vsako letalo odvrže pri posamezni misiji, velja približno 500 milijonov lir, če gre pa za tako imenovane »pametne bombe« se ta vsota takoj povzpne krepko čez milijardo.

Poglejmo koliko veljajo posamezna letala: nadražji je radarski C-130, ki velja kakih 100 milijonov dolarjev, za njim prihaja F14 tomcat 72 milijonov, A6E intruder 55 in F15 eagle 50,5. daleč za temi je tornado, s katerim letijo italijanski piloti: vsak tornado velja 27 milijonov dolarjev. Mnogo bolj poceni so bojni helikopteri: najdražji je black hawk (črni sokol) 16 milijonov dolarjev, drugi bojni helikopter apache velja 11,7 milijona, medtem ko opevane cobre stanejo pičlih 4,8 milijona dolarjev. Patrioti, ki lovijo iraške scude pa veljajo milijon dolarjev vsak.

BAGDAD — Sočasno z zavezniško ofenzivo proti Iraku smo vsak dan bolj pogosto priča pozivom iraške opozicije (v izgnanstvu seveda, saj je tiste, ki se niso pravočasno umaknili v tujino, Sadam že spravil na drugi svet) vojski in ljudstvu, naj se upre in naredita konec Sadamovi diktaturi. Eden najvidnejših predstavnikov iraške opozicije je nekdanji šef generalštaba in vodja republikanske garde general Ibrahim Al Davud, zapriseženi sovražnik Sadama Huseina. Pred dnevi je pozval iraško ljudstvo, naj okliče splošno stavko, častniki pa naj se uprejo blaznežu, ki peha Irak v pogubo. Splošna stavka bi morala biti v petek, vendar se pozivu nihče ni odzval. Ljudje se najbrž vse preveč bojijo represije, da bi se odzivali na pozive ljudi, ki živijo v tujini. Kljub vsemu pa so politični opazovalci mnenja, da ima Al Davud dokajšnje možnosti, da med vojsko zaneti upor, saj je negodovanja v vojaških vrstah, kljub temu da se vsako znamenje odpora plača z glavo, vedno več. Davuda je Sadam obsodil na smrt potem ko sta Davud in šef obveščevalne službe Abdul Razak Naif leta 1968 strmoglavlila tedanji režim Abdula Rahmana Arifa. Poskus je uspel, vendar sta oba častnika, ki sta ga izvedla, dva tedna kasneje bila žrtev protiudara, ki sta ga takrat vodila Ahmad Hasan Bakr in Sadam Husein. Od takrat Al Davud živi v izgnanstvu med Londonom in Damaskom ter čaka na priložnost, da vrže Sadamov režim. Njegov načrt predvideva vojaški državni udar, nato prvo fazo, v kateri bi umestili vojaško vladno nacionalne rešitve, ki bi sodila Sadamu zaradi zločinov zoper iraško, iransko in kuvaitsko ljudstvo. V drugi fazi bi oblikovali civilno vlado, katere naloga pa bi bila razpisati v teku enega leta splošne demokratske volitve.

Na kratko o Zalivu

VARŠAVA — Poljski predsednik Lech Walesa je pripravljen iti v Zaliv kot poslanec miru. V intervjuju za neki italijanski tednik je Walesa povedal, da čuti to kot nekakšno dolžnost, saj mu »Nobelove nagrade niso dali samo zaradi lepšega«. Poljski predsednik je tudi prepričan, da so mednarodne organizacije naredile premalo, da bi preprečile oboroženi spopad v Zalivu, zaradi tega pa je ves svet v nevarnosti. »To, kar danes javnost ocenjuje kot edino sprejemljivo rešitev, bi se lahko že jutri izkazalo za nepopravljivo napako, katerih posledice bodo tragične,« je menil Walesa. O mednarodni konferenci za mir pa je pojasnil, da sicer ni nikoli prepozno, vendar bi morale velesile že davno ukrepati.

...

BAGDAD — Človekova domišljija je neomejena, še zlasti, ko gre za zmerjanje sovražnika. Tipičen primer te trditve je Sadam Husein, ki skrbi tudi za to, da vsak dan sproti skuje nove psovke za Busha in vse grešnike sveta, ki so v Zaliv poslali svoje vojake. Sadam Busha nikoli ne omenja kot ameriškega predsednika, temveč kot »velikega satana«, »hudičevega kolego« in »božjega sovražnika«. Z ozirom na vsebino sporočila, ki ga Sadam pošilja iraškemu ljudstvu, pa se Bush spremeni v »faliranega kriminalca«, »krvoločnega mesarja« in »neodločno, zafrustrirano nič«. Vendar pa ni vselej samo Bush tarča Sadamovih psov. Med žrtvami je tudi savdski kraj Fahd, ki ga Sadam najraje omenja kot »pritlikavega agenta, izdajalca ljudstva in izdajalca svetih mošej«. V dveh okoliščinah pa je Fahda istovetil z »izdajalcem, ki se je pridružil silam zla in sramote«.

...

DUBAJ — Prebivalci Združenih arabskih emirats so že popolnoma stresirani zaradi vojne. Psihiater Ziad Abas Osmara je izdelal študijo, v kateri je prišlo na dan, da je prebivalstvo pod velikim psihološkim pritiskom, vendar ne toliko zaradi strahu pred sovražnikovimi raketnimi napadi, kolikor zaradi informativnih oddaj po radiu in televiziji, ki jih skoraj neprekinjeno poslušajo. Dr. Osmara je ugotovil celo, da nekateri noč in dan gledajo reportaže ameriške televizije CNN, zraven pa poslušajo vsa mogoča radijska poročila. Zmožnost prenašanja in »sožitja« s takšnim stresom je seveda odvisna od posameznika, splošna slika pa je vse prej kot spodbudna. Dr. Osmara opozarja tudi, da bi se tako stresirani ljudje izredno slabo odrezali, v primeru, da bi morali bežati pred morebitnim sovražnikovim napadom.

Včeraj v prvih jutranjih urah na natrpanem letališču v Los Angelesu Trčenje dveh letal zahtevalo najmanj 15 mrtvih

LOS ANGELES — V včerajšnjih zgodnjih jutranjih urah po italijanskem času (ob 18.00 po krajevem) se je na letališču v Los Angelesu zgodila huda letalska nesreča, ki je zahtevala najmanj 15 mrtvih, 25 ranjenih, 14 oseb pogrešajo, sedemindeset potnikov pa se je izmazalo z lažimi ranami in so jih po prvem zdravljenju že odpustili domov. Dinamika nesreče še ni povsem pojasnjena, kaže pa, da je potniški boeing 737-300 letalske družbe US Air takoj po pristanku silovito zavrl, se zazibal ter se zasukal v desno za 45 stopinj, vendar pa se ni mogel ogniti malemu krajevnemu dvomotornemu letalu sky west, ki se je nepričakovano znašlo pred njim in je čakalo na odhod. Trčenje je bilo silovito, saj je veliki boeing povozil in popolnoma zmečkal majhno letalo, ter ga za sabo vlekel več kot sto metrov, dokler ni trčil v stavbo letališčnih gasilcev ter se razbil na dva dela (na sliki AP). V trenutku se je boeing vnel, potniki pa so v paniki iskali rešitev vsepovsod. V trenutku nesreče je bilo na boeingu, ki je v Los Angeles prispel iz Syracusa v državi New York preko Washingtona in Columbusa 89 oseb skupno s člani posadke, na krajevnem letališču oddaljeno mesto Palmdale v Kaliforniji, pa je bilo deset potnikov in dva pilota.

Vsi potniki majhnega »taksi-letala« so bili pri prči mrtvi, pri drugem letalu pa se je prvim reševalcem, ki so takoj prispeli na kraj nesreče, ponudila naravnost apokaliptična scena: v razbitem trupu letala in po pristajalni trupu potnikov, ranjeni in zbegani ljudje pa so tarnali in prosili pomoč. Zaradi nevarnosti eksplozij so morali reševalci za nekaj ur prekiniti ponovno količina kerozina, ki so jo le z velikim mukom odstranili. Vzroki nesreče še niso jasni, saj niso bili izključeni »črni škotel«, kjer so reševalci vsi pogovori, sporočila in odločno obeh letal. Vodstvo US Air je kako okvaro. To so potrdili tudi preživeli potniki, tako da so preiskovalci vse bolj prepričani, da je šlo za napačno naj bi povzročil tragedijo. Letališče v Los Angelesu je eno največjih, pa tudi najbolj natrpanih na svetu. Zadnja hujša letalska nesreča, ki se je zgodila v Kaliforniji pa je bila avgusta 1986, ko sta v letu trčili dve letali. Takratna nesreča je zahtevala 62 smrtnih žrtev.

Moskvo in nekatera druga mesta SZ ponoči patruljirajo mešane vojaško-policijske enote

MOSKVA — Sovjetska ministra za notranje zadeve in obrambo, Jazov in Pugo, sta že 29. decembra lani izdala ukrep o sestavi posebnih mešanih patrolj, v katerih sodelujejo vojaki in policisti. Javnost je bila s tem ukrepom seznanjena šele 25. januarja, ukrep pa je začel veljati štiri dni kasneje, ko ga potrdil tudi predsednik republike Mihail Gorbačov. Mešane štiričlanske patrolje sedaj že redno nadzorujejo predvsem moskovske ulice. Nadzorne izmene se začnejo ob šestnajsti uri in trajajo vse do petih zjutraj. Mešane patrolje nadzorujejo sedemnajst od 33 mestnih okrožij, delujejo pa tudi v nekaterih drugih mestih SZ, kjer narašča vsakovrstni kriminal. Dva vojaka sta oborožena s puško z bajonetom, vojaški oficir s pištolo, vodja patrolje pa je policijski oficir. Glasnik moskovskega odseka notranjega ministrstva Vladimir Zubkov je včeraj sporočil tiskovni agenciji Tass, da so patrolje samo v noči na soboto aretirale trideset oseb, med katerimi je tudi enajst vojakov. Vzrok za aretacijo vojakov ni znan. Zubkov je pojasnil tudi, da ustanovitev tovrstne nadzorne službe nima nikakršnega političnega ozadja, pač pa sodi v redne, čeprav poostrene ukrepe za zatiranje navadnega in organiziranega kriminala. S tem je glasnik demantiral

vesti, da gre za vladne posege, katerih namen je še dodatno zaostriiti že itak napet položaj v državi. Zubkov je tudi odločno izključil, da se patrolje ob potrebi lahko poslužijo tudi oklopnih vozil, pač pa je potrdil, da bodo patrolje prisotne na vseh množičnih manifestacijah in demonstracijah povsod v federaciji in da bodo v primeru neredov tudi posegle. V zvezi z demonstracijami je Zubkov povedal, da je v Pribaltiških republikah te dni vse mirno in da na ulicah ni več vojakov. Samo v Latviji je prišlo prejšnjo noč do manjših, omejenih neredov, med katerimi je patrolja pretepla dva demonstranta, ki sta le ločila od skupine in se nista pustila legitimirati. Drugi informacijski viri pa poročajo, da v Vilniusu zlasti ponoči patroljirajo izredno »nasilne patrolje, ki izzivajo mimoidoče in mirne demonstrante«. Ukrep o patroljah so Moskovčani sprejeli z različnimi občutki. Agencija Tass meni, da jih je večina zadovoljnih, saj so kriminalci imeli tako rekoč monopol nad »nočno Moskvo«. Nekateri pa so prepričani, da so patrolje samo »lepa oblika stanja pripravljenosti«, ki ga je oklicala vojska in da je to le začetek procesa destabilizacije, ki grozi ne samo Rusiji temveč vsej federaciji. Na sliki (telefon AP): oborožena patrolja med nočnih obhodom po Vilniusu

Po dveh tednih vojne v Zalivu je slika dogajanj še nejasna

Molitev ameriškega vojaka v puščavi najbrž izraža želje, ki so skupne bojevnikom na tej in oni strani bojišča in vsem ljudem na Zemlji sploh: le v vojni se zavedamo, da je mir največja vrednota (Telefoto AP)

WASHINGTON, BAGDAD, JERUZALEM — Po dobrih dveh tednih lahko že podamo prvi, a še nepopolni obračun zalivske vojne, saj so podatki zaradi stroge vojaške cenzure, namernega dezinformiranja in propagandnih ciljev protislovni in težko razumljivi. Pred tem pa je skoraj obvezen krajši kronološki pregled tega spopada, ki je ves svet dramatično zdramil iz samozadovoljstva, da se nam obeta po padcu berlinskega zidu in konca hladne vojne obdobje miru in blagostanja.

16. januar: Ob 22.50 se je začela zavezniška ofenziva, »puščavski vihar«. Ob 24. so prve bombe začele padati na vojaške in strateške cilje. Bombniki so predvsem tolkli kemične in jedrske obrate ter telekomunikacijske in radarske sisteme. V zaporedju od 15 minut so v slabih treh urah bombniki odrgli na Irak 18 tisoč ton razstreliva, kar je več kot je znašala razdiralna moč jedrske bombe nad Hirošimo.

17. januar: Irak je proti Savdski Arabiji izstrelil pet iraških balističnih raket Al Husein (predelanih sovjetskih raket scud-B), a le eden je dosegel savdsko glavno mesto Riad.

18. januar: Ob 0.30 so ameriška letala začela vzletati s turškega letališča v Incirliku in po opravljenem bombardiranju pristajala v Savdski Arabiji in Združenih arabskih emiratih. Isto noč je Irak izstrelil proti Izraelu sedem raket, ki so zadele Tel Aviv, Haifo in Samed in ranile 12 oseb. Ob 7. uri zjutraj je italijansko vojno letalstvo sporočilo, da se en tornado ni vrnil na oporišče v Dabri. Ob 18. uri je Pentagon prvič priznal, da so bombardirali tudi center Bagdada, razna ministrstva, predsedniško palačo in telekomunikacijske sisteme.

19. januar: Ob 6.35 je nekaj iraških raket prizadelo predmestje Tel Aviva in ranilo 10 oseb. Iraške oblasti so vsem tujim dopisnikom ukazale, naj nemudoma zapustijo državo. Ob 15.30 so ameriški marinci osvobodili pet kuvajtskih naftnih ploščadi, na katerih so Iranci namestili protiletalske baterije. Ob 18. uri je iraška televizija prvič prikazala sedem ujetih pilotov protiiraške koalicije (dva Američana, dva Britanci in po enega pilota iz Savdske Arabije, Francije in Italije). Vsi so bili zdelani in obsojali napad na Irak. Italijanski lovski bombniki tornado so uspešno zaključili svojo drugo misijo.

20. januar: Protiiraška koalicija je nadaljevala s pospešenim bombardiranjem vseh vojaških in strateških ciljev v Iraku in v Kuvajtu.

21. januar: Iranski zunanji minister Ali Akbar Velajati je poudaril iransko nevtralnost v zalivskem spopadu in

lo pri tem več civilistov ubiti. Dopolodne so francoska letala prvič po izbruhu sovražnosti poletela nad iraško ozemlje in bombardirala položaje elitne republikanske garde. Premoč zavezniškega letalstva pa je zgovorno dokazal savdski pilot, ki je v enem mahu sestrelil dve iraški letali na meji s Kuvajtom. Istega dne je Irak obtožil Ameriko, da je bombardirala dva iraška tankerja, od OZN pa zahteval, naj Washington obsodi zaradi ogrožanja narave. Ob 18. uri je ameriška televizijska družba CBS sporočila, da že tri dni pogreša svojo ekipo, ki je izginila na savdsko-kuvajtski meji.

25. januar: Varnostni svet se je prvič sestal po izbruhu sovražnosti in je zavrnil zahtevo skupine magreb-skih držav o sklicanju formalnega zasedanja. Ob 9. zavezniške sile osvobodijo kuvajtski otok Kurah. Ob 17.10 nov iraški raketni napad na Izrael. Kljub izstrelitvi številnih patriotov je nekaj iraških raket padlo na Tel Aviv in Haifo, ena oseba je izgubila življenje, 40 pa jih je bilo ranjenih. Pod noč je ameriški general Robert Johnson sporočil, da so opazili ogromen naftni madež pred kuvajtskim naftnim terminalom v Al Ahmadiju. Ob 20.40 je Irak izstrelil več raket proti savdskemu Riadu, ene od teh patrioti niso prestregli, tako da je raketa zadela neko vladno palačo in ubila eno osebo, kakih trideset pa je bilo ranjenih.

26. januar: Sedem iraških letal je prebeglo v Iran. Teheran je takoj sporočil, da ostaja v spopadu nevtralen, da bo držal vsa letala in pilote obeh taborov do konca vojne.

27. januar: Predsednik iranskega parlamenta Hašemi Rafsandžani je predstavil mirovni načrt, ki predvideva istočasni umik Iraka iz Kuvajta in zavezniških sil iz Savdske Arabije, v Kuvajt naj bi vkorakale arabske mirovne sile, sledila bi mirovna konferenca, na kateri pa bi poleg kuvajtskega rešili tudi palestinsko vprašanje. S kuvajtskega ozemlja je začela oddajati radijska postaja »mati vseh bitk«, ki je napovedala, da bi Irak lahko segel po nekonvencionalnem orožju. Poveljnik ameriških sil v Zalivu general Schwarzkopf je sporočil, da so z letalskim bombardiranjem naftnega terminala in črpalk v Al Ahmadiju zaustavili namerno iraško izlitje nafte v Zaliv.

28. januar: S komuniquejem vojaškega poveljstva je Irak svetu zagrozil s terorističnimi akcijami proti interesom vseh držav, ki sodelujejo v napadu na Irak. Zavezniška letala so bombardirala iraški mesti Basro in Zorbatijo. Kurdske viri pa so sporočili, da je bilo težko prizadeto tudi iraško kurdsko mesto Sulaimanija. Radio Bagdad pa je navedel, da je bilo več ujetih pilotov ranjenih med bombardiranjem zavezniških sil.

29. januar: V prvem intervjuju za ameriško televizijsko mrežo CNN je Sadam Husein v Bagdadu zagrozil z jedrskim, kemičnim in bakteriološkim napadom. Italijanski tornadi so uspešno in brez izgub izvedli že sedmo vojaško misijo. Bagdadske radio je sporočil, da je padel prvi ameriški pilot, ki je bil kot živi ščit v nekem iraškem objektu. V Franciji je odstopil zunanji minister Chevenement zaradi razhajanj glede vodenja vojne v Zalivu. Francoska letala so namreč po Kuvajtu začela bombardirati tudi Irak. Ob 22. je ameriško poveljstvo sporočilo, da so v Kuvajtu uničili kolono 24 vozil (tankov, transporterjev in tovornjakov).

30. januar: Po tridevnih sovjetsko-ameriških pogovorih zunanja ministra Baker in Besmertnih v skupni izjavi predlagata premirje pod pogojem, da Sadam Husein obljubi, da se bo umaknil iz Kuvajta. Izjava takoj sproži najrazličnejša uganjanja in reakcije, ki jih Bela hiša utiši s trditva-

mi, da se ni nič spremenilo. Bagdad zmagošlavo sporoči, da so njegove kopenske sile zasedle savdsko obmejno mesto Kafdzi. General Schwarzkopf pa navede, da so po petih urah in pol odbili iraški napad.

31. januar: Američani morajo priznati, da je prva kopenska bitka trajala kar 30 ur, da je bilo pri tem ubitih enajst ameriških vojakov in da so enega šoferja in neko ameriško vojakinjo Iranci ujeli. Savdski meji se pri Al Vafri približuje šest iraških oklopnih in mehaniziranih divizij. Zaradi izjav tedniku Famiglia Cristiana je poveljnik italijanske eskadre v Zalivu, kontraadmiral Buracchia zaprosil za premestitev.

1. februar: Ameriške letelce trdnjave B-52 so ves dan z bombami zasipale prodirajoče iraške oklopne enote. Američani že sumijo, da so svojih prvih žrtev sami krivi. Bagdad je proglasil za vojne zločince zavezniške pilote, ker namerno rušijo civilne cilje in obstreljujejo navadne ljudi. Teheran skuša ob podpori magreb-skih držav doseči premirje v Zalivu.

2. februar: Bombardiranje iraškega ozemlja s strani ameriških letal B-52 se nadaljuje: zavezniki trdijo, da napadajo prodirajoče oklopne kolone, Iranci pa, da bombardirajo civilne bojevke. Resnica bo najbrž nekje na sredi. Sicer pa se nadaljuje bombardiranje Basre. Iz Teherana sporočajo, da bo Iran ostal nevtralen, dokler ne bo Izrael, ki sicer ni v vojni, ki pa je tarča iraških scudov, odgovoril na napade.

meri odvzel argumente mirovniškim gibanjem. Če so bila ta skoraj povsem odsotna na Češkoslovaškem in na Poljskem, kjer še niso pozabili münchenske kapitulacije v imenu miru in preprečevanja svetovnega spopada z žrtvovanjem Češkoslovaške Hitlerjevim ekspanzionističnim težnjam, pa so stotisoči v združeni Nemčiji v začetku spopada odločno zahtevali mir. Danes se je položaj spremenil, tako da večina Nemcev sedaj zagovarja vojaški poseg, da bi se preprečilo najhujše. V manjši meri se je to zgodilo tudi v Veliki Britaniji in v Franciji, tako da Sadam Husein ne more več računati

Melissa Rathbun-Nealy je prva ameriška vojakinja, ki so jo Iranci zajeli (AP)

Marsikateri iraški vojak je zavezniško letništvo dočakal z olajšanjem, saj Sadamovim vojakom že primanjkuje vsega razen municije (AP)

Ta kronologija se po sili razmer omejuje predvsem na vojaške operacije in le v manjši meri omenja z zalivsko vojno povezana politična vprašanja. In prav ta so bila vsaj v Italiji zaradi njene neposredne vpletenosti v spopad dominantna, saj so se izrodila v polemike, v medsebojno obtoževanje in v poenostavljeno delitev strank in ljudi med interventiste in mirovnike. To pa navsezadnje ni tako bistveno za dogajanja v Zalivu. Važnejša je ugotovitev, da je potek zalivske vojne presenetil vse analiste. Po začetni euforiji, ki ji je sledilo neprijetna stremitev ob spoznanju, da bo Irak trši oreh kot so prvotno domnevali, pa je vsaj v drugem tednu prišlo do pomembnih premikov. Bagdadu ni uspelo v spopad vplesti Izraela, kar pa je zanj najhujše, s svojimi grožnjami, da bo segel po jedrskem, kemičnem in biološkem orožju ob nezaslišnem izkoriščanju ujetih zavezniških pilotov je v dobri

na mirovnike. Prav tako mu je spodletel poskus, da bi v svoje načrte vpregel tudi naravovarstvenike zaradi ekološke katastrofe v Zalivu.

Vsestransko pa je uspel med arabskimi množicami, ki v njemu že vidijo vsearabskega voditelja, ker jim je vrnil čast in upanje. Trenutno mu še ni uspelo pod pritiskom ulice zrušiti vlad, ki ga v sedanjih vojni ne podpirajo. V tej svoji uspešni propagandi in tako mreč podpre Sadama Huseina in tako v trenutku izničile politični kapital, ki so ga uresničile ob izraelskem napadu na Bejrut. Izrael je s pridom prejel svoje potrpljenje in ima sedaj v rokah bolj proste roke na zasedenih arabskih ozemljih. Temni oblaki nad usodo Palestincev pa se zgrinjajo tudi v Libanonu, kjer prosiške oblasti, še bolj pa razne milicije samo čakajo pooblastil iz Damaska, da končno rešijo palestinsko vprašanje v Libanonu.

Glede samega poteka spopada pa lahko trdimo, da je zaveznikom v dveh tednih v bistvu uspelo postopogospodar nad iraškim zračnim prostom in tako zapečatiti vsako iraškoprskopobudo. Še vedno pa ni jasno, kaj se dogaja na relaciji Bagdad-Teheran. Najodobnejša iraška letala so namreč prebegla na varno v Iran, ko so Američani začeli podzemeljske letalske hangarje bombardirati z zračnimi strelimi, a še vedno uspešnimi britanskimi rušilnimi granatami. Kljub temu, da je iraški vojaški stroj v bistvu ohranil dober del svoje udarne moči, pa je lahko vsakomur jasno, da se po dveh tednih že občutijo posledice stalnega zavezniškega bombardiranja. Zadnje iraške kopenske napade lahko ocenjujemo kot poskus obupnega, a častnega poraza, ki je za Sadama Huseina sprejemljivejši kot nečastna predaja.

Na ulicah mesteca Kafdzi so ostale sedaj samo razbitine tankov

(Telefoto AP)

Tedenski pregled mednarodnih borz ob vojni v Zalivu

Petrolejske cene
še na znosni ravni

NEW YORK — Petrolejske cene so ostale v pravkar zaključenem tednu v bistvu nespremenjene. To pripisujejo dejstvu, da se v Perzijskem zalivu kljub srditim spopadom še ni zgodilo kaj takšnega, kar bi lahko spravilo svet z ravnotežja in česar se svet tudi boji. Kupčije so bile zaradi tega skromne, saj operaterjem ni bilo do tega, da bi se vidneje izpostavili riziku. Na newyorški borzi je tako vti/marec končal teden na ravni 21,34 dolarja za sod, medtem ko je znašala cena dan poprej 21,54 in v petek, 25. januarja, 21,35 dolarja.

Tudi sicer pa se povprečna mednarodna kotacija petroleja ni bistveno premaknila po izbruhu vojne. Kakor navaja Eni-News in kakor tudi sami vemo, je v prvih dveh tednih po izteku ultimata OZN Iraku celo nazadovale v primeri s stopnjo izpred konflikta. Vrednost bren-ta, ki je znašala 16. januarja še 30 dolarjev/sod, se suče danes okoli 20 dolarjev, toda že 18. januarja, torej dva dni po "zavezniškem" napadu na Bagdad je zdrknila na okoli 17,60 dolarja.

Po splahnitvi začetnega optimizma v zahodnih političnih krogih je ceno petroleja podprla domneva, da plameni ne bodo dosegli naftnih vrelcev, tako se je vrednost bren-ta povzdignila do uravnotežene stopnje med ponudbo in povpraševanjem (23. januarja do 22,20 dolarja); ko pa je prišlo do ekološke katastrofe, ni bilo špekulacij, torej tudi ne skokovitega censkega poviška. Ravno nasprotno pa velja seveda za kerozen in plinske olje, ki sta v vojnem času še prav posebno strateškega pomena.

Do tu prerez "povojnega" časa, za katerega pa kajpak ni rečeno, da bo ostal takšen tudi čez teden ali mesec.

Premiki obresti
so pocenili dolar

MILAN — Povišanje osrednje obrestne mere v Nemčiji in odločitev ameriške Federal Reserve o znižanju eskontne mere s 6,5% na 6% sta krepko potisnila navzdol zeleni bankovec. V Milanu je v ponedeljek veljal dolar še 1.118,065 lire, predčerašnjim pa samo 1.104,05 lire. Na njegov padec je vplival sicer tudi podatek o pomnožitvi brezposelnih v Združenih državah Amerike, ki je seveda neposreden odraz vse hujše gospodarske krize.

Po drugi strani pa je sklep nemške Bundesbanke, ki ga je njen guverner Pöhl utemeljil s potrebo po prilagoditvi denarne politike tržnemu razvoju, izzval povišanje eskontne mere tudi v Avstriji in na Nizozemskem ter porinil navzgor marko, na kar pa tržišče pravzaprav ni posebno reagiralo, tako da ji je vrednost takoj zatem ponovno upadla in sicer v Milanu s ponedeljkovih 751,26 na petkovih 750,625 lire.

Italijanska valuta se je lahko ovrednotila nasproti francoskemu in švicarskemu franku ter funtu šterlingu in ostala bistveno nespremenjena v odnosu do drugih valut znotraj evropskega denarnega sistema.

Pač pa se je zlato občutno pocenilo, sicer nekako po vzoru dolarja zaradi znižanja ameriške eskontne mere. V petek mu je znašala newyorška kotacija 365,75 dolarja za unčo, kar je malo več kot dan poprej (365,25), toda občutno manj kakor prejšnji petek (375,65).

Borze vrednostnih papirjev so se v glavnem popravile: v Milanu +0,63%, v New Yorku +2,69%, v Frankfurtu +3,22%, v Londonu +2,99%, v Parizu +0,98% in v Zürichu +3,92%, nasprotno pa je japonski indeks Nikkei rahlo popustil (−0,99%).

Zaradi nove razsodbe rimskega prizivnega sodišča glede Mondadorija
Vnovič trk Berlusconi-De Benedetti

Silvio Berlusconi

Carlo De Benedetti

MILAN — Spor med Carlom De Benedettijem in Silvijem Berlusconijem za nadzor Mondadorija se je spet razveljal. Rimsko prizivno sodišče je prejšnji teden razveljavilo arbitražni sklep o predaji založbe Carlu De Benedettiju in vnovič na stečaj odprlo vrata pravdanju. Sodniki prve sekcije omejenega sodišča so dejansko razglasili za neveljavno pogodbo, ki jo je Luca Formenton podpisal 21. decembra 1988 z inženirjevo družbo Cir. S to pogodbo se je Formenton obvezal, da proda 13,7 milijona delnic Amef v zamenjavo za 6,3 milijona navadnih delnic Mondadori (v rokah družbe Cir).

Toda akterji najhujšega založniškega spopada v Italiji so že nekam finančno potolčeni, zato v Segrateju morda ne bo noben zmagovalec ne poraženca. Morda bosta oba tabora nekaj zgubila; razen v primeru, ko bi založnik klesnil zaradi hudih težav, ki jih ima spri-

nost pogodbe s Formentonom. Na prvi fronti, izraženi v številkah, bo prišlo predvidoma do sodnega protinapada nasprotnega tabora, tudi sicer pa bi bil tak postopek odvisen od uvidevnosti oziroma pooblastil Bance d'Italia in zakladnega ministrstva. Vsekakor je to najučinkovitejše orodje, s katerim razpolaga De Benedetti; kajti druga pot, namreč sodna pravda, bi vodila v nedogled: 600-800 dni za prvostopenjsko razsodbo, 800-900 dni za prizivni postopek, prav toliko pa za razsodbo kasacijskega sodišča. Že sam priziv na kasacijskem sodišču proti razsodbi prizivnega sodišča iz minulega tedna bi zahteval vsaj dve leti in ne bi okrnil veljave rimske razsodbe.

Kaj tedaj? Očitno izgleda kot najboljše ravno pot finančne "pomiritve", pot umnega ravnanja, skratka — pogajalska pot, ki so jo opazovalci že večkrat predlagali, a na katero sta sprta tabora vselej gledala postrani. Tudi človeku, ki se ne razume veliko na upravljanje podjetij, postane pač jasno, da bi se boj s kolkovanimi papirji — o katerih dobro vemo, kakšen je njihov birokratski iter — zavlekel vse dotlej, dokler ne bi založniški orjak industrijsko propadel in ne bi od njega nihče več nič imel, pa naj zmaga ta ali oni. Pardon, morda bi imel kaj od tega Berlusconijev Fininvest: čeprav je Mondadorijev konkurent, bi od založbe v Segrateju dosegel, da bi dobesedno zapravila 800 milijard lir... Zdajšnji udarec je seveda hud za De Benedettijevo družbo Cir, ravno tako hud pa bi bil za dediča moža, ki je založbo ustanovil. Kot rečeno, ima Mondadori precej preglavic: kaj pa bi še bilo, ko bi po hiši vsak dan dirjali advokati, sodniki in sodni funkcionarji!

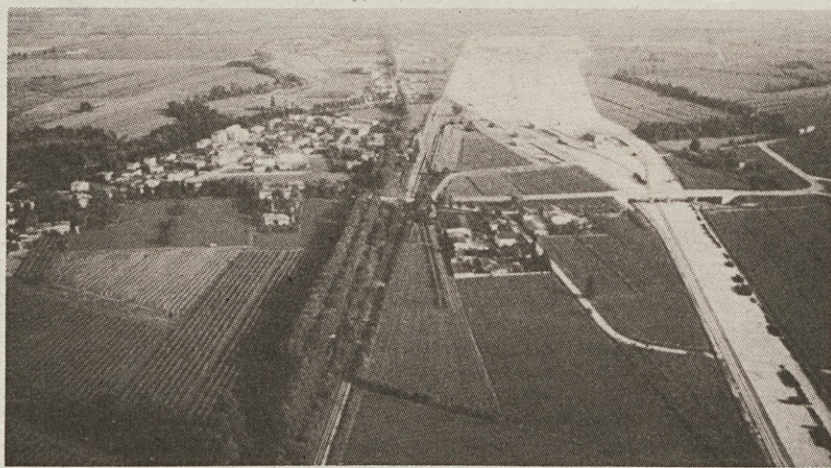
F. D. GAŠPERLIN

Nagel premik kombiniranega transporta

VIDEM — Kombiniranemu blagovnemu transportu se obetajo lepi časi. Družba Cemate, pri kateri so soudeleženci Državne železnice, navaja, da so našli lani v Italiji 337.000 tovornih pošiljk po kombiniranem sistemu, se pravi 23,4% več kot predlanskim. Povprečje pa so tudi številke, ki zadevajo Furlanijo-Juljsko krajino: kot niske ranžirne postaje vseh industrijskih con v deželi, je število tovrstnih pošiljk naraslo za 19,6% in sicer s 50.353 v letu 1989 na lanskih 60.252.

Podrobnejša razčlenitev kaže, da je bil porast v FJK zaznaven praktično v vseh industrijskih conah. Tako se je povzpelo število pretovornjenih vagonov v Tolmeču s predlanskih 818 na lanskih 855 (+4,5%), v Osoppu z 19.532 na 21.902 (+12,1%) in v Aussu (+12,1%), medtem ko se je dvignilo to število v Trzinu od 1.119 do 2.685.

Primerjave s tržaško industrijsko cono nimamo, ker se je delokrog družbe CTF razširil v to cono šele pred nekaj meseci — vsekakor naj bi lani pred pretovornimi 3.502 vagoni. Edini negativni primer je zabeležila kajšnji industrijski coni število pretovornjenih vagonov upadlo v omenjenem razdobju kar za 19,4% s 3.449 na 2.778. Vendar gre tu pripomniti, da se je — nasprotno — povečal mul-

Pogled na ranžirno železniško postajo pri Cervignanu

timodalni promet in sicer (po podatkih družbe Cemate) za 23% (s 1.102 na 1.356). Razdvojitve gornjih števil je treba pripisati organizacijskemu preustroju grupe Bertoli-Safau oziroma preureditvi njene železniške strukture, kar je pač potlačilo promet.

Analiza CTF je povoljna tudi kar zadeva druge italijanske dežele. Leta 1989 so pretovornili vsega skupaj nekaj več kot 100.000 vagonov, lansko leto pa dobrih 120.000 na račun 54 koristnikov. Tarife, ki jih uveljavlja CTF za

premikanje vagonov znotraj posameznih ranžirnih postaj, so po zatrdilu predsednika te družbe Demartisa najnižje v državi; zasluga za to, je pojasnil, gre dobri organizaciji, ki zajema načrtovanje struktur, uresničevanje železniških naprav prek izkoriščanja tehnološko najbolj kakovostnih materialov ter pravilno tipološko izbiranje oziroma vzdrževanje lokomotiv.

Družba CTF zaposluje 50 oseb in je ustvarila lani 7 milijard lir prometa nasproti 3,8 milijarde v letu 1989. V Furlaniji-Juljski krajini razpolaga s

40 lokomotivami in je glede vzdrževanja premičnin docela avtonomna.

Predsednik Demartis pa ni zadovoljen z obljubami predsednika deželne vlade Adriana Biasuttija in odbornika za prevoze Giovannija Di Benedetta glede finansiranja programa za okrepitev deželne železniške omrežja. Po njegovem je nujno potrebno ojačiti tudi progo Trst-Tržič, drugače ne bosta mogla tržaška industrijska cona oziroma Škedenj izkoristiti železniške mreže, tako kot bi bilo treba. Ne samo, če te okrepitve ne bo, ne bo mogoče ustrezno ovrednotiti niti ranžirne postaje v Cervignanu in niti ne tabeljske železnice; to pa bi bil hud udarec vsem bližnjim tovarnam, katerih bodoči razvoj je tesno povezan prav z razvijanjem kombiniranega transporta.

V resnici je odbornik Di Benedetto v petek zatrdil, da se bodo dela na ranžirni postaji pri Cervignanu spet začela aprila. Kakor je pojasnil v odgovoru na vprašanje predstavnika svetovalske skupine KPI v deželni skupščini Uga Polija, je bilo treba skleniti nov sporazum med državno železniško upravo in podjetjem, ki je imelo doslej v koncesiji staro delovnico. Komunisti so pozvali Deželo, naj pritisne na rimsko vlado, da bi s primerno politiko ovrednotila celoviti transportni sistem Furlanije-Juljske krajine, ki je izrazito mednarodnega pomena.

gospodarski dopis iz slovenije

Novi davki, zakaj pa ne

JOŽE PETROVČIČ

V teh dneh so davki glavna gospodarska tema pogovorov med ljudmi. Novi davčni sistem bo obdavčil vsakega posameznika, novi prometni davki, ki so začeli veljati 1. februarja, pa so kopico izdelkov že izdatno podražili. Oboje bo zmanjšalo standard v državi, napolnilo pa naj bi državne blagajne.

Čeprav je spravila pod streho nov davčni sistem in nato dokaj elegantno preskočila velik prag novih davčnih obremenitev, ker se je skrila za zvezni predpis o prometnih davkih, republiško vlado še čaka velika preizkušnja, ki jo že precej časa odloga. Gre za republiški proračun, s katerim se nikakor ne upa pojaviti v javnosti oziroma pred republiškimi poslanci. Seveda zaradi tega, ker gre za pošteno velike številke, ki bodo pokazale, da bo treba novi slovenski državi dati še veliko več denarja, kot ga je zahtevala stara. Tudi če dopuščamo domnevo, da bo znala nova slovenska država denar, zbran pri davkoplačevalcih, bolj umno uporabiti, kot ga je uporabljala doslej republika in zveza, to ne more biti opravičilo. Velikansko zajemanje denarja za državne potrebe je gospodarsko nezdružljivo, hkrati pa tudi v nasprotju s tistim, kar je zdajšnja vladajoča politična skupina obljubljala.

S spremenjenim davčnim sistemom se je sicer izpolnila glavna želja vladnih ekonomistov, da bi davčno težo prenesli od direktnega zajemanja v gospodarstvu na obdavčevanje prebivalstva. S tem se je davčni sistem približal zahodnim vzorom, ki so veliko bolj napredni, kot je bil dozdajšnji, pretirano socialno obarvan sistem enakopravnih siromakov. Vendar pa so se skupaj s tem sistemom normalno dvignile tudi davčne stopnje, s katerimi bo država pobrala najbrž okoli 40% družbenega proizvoda. To je tako strašno veliko, da bo obupno osiromašeno gospodarstvo zdrsnilo v še večjo finančno otroplost. Novim oblastnikom pa se slovensko gospodarstvo ne zna ubraniti. Njegova gospodarska zbornica ne zmore drugega, kot svariti, da je treba gospodarstvo razbremeniti, njen predsednik pa vidi možnost za manjše držav-

ne stroške zlasti v demilitarizaciji Slovenije. Namesto takih pobožnih želj bi pričakovali, da bo gospodarstvo le zmoglo kakšno bolj ultimativno zahtevo, ki bi v parlamentarne in vladne kroge morda vnesla več nemira in negotovosti.

Ob vsem tem se zastavlja logično vprašanje: kako to, da podpredsednik vlade, nadse priznan ekonomist, dopušča tako razraščanje državnih stroškov, saj je prejel, ko še ni bil v vladi, pri ocenjevanju vsakega protinflacijskega programa trdil, da inflacije ni možno zmanjšati, če se ne zmanjšajo državni stroški. Možnih odgovorov je več. Očitno je, da so pri tem v ospredju predvsem politične zahteve, ki jih prinaša program osamosvajanja Slovenije. Plačilo ni sporno. Sporna pa je lahko višina, saj se zdi, da se skuša s tem računom plačati še marsikaj drugega, ne le osamosvajanje. Tem "političnim" računom pa je treba pristeti še tekoče: vlada hoče postati bankir, ki bo s svojim denarjem reševal posamezna podjetja. Resorni gospodarski minister v glavnem potuje po Sloveniji ali pa sprejema delegacije iz podjetij in obljublja, da jim bo vlada finančno pomagala. Ker ni denarja, tudi obljubljene pomoči ni. Predvsem pa taka pomoč ne more imeti pravega gospodarskega haska. Povsod po svetu vlade zmanjšujejo subvencije, svoj vpliv v gospodarstvu pa si skušajo pridobiti na drugačne načine.

Če se na koncu še enkrat vrne-mo k prometnim davkom, moramo zapisati, da bolj kot višina in razporeditev teh davkov moti način, kako so bili sprejeti. Slovenska vlada je sorazmerno gladko sprejela zvezni davčni paket (Zakaj pa ne, saj je sodobnejši od starega, je bilo rečeno). Ko pa je bil sprejet in ko so vse strele udarile v zvezni vrh, je sklenila, da bo to kar slovenski davek, ker ga republika ne bo oddajala v zvezne blagajne. Ker misli Slovenija plačevati zvezne stroške na podlagi kotizacije, je odločitev o zadržanju davkov ustrezna, kaj pa bodo npr. o novem, za dobrih 20% večjem davku na otroška oblačila rekli poslanci, ki so bili prepričani, da so sprejeli samo 3-odstoten prometni davek (razliko je skrivaj dodala republika), bomo najbrž še slišali.

Za odprtje bančnega računa
je potreben še davčni kodeks

RIM — Vsakdo, ki bi rad vložil privarčevana sredstva v banko, bo moral odslaj pred odprtjem tekočega računa, hranilne knjižice, varnostne skrinjice itd. predložiti tudi lastno davčno številko (codice fiscale). Tako določa zakonski odlok 2/1990; ki tudi prepoveduje uporabo gotovine pri transakcijah vrednosti nad 20 milijonov in s tem omejuje rizik, kakršnega predstavlja pranje (reciklaža) umazanega (nezakonito pridobljenega) denarja; ob finančnih operacijah, ki presegajo omenjeni znesek, se ime dotičnega vpiše v poseben seznam.

Mladobnost v zvezi z davčno številko je začela veljati 1. februarja, sicer tudi za mladoletne osebe in tiste, ki nimajo stalnega bivališča na območju, po katerem se razteza delokrog banke.

Vsi, ki so dne 1. februarja že imeli v banki denar, pa so dolžni sporočiti kodeks najpozneje do 31. decembra 1992. Z novim predpisom je torej postala bančna tajnost še manj tajna.

Iz Vicenze vzor
kako pognati
izvozne posle

VICENZA — Pokrajinsko združenje industrijcev v Vicenzi odpira agencijo za internacionalizacijo podjetij. Gre za organizem, ki bo nudil 2.000 včlanjenim podjetjem (zlasti malim in srednje velikim) popolno personalizirano zaslombo na komercialni, juridični, davčni in normativni ravni. Agencija ne bo samo posredovala informacij o tujih partnerjih, temveč bo podjetnikom pomagala operativno: aktivno bo sodelovala pri iskanju ugodnih možnosti za ugodne posle na tujem in to po meri strukturnih ter siceršnjih značilnosti posamične uvozne-izvozne tvrdke. Združenje industrijcev je v ta namen navezalo stik že s petdesetimi mešanimi trgovskimi zbornicami, bančnimi organizacijami, predstavništvi italijanskih bank v tujini in podjetniškimi združenji, a še predvsem s konzulenčnimi družbami na marketinškem, finančnem, davčnem, pravnem, tradinškem in drugih področjih. To pobudo so industrijci v Vicenzi podvezli zaradi tega, ker je ondotno podjetništvo usmerjeno izrazito izvozno: v pokrajini Vicenza je industrija ustvarila leta 1990 več kot 13.000 milijard lir prometa, pri čemer je odpadlo kar dobrih 7.500 milijard na izvozne posle.

Na predlog slovenske vlade in po posvetovanju s tistimi, ki so sodelovali pri solidarnostni akciji

Pomoč vrtcem Anice Černejeve v Celju

Pri poplavih, ki so lani tako hudo prizadele Slovenijo, je bilo Celje eno od najbolj prizadetih področij. V mestu samem pa je poleg bolnice vodna ujma opustošila predvsem tiste predele, ki ležijo ob Savinji. Na tem področju deluje Vzgojno varstvena organizacija Anice Černejeve, kateri je Primorski dnevnik na predlog slovenske vlade in v dogovoru s slovenskimi denarnimi zavodi v Italiji in organizacijami, ki so sodelovale pri solidarnostni akciji, namenil zbrana sredstva.

Vzgojnovarstvena organizacija Anice Černejeve deluje na področju predšolske vzgoje in skrbi skupno za šest enot, oziroma za šest vrtcev, v katerih so ponekod tudi otroške jasli, povsod pa imajo tudi tako imenovano »malo šolo«. V vseh šestih enotah imajo skupno 775 otrok.

Med jesensko ujmo je bilo pet. od šestih vrtcev poplavljenih in hudo poškodovanih. Skupaj je voda zalila okoli 2.600 kv. metrov površine, ponekod je voda dosegla 160 cm višine. Ujma je zalila predvsem kletne in pritlične prostore, uničen je bil material v kabinetih, uničene so bile vse zaloge, ki so jih upravitelji VVO imeli za zimo: od pralnih praškov do otroških plen, od hrane do drugih potrebščin. Hudo je bila prizadeta tudi vsa oprema.

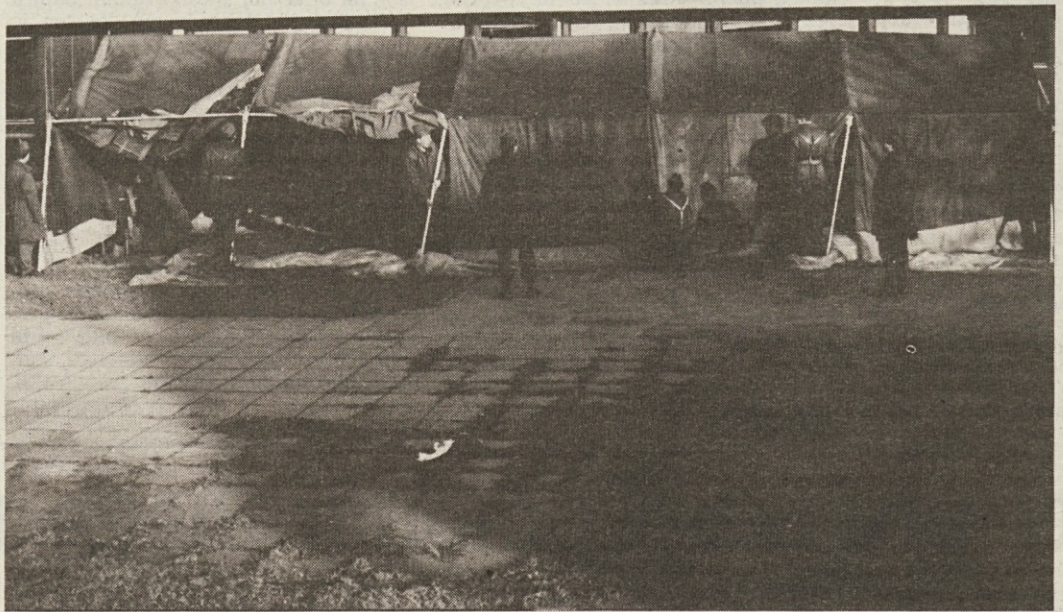
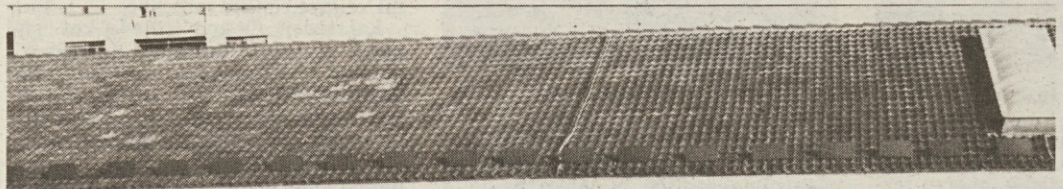
»Drugega novembra smo bili tako rekoč odrezani od sveta,« je povedala ravnateljica prof. Ana Četkovič Vodovnik, »saj so vrtci stali v vodi in v blatu, pomešanem z nafto, ki nam je iztekla iz cistern. Dva dni smo bili brez pitne vode in elektrike. Stanje je bilo grozno, vendar smo se vsi delavci v vrtcu organizirali, čeprav smo, razen dveh hišnikov, same ženske in nas je skupaj 82. Pri organizaciji varstva otrok so nam pomagali celjski vrtci, ki niso bili poplavljeni.«

Delo za usposobitev vrtcev, pri katerem so poleg osebja vrtca sodelovali starši otrok, komunalci, delavci iz bližnjih tovarn, je trajalo dva meseca neprekinjeno tudi ob praznikih in nedeljah. Odstraniti je bilo treba večino podov, talnih in stenskih oblog, uničene predmete, izpodrezati je bilo treba pohištvo in ga zasilno usposobiti. Iz vseh vrtcev je bilo odpelanih več kot 30 kontejnerjev uničenega materiala.

Ko si je ministrica za zdravstvo in socialno varstvo Katja Boh nekaj dni po poplavi ogledala vrtce, je menila, da enote pred pomladjo ne bodo mogle biti usposobljene za delovanje. Toda marljivi uslužbenci VVO Anice Černejeve so pridno zavijali rokave. Zavedali so se, da morajo v sanacijo vložiti maksimalne napore, saj je bilo treba otrokom čimprej zagotoviti varstvo, obenem pa poskrbeti tudi za lastni kruh. Do pred nedavnim so bili vrtci prava gradbišča, v katerih so ob profesionalnih delavcih vsi delali vse. Zimski čas je sicer ovira pri sušenju, toda vrtci so sedaj za silo usposobljeni, z dokončno sanacijo pa bo treba počakati do poletja, ko bodo stene dovolj suhe, da bodo lahko obnovili fasade z lesenimi opaži in odstranili še ostale posledice ujme.

Ob prvem telefonskem pogovoru s predstavniki Primorskega dnevnika je bila prof. Ana Četkovič veselo iznenađena in je novico, kot nam je pisala v pismu, »sprejela kot najbolj prijazno in veselo voščilo prvega delovnega dne v letu«. »Vaša pomoč,« nam je pisala prof. Četkovič, »nam bo še bolj dvignila voljo, ki nam je sicer ne manjka, in stanovsko samozavest, ki pa večkrat ni tako trdna, da bi bili prepričani, kako družba resnično ceni naše predšolsko vzgojno poslanstvo. To, da ste se odločili za naložbo v otroke, upamo, da bodo naši prihodnji rodovi tudi cenili. Vaše dejanje bo zapisano v naši kroniki, ki ima ob nesreči, katero smo preživeli, tudi veliko lepih strani.«

Razdejanje, ki ga je povzročila ujma v celjskih vrtcih VVO Anice Černejeve: pod naslovom pogled na poplavljenno območje; v sredi vojaški šotori, v katerih je bilo del opreme, dokler so sanirali notranjost vrtcev; spodaj pa razdejanje v kurilnici in v telovadnici.

Občutena solidarnost s prizadeto Slovenijo

Po zaključku solidarnostne akcije za Pomoč Sloveniji objavljamo še zadnja imena darovalcev in dokončen obračun vseh sredstev, ki so bila zbrana v okviru solidarnostne akcije, ki jo je Primorski dnevnik izpeljal s pomočjo slovenskih denarnih zavodov v Italiji, številnih organizacij in društev.

V uredništvu Primorskega dnevnika v Trstu so darovali: G. Italo Sabadin 50.000 lir, Antonija Volk Ščuka 50.000 lir, uslužbenci in sodelavci SDGZ Trst in podjetja Servis Trst Vojko Kocjančič, Nadja Prašelj, Stevo Kosmač, Davorin Devetak, Hugo Farneti, Roža Brne, Vera Merkuža in Milena Jazbec 470.000 lir.

Pri Tržaški kreditni banki so darovali: ob novoletnem koncertu Bančna sekcija SDGZ 2.520.000 lir, Sandra in Boris Devetak 40.000 lir, Janko Simoneta 20.000 lir, Silva in Maurizio Lorenzi 50.000 lir, Luciano Milič 50.000 lir, Miloš Budin 100.000 lir, Ivanka Emili 100.000 lir, Stojan Stubelj 50.000 lir, Mirko Furlan 60.000 lir, Stana Budin 50.000 lir, Tamara in Zvonko Simoneta 100.000 lir, Roberto Milič 30.000 lir, Paola Forčič 50.000 lir, sekcija PSI Dolina 200.000 lir, KD Ivan Grbec 200.000 lir, ŽPZ Ivan Grbec 100.000 lir, Angelo Kosmač 50.000 lir.

Pri Hranilnici in posojilnici na Opčinah so darovali: družina Zvonka in Dario Rupel 50.000 lir, Lojzka Guštin 20.000 lir, Patrizia in Marinko Stopar 50.000 lir, Fani in Carlo Malalan 100.000 lir, Vlasta in

Boris Štrekelj 200.000 lir, Francesco Mulič 100.000 lir.

Na sedežu Sklada Mitje Čuka so darovali: družina Grgič (Padriče 45) 50.000 lir, Karlo Malalan (Opčine 905) 20.000 lir, družina Petra in Vinkota Suhadolc 200.000 lir, N.N. 10.000 lir, Nadja in Sander Žerjal 50.000 lir, družina Anice in Antonina Saia 50.000 lir, družini Markon in Risehari 100.000 lir, družina Škabbar (Repen 72) 100.000 lir, N.N. 50.000 lir, prof. Ubald Vrabec 100.000 lir, družina Giulio Pertot 100.000 lir, Fabio in Majda Sturman 100.000 lir.

Na sedežu Slovenske skupnosti so darovali: prof. Enzo Martin iz Pinerola 100.000 lir.

Slovenska skupnost je dne 9. januarja 1991 predala skupno vsoto 1.185.000 lir Rdečemu križu Slovenije, kot je bilo napovedano ob začetku nabitke.

Pri Kmečki banki v Gorici so darovali: Marina Pankovič 150.000 lir, Carlo Primosić 500.000 lir, Ljudmila Terzer Mikulus 50.000 lir, Ladi Češut 50.000 lir, Boris Baša 50.000 lir, Borut Leban 100.000 lir, Nataša Paulin in Danilo Petarin 100.000 lir, Ernesto Quinzi 50.000 lir, Zdravko Custrin 50.000 lir, Elisabetta Paoletti 50.000 lir, Kmečka banka Gorica 10.000.000 lir, izkupiček novoletnega koncerta - Kmečka banka 1.500.000 lir.

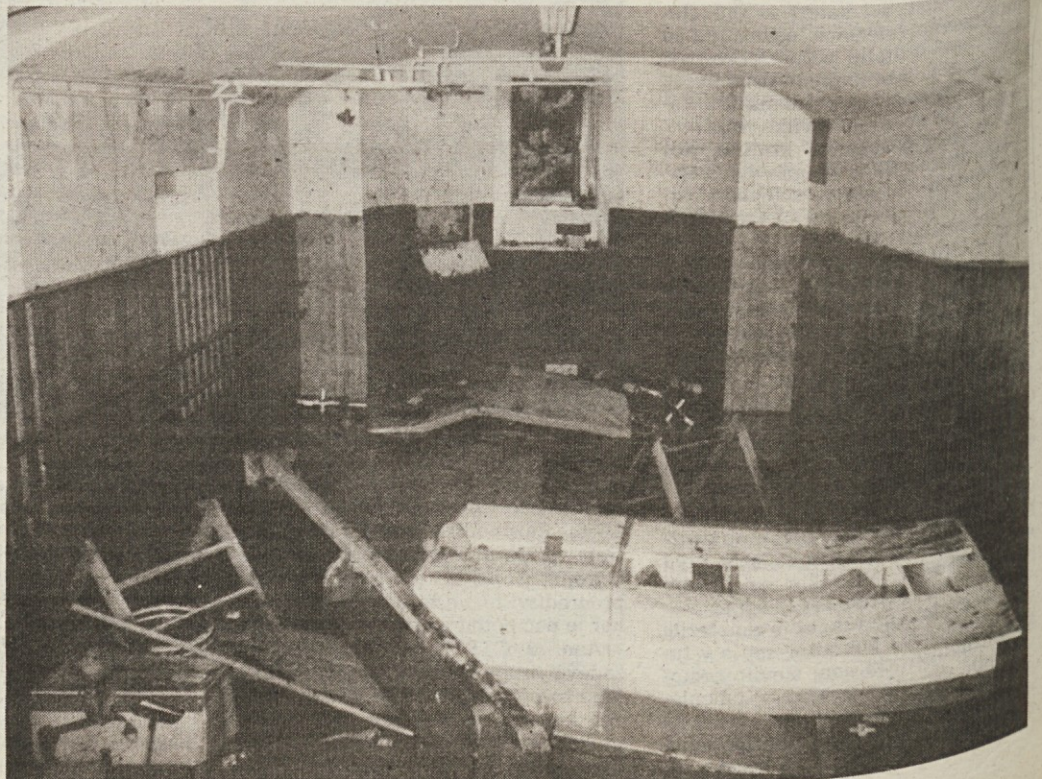
Pri Kmečki delavski hranilnici in posojilnici Sovodnje so darovali: Slavica Devetak 100.000 lir, posojilnica Sovodnje 1.000.000 lir, izkupiček ob novoletnem koncertu - posojilnica Sovodnje 490.000 lir.

Skupno je na tekočih računih, ki so bili odprti pri slovenskih denarnih zavodih v Italiji, zbranih za pomoč Vzgojnovarstveni organizaciji Anice Černejeve v Celju:

141.923.179 lir

Obračun škode v vrtcih

Na zgradbah je škode za	3.685.628,00 din
Poškodovana in uničena oprema	6.197.022,00 din
Zaloge	619.850,00 din
Didaktična in druga vzgojna sredstva	5.921.000,00 din
Skupaj	16.423.500,00 din

Če se ne reši problem tranzita čez Avstrijo Avtoprevozniki pretijo z mejnimi blokadami

VERONA — Čez teden dni bodo italijanski avtoprevozniki zasedli vse cestne mejne prehode na avstrijski meji in na ta način preprečili ves tovorni promet med državama, seveda samo v primeru, da jim ne bi minister za prevoze in promet Carlo Bernini izdal novih dovolilnic za tranzit čez avstrijsko ozemlje.

Sklep v tem smislu so izglasovali na včerajšnji množični skupščini znotraj veronskega Interporta Quadrante Verona predstavniki vseh stanovskih združenj avtoprevoznikov, v katerih je članjenih kar 220.000 tovrstnih tvrdk.

Organizacije Anita, Fai, Fita, Unital, Snacasa in vrsta drugih bodo naslovile omenjeno zahtevo na ministra Berninija že takoj jutri. Kakor je povedal včeraj predsednik mednarodne sekcije združenja Anita Luciano Marani, so avtoprevozniki prisiljeni k takšnemu drastičnemu ukrepanju: »V nasprotnem primeru ne bomo prav ničesar dosegli in tedaj bomo lahko kar lepo zaprli naše tvrdke!« In še: »Medtem ko so naši tovornjaki ustavljeni, njihovi šoferji pa na mrazu, ker primanjkuje dovolilnic za tranzit čez avstrijsko ozemlje, in medtem ko se je zaradi nastalih razmer na debelo razpasla črna

borza z dovolilnicami, tako da doseže cena za posamezno dovolilnico na črno tudi od 100.000 pa do 250.000 lir, lahko tovornjaki iz drugih evropskih držav mirno krožijo preko mejnih prehodov.«

Jasno je, da gre pri vsem tem za prevažanje mednarodnih tovorov z orjaškimi kamioni TIR, čeprav so v težavah ravno tako tudi skromnejši tovornjakarji.

V zvezi z dovoljenji za vožnjo s temi cestnimi velikani na avstrijskih tleh naj ponovimo, da dunajska vlada dovolilnice močno omejuje in to utemeljuje z naravovarstvenimi potrebami. Italijanski minister Bernini in njegov avstrijski kolega Streicher bi bila morala doseči ustrezen sporazum sicer že 14. decembra lanske leto, »toda Berninijeva obljuba v tem smislu je ostala preprosto na papirju«, kakor se pritožujejo italijanski avtoprevozniki. Slednji pa isti sapi očitajo rimski vladi, da skrbi edino le za to, da bi ohranila dobre odnose z Avstrijo, namesto da bi se resno zavzela tudi za potrebe in zahteve avtoprevoznikov podjetij; tudi in predvsem zaradi tega — dodajajo zainteresirani — ker pomeni avtoprevozniki sektor eno od bistvenih, pravzaprav strateških vej v sklopu italijanskega gospodarstva.

Ob 47-letnici pohoda v Beneško Slovenijo Spominska svečanost pred Kanalom ob Soči

Na kraju ob cesti pred Kanalom, kjer spomenik že umrlega akademkega kiparja Negovana Nemca označuje in simbolizira prehod glavnine enot 30. divizije IX. korpusa NOB čez Sočo za znani februarški pohod v Beneško Slovenijo, je bila včeraj dopoldne, prav na dan 47. obletnice začetka pohoda, krajša spominska svečanost. Kljub strupenemu mrazu se je pri spomeniku zbralo nekaj desetih bivših udeležencev pohoda iz raznih enot divizije, največ pa iz brigade Srečka Kosovele, katere domicilni odbor je svečanost tudi organiziral. Prišli so iz bližnjih krajev kanalskega območja, iz Nove Gorice in Vipavske doline, iz Brda in s Krasa ter iz zamejstva. S svojimi prapori je prišla tudi delegacija italijanskih borcev-garibaldincev iz Tržiča. Na kraju zgodovinskega spomina je udeležence naprej pozdravil predsednik domicilnega odbora Kosovelove brigade Edo Kodrič, za njim pa je predsednik Zveze borcev iz Kanala Stanko Gorjup obudil spomin na takratni dogodek. Poudaril je med drugim, da so borci 30. divizije na tistem pohodu sredi borb s premočnim sovražnikom in sredi napornih premikov izpričali neizmerno domovinsko ljubezen in ponesli beneškim rojakom glas svobode in neuničljivosti partizanske vojske prav v času, ko je v Beneški Sloveniji vladalo najhujše okupatorjevo nasilje. Svečanost so oplemenitili šolski otroci iz Kanala, ki so zapeli dve pesmi, predstavniki raznih enot pa so k spomeniku položili vence in cvetje. Večji del udeležencev svečanosti se je potem podal še na Banjščico na tovariško srečanje. (jk)

Priprave na vseslovenski misijonski kongres Slovenija v znamenju kongresov

LJUBLJANA — Poleg Svetovnega slovenskega kongresa, se v Ljubljani zavzeto pripravljajo tudi na Vseslovenski misijonski kongres, ki ga organizirajo papeške misijonske družbe. Potekal bo na temo »Krajevna Cerkev in misijoni«, kongresni časovni okvir pa bo od 21. do 29. septembra 1991. Na slovenskem misijonskem kongresu želijo organizatorji predstaviti in kritično preveriti celotno misijonsko dejavnost in povabiti slovenske kristjane, naj jo še naprej spremljajo in podpirajo ter se vanjo tudi sami vključujejo. Vse večje prireditve, ki že tradicionalno potekajo v jesenskem času v Sloveniji, naj bi imele misijonsko vsebino (vsakoletno srečanje slovenske verne mladine v Stični, pastoralni tečaj, redovniški dan), pripravili pa bi še mnoge druge manifestacije. Mednje sodi znana blagoslovitev misijonskih avtomobilov, ki jo poznajo tudi slovenski rojaki in Italiji in Avstriji, misijonska razstava in tombola ter misijonski večeri po vsej Sloveniji in v zamejstvu z željo, da bi misijonska misel zajela čim več ljudi. Prireditve v okviru misijonskega kongresa bodo potekale

tudi na Tržaškem, Goriškem in na avstrijskem Koroškem.

Vseslovenski misijonski kongres v organizaciji Papeških misijonskih družb v Sloveniji, se bo začel v soboto, 21. septembra v Stični na srečanju slovenske verne mladine, nadaljeval pa 22. septembra po slovenskih župnijah. V ponedeljek, 23. septembra, se bodo molitvi za misijone pridružili vsi Slovenci doma, v zamejstvu in izseljenstvu, naslednji kongresni dan pa bo posvečen misijonskim poklicem. V sredo, 25. septembra, na redovniški dan, bodo o misijonih spregovorili redovniki in redovnice iz Slovenije in tujine. Osrednji del vseslovenskega misijonskega kongresa, 26. in 27. septembra bo mednarodni znanstveni simpozij v Stični. O misijonih in o aktualnih vprašanjih misijonske dejavnosti doma in po svetu, bodo na simpoziju govorili znani slovenski teologi in drugi strokovnjaki, prireditelji pa pričakujejo, da se bodo znanstvenega zbora v najstarejšem slovenskem samostanu, pod čigar okriljem od lanskega leta deluje tudi slovenski verski muzej, udeležili mnogi slovenski misijonarji, ki delujejo po vsem svetu. V petek, 27. septembra na predzadnji kongresni delovni dan, bo v Ljubljani javna prireditev z blagoslovitvijo MIVA avtomobilov, namenjenih dejavnosti slovenskih misijonarjev po svetu. Pod geslom »Ko pomagamo

drugim, pomagamo tudi sebi«, bo v soboto, 28. septembra v okviru kongresa še tradicionalno srečanje misijonskih skupin za otroke in mladino. V Sloveniji deluje zadnja leta še lepo število misijonskih skupin, ki združujejo mlajše in najmlajše, vsako leto pa se njihovi predstavniki srečajo v Ljubljani na snidenju mladih za misijone, ki je že tradicionalna oblika pester in bogate misijonske dejavnosti v okviru delovnega načrta Papeških misijonskih družb v Sloveniji. Ob vseh vzporednih prireditvah, ki bodo potekale v kongresnih dneh v Sloveniji in v zamejstvu (Italija in Avstrija), v pripravljalem odboru posebej opozarjajo, da bo Vseslovenski misijonski kongres ena izmed najpomembnejših kongresnih manifestacij v Republiki Sloveniji v letu 1991. Pripravljali odbor vodi lazarist Jože Planinšek iz Ljubljane, začasni ravnatelj Papeških misijonskih družb v Sloveniji, ki je na tem odgovornem položaju zamenjal preminulega msgr. Franca Mikuža, dolgoletnega narodnega voditelja misijonov v Republiki Sloveniji. Spricho izjemne pomembnosti kongresa za nadaljnje delovanje slovenskih misijonarjev po svetu in za misijonsko dejavnost v matični domovini sploh, bo pripravljali odbor sproti obveščal Slovence doma, v zamejstvu in izseljenstvu o pripravah nanj, saj so le-te izredno odgovorne in zahtevne.

IVAN VIRNIK

V Izoli predstavili knjigo J. Lukeša

TRST — V četrtek zvečer so v Kulturnem domu v Izoli predstavili knjigo tržaškega igralca Joška Lukeša »Igra za vse življenje«, ki jo je koprška založba Fontana izdala ob njegovi 70-letnici.

V imenu Zveze kulturni organizacij iz Izole, ki je bila tudi organizatorica prireditve, je navzoče pozdravila Nataša Benčič - Jelačin, ki je med drugim omenila pomen Lukeševih radijskih iger in jih primerjala z bogato žetvijo, pri kateri je treba, je dela, žito spraviti na skedenj, do katerega bi imeli dostop vsi, ki jim je beseda - pisana, ali govorjena, kruh življenja in kvas bivanja.

V imenu založbe Fontana je spregovoril Danilo Japelj, ki je povedal, zakaj se je le-ta odločila za izdajo Lukeševih knjig. V nadaljevanju pa je orisal delovanje založbe, ki je pred leti nastala najprej kot glasilo tovarne Tomos v Kopru, ki je izšlo v tem času že šestnajstič in nato obogatilo svojo dejavnost še z založniškim delom, ki se lahko že pohvali z izidom kar osmih knjig, med katerimi je zadnja prav knjiga Joška Lukeša.

O Lukešu in vsebini njegove knjige, je govoril še njen urednik in lektor, sicer predsednik Zdrženja pisateljev Primorske, Boris Pangerc, ki se je zaustavil pri vsebini petih radijskih iger, objavljenih v knjigi, ki govore, je dejal prav o problemih, ki so danes posebno aktualni - proti vojni in nasilju, o presaditvi organov in proti nezakoniti trgovini z njimi. Zadovoljni smo, da je Lukeševa knjiga izšla v založbi Fontana, da smo se z njo oddolžili delu, ki ga je avtor opravil s svojim nad 40 let trajajočim delom v tržaškem gledališču, kot tudi s pisanjem radijskih in gledaliških dela za otroke in odrasle, je v govoru še poudaril.

Zakaj balinišče in ne telovadnica?

SEŽANA — Sežanski šolniki so tako kot nekateri drugi Kraševci prepričani, da bi bilo veliko bolj prav, če bi v Sežani namesto pokritega balinišča zgradili še eno telovadnico. Zaradi tega, ker je le-teh v občini premalo, mora takrat, kadar je slabo vreme, v učilnicah telovaditi kar nekaj sto šolarjev, predvsem tistih na nižji stopnji.

»Tudi zato,« pravi magistra Ksenija Turk-Lisjak, ravnateljica sežanskega srednješolskega centra in poslanka SDP v občinskem DPZ, »smo sredi decembra v skupščini vprašali, ali je bila odločitev o gradnji pokritega balinišča smiselna in postopki za pridobitev dovoljenj dosledno izpeljani. Menimo, da je bilo lokacijsko dovoljenje za balinišče sprejeto v nasprotju z dogovori in pripombami, ki so jih v začetku dogovarjanja o tem načrtu izrekli predstavniki sežanske osnovne šole in nekateri drugi zainteresirani. Ne glede na te pomisleke pa bi bilo najboljšje, če bi namesto balinišča gradili telovadnico.«

Odgovor, ki so ga na decembrsko delegatsko vprašanje pripravili v občinskem sekretariatu za družbeno planiranje in gospodarstvo, po mnenju Ksenije Turk-Lisjak nikakor ni zadovoljiv. V njem tajnik sklada stavb in zemljišč Ervin Rebec opisuje predvsem potek priprav na gradnjo prizidka k sežanski športni dvorani, v katerem naj bi uredili vrhunsko balinišče, primerno tudi za zahtevne mednarodne balinarske prireditve. Iz zapisa lahko še razberemo, da so bili vsi postopki za pridobivanje soglasij in dovoljenj od prvega seštanka v septembru 1989 izpeljani po predpisih in povsem zakoniti. Med postopkom po mnenju sestavljalcev odgovora nihče, niti osnovna šola, niti srednješolski center kot upravitelj športne dvorane, uradno ni nasprotoval gradnji. Zato je sežanski balinarski klub Skala začel zbirati denar in končno dobil tudi gradbeno dovoljenje za prizidek.

Po mnenju pristojne občinske službe se bo treba sedaj samo še dogovoriti, ali naj začeto gradnjo z lastnim in sponzorskimi denarjem nadaljuje balinarski klub in tako postane glavni lastnik prizidka k športni dvorani. V nasprotju primeru naj bi gradnjo prevzela občina. Ta bi končani objekt prepustila balinarjem s pogojem, da bi ga po potrebi lahko uporabljali tudi drugi interesi. O tem, katera rešitev je za občino najboljša, bo odločila skupščina. Občinski parlament pa se bo ne glede na to, kako se bo odločil, kmalu znašel tudi pred vprašanjem, kako naj v občini čim hitreje in čimbolj učinkovito izboljšajo razmere za telesno vzgojo predšolskih otrok in šolarjev.

JANEZ ODAR

Berite

»Novi Matajur«

Kmečki turizem si končno utira pot na Sežanskem

KOMEN — V kraško vasico Tublje pri Komnu, ki leži na poti od Sežane, preko Dutovelj in Pliskovice do Gost. Tudi jaz zahajam sem bolj poredprosto počitniške dni, ko šola počiva, sem se mudila pri svojih ter izkoristila priložnost za obisk Janka Perčiča s soprogo Heleno, ki sta kot prva v sežanski občini poskusila s kmečkim turizmom.

Ze prijetno urejena domačija mi je dala slutiti toplino in prijaznost domačinov. Za namen kmečkega turizma sprejmejo dva prostora in lahko urejeno v kmečkem stilu. Tu je vinski sod, pa trte, brentači, kar daje slutiti, da smo na vinorodnem okolišu. Da pa je živinoreja nam rad tudi živino in mu dejavnosti, nam pričajo jarmi, oje, lisoske gostje bolj potrebovali gospodarja nastal tale zapis.

Od osmice do kmečkega turizma Ob dnevu republike 1989. leta smo začeli z osmice, na kateri smo gostom

ponudili domače pijače ter jedi. In tako se je rodila ideja, da bi že urejen lokal, ki sva ga morala pripraviti za osmice, uporabili še za kmečki turizem. Srednje velika kmetija je vinogradniško usmerjena. Skupaj s starši skrbimo, da tudi ostalih pridelkov ne manjka. Za svoje potrebe in potrebe kmečkega turizma pridelujemo večino hrane sami. Naravna in zdrava hrana je osnova za razvoj kmečkega turizma,« je dejal Janko.

Janko je sicer diplomirani ekonomist, ki je bil zaposlen na železnici in se je odločil, da službo pusti ter se posveti kmetiji. Pri delu mu pomaga žena Helena, vzgojiteljica v kmečkem vrtcu. Tu so še štirje nadobudni fantje: 12-letni Klemen, 11-letni Simon, ki poprimega za delo na kmetiji in pomagata tudi pri kmečkem turizmu, ter 5-letni Matej in 3-letni Luka.

Ni ga čez domačo hrano

Pri Perčičevih so veseli tako posameznih gostov kot tistih v skupinah. Pripravljeno so sprejeti tudi do 120 ljudi. Postrežejo jim z domačo hrano, ki je prilagojena letnemu času. V zimskih mesecih ne manjka klobas, krodeginov, repe, zelja, krompirja v obli-

ci, prate in vsega mesa prašiča. Ne moremo tudi mimo suhih izdelkov, kot so domači pršut, domača salama, suhe klobase itd. Ponudijo še druge jedi, kot na primer: njoke, juho, domačo joto. Za sladkosnedeže imajo štruklje, krofe, potico, štrudelj in drugo. K vsemu pa sodi domače belo vino in teran. Pridne Helenine roke pa zamesejo domači kruh in ko je svež, se kar sline cedijo.

Gostje si ob odhodu lahko kupijo domače proizvode, od katerih so tudi nekateri sezonskega značaja: vino, med, sveža jajca, žganje in češnje, solato, zajce, krompir in drugo.

Možnosti izletov v okolico

Janko in Helena razmišljata, da bi preko turističnih agencij pridobila več gostov. Pomoč so jim obljubili tudi na sežanski Kmetijski zadrugi, ki si prizadevajo za razvoj kmečkega turizma in predstavitev Krasa kot celote. Vsak začetek je težak in vesta, da bosta morala z rano ob rami premagovati začetne težave. Sicer pa bi rada uredila še nekaj dvoposteljnih sob z ustreznimi sanitariji, saj imata sedaj le dve. Poskrbela bi, da bi počitniški gostje lahko tudi prespali. Seveda pa jim lepih izletov ne zmanjka. Iz Tubelj se

lahko odpeljejo na popoldanske izlete v Zemono, Rihemberški grad, Lipico - oazo stoletnih hrastov in lip, Škocjanske jame, Štanjel in drugam.

Kmečki turizem pri Perčičevih je odprt vsak petek, soboto, nedeljo ter

ob praznikih, medtem ko gostje lahko preko tedna pokličejo in se naročijo na tel. št. 78755 (klicna številka iz Italije je 003867).

Besedilo in slika: OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Po škedenjski je druga najstarejša šola v tržaški okolici Katinarska osnovna šola Milčinski slavi letos dvestoletnico obstoja

Osnovna šola »F. Milčinski« na Katinari pri Trstu bo letos praznovala svojo dvestoletnico. Tu je bila namreč že leta 1791 ustanovljena šola, ki je tako za škedenjsko druga najstarejša v tržaški okolici. To so bili prvi sadovi razsvetljene politike habsburškega dvora, ki je s splošno naredbo o obveznem šolanju iz leta 1774 želel, da bi otroci odrasli, kot so takrat rekli, v »delavne in krepke podložnike«. V podeželskih šolah s enim učiteljem in skrajšanim programom naj bi se tako učili predvsem katekizma, računstva, nemškega branja in pisanja, poljedelstva. In to predvsem pozimi, ko otroci niso delali na polju ali gnali na pašo in so »živeli v brezdelju«. V prvih letih so domači jezik uporabljali le kot uvod v nemščino. Postopoma pa se je uveljavilo načelo o pouku v materinem jeziku, ki so ga uzakonili leta 1869. V istem času so šole začele tudi bolj redno in urejeno delovati, vse več otrok, predvsem dečkov, pa je dejan-

ske izpolnjevalo šolske obveznosti. Na Katinaro so tako zahajali tudi otroci iz Lonjerja, Rovt, Kolonkova in Rocola. Kako primerno proslaviti to pomembno obletnico? Učiteljske in starše so že dalj časa razmišljali o tem. Učiteljski zbor je tako v letošnji učni načrt vključil več srečanj z bivšimi učenci in učitelji o tem, kakšna je bila šola v preteklosti, pa še vrsto drugih obiskov in dejavnosti. V šoli bodo tudi osrednja svečana prireditve in razstave ob zaključku šolskega leta. Že lansko jesen pa sta učiteljski zbor in združenje staršev povabila k sodelovanju slovenske organizacije, ki delujejo na tem območju.

Vabilu so se odzvali otroški vrtec iz Lonjerja in srednja šola Cirila in Metoda, podružnica Glasbene matice, kulturna društva Lonjer, Rovte-Kolonkovec in Kolonkovec, katinarski župnijski svet, oba skavtska voda ter kolesarski klub Adria. Na pripravljalnih srečanjih so tako oblikovali program

pobud, ki naj bi se zvrstile od pomladi do jeseni in s katerimi bi se posamezna društva vključila v praznovanje dvestoletnice šole. Nekatere prireditve bodo posebej namenjene otrokom, sicer pa naj bi proslavljanja tudi presegla ožji krajevni okvir. Program tudi še nastaja in je še odprt novim zamislam in novim sodelavcem, ob zastojih in ovirah, ki se seveda vedno ob takem delu pojavljajo.

V pripravi sta že okrogla miza o slovenskem šolstvu in celovečerni koncert, potem pa še otroški ex-tempore, množični pohod po okoliških poteh, lov na lisico, skavtski večer, družabno srečanje bivših učencev, raziskovalno delo dijakov višjih srednjih šol in še nekaj pobud in zamisli. Razmišljajo tudi o primerni publikaciji, nekatere že tradicionalne prireditve pa bi potekale tokrat v znamenju dvestoletnice šole. Pomembno je ob tem, da sta pobudo učitelj in staršev že od začetka podprla, tudi uradno, svetoivansko didaktično ravnateljstvo in področni šolski svet.

Okrog proslavljanja obletnice šole so se torej zbrali tisti, ki v tem kraju leto za leto s svojim zavzetim delom tkejo človeške, družbene in narodnostne vezi, ki jih je burni urbanistični razvoj tega območja tako nasilno trgala.

Pobude ob dvestoletnici šole želijo biti predvsem izraz teh hotenjen slovenske šole in ljudi, torej priložnost za lastno potrditev, za srečanje in za pomembna in prijetna doživetja. V tem duhu je pred desetimi leti potekala proslava ob stodevetdesetletnici šole, ki je vsem udeležencem ostala v lepem spominu. Prav na tisto izkušnjo se se oprli prireditelji tudi ob letošnjih pripravah.

M. I.

Na sliki: katinarska šola na pozdravni razglednici, ki jo hrani Odssek za zgodovino pri NSK.

Pobuda PD Mačkolje za oživljanje običajev Obrtništvo v preteklosti prekmurskega človeka

»Odprite vrata prekmurski obrti«: s tem geslom so v petek zvečer v kletnih prostorih mačkoljanske srenjske hiše otvorili razstavo izdelkov prekmurskih obrtnikov. Pobudnik in organizator te nevsakdanje priložnosti je PD Mačkolje, točneje etnografska skupina, ki deluje v okviru tega društva in je v preteklih letih že predstavila občinstvu zanimive pobude za vrednotenje starih običajev naših prednikov. Tokrat je izbira padla na sicer nekoliko oddaljeno (a le v zemljepis-

nem smislu) pokrajino, otožno in skrivnostno zemljo ob severovzhodni meji Slovenije, kjer se po zaslugi domačih mojstrov še ohranja značilna domača obrt. O njej je na petkovem odprtju spregovorila Maruša Novak, po izobrazbi arheologinja, predvsem pa animatorka prekmurske ljudske domače obrti, ki se je pred leti začela zanimati zanjo, jo zbirati in se potegovati za njeno ohranjanje v sodobnosti. Iz te večletne skrbi se je izoblikovala tudi ta »potujoča« razstava slavnosti in lončenih izdelkov, ki so jo doslej že predstavili v Gradcu in Ljubljani, stalno pa je na ogled v hotelu Moravskih toplic. Kot je poudarila tudi Novakova, ne gre za etnološko razstavo v pravem pomenu besede, razstavljeni izdelki pa so povzeti po arhaičnih oblikah, ki so značilne za prekmursko preteklost, in so zato del kulturne dediščine. Življenjski pomen kruha pa je vezna nit, s katero je prežeta vsa umetnost prekmurskih mojstrov: to pravo srečujemo v najznačilnejših predmetih, ki jih je preprosti človek uporabljal v svojem preprostem vsakdanu in jih posebej ovrednotil ob večjih priložnostih.

Petkovo odprtje je živahno popestril nastop šestih mladih godcev na diatonastno harmoniko, ki se tovrstnih veščin učijo pri Zoranu Lupincu, v glasbeni šoli KD Fran Venturini. Alenka Sosič, Marina Vežnaver, Andrej Kocjančič, Denis Novato, Mitja Kodarin in Sandra Mignacca so najprej zaigrali posamezno, nato pa še v svojevrsnem »fraitonarskem« ansamblu. Že uvodoma je v imenu organizatorjev pozdravil in predstavil večdnevno društveno pobudo Niko Tul. V imenu občinske uprave in župana Pečenika, ki je zaradi drugih obveznosti prišel v mačkoljansko srenjsko hišo nekoliko pozneje, je spregovoril dolinski odbornik za kulturo dr. Aldo Stefančič. Pohvalil je zamisel PD Mačkolje, ki je pomembna predvsem za vzpostavljanje novih medsebojnih odnosov in spoznavanje bogate dediščine skupne slovenske kulturne preteklosti.

Razstava prekmurske obrti bo na ogled še danes (od 11. do 13. in od 15. do 20. ure) in jutri (od 9. do 12. in od 15. do 20. ure), vselej ob prisotnosti mentorke Maruše Novak. Danes poldan, z začetkom ob 17. uri, pa bo PD Mačkolje v tem okviru priredilo tudi proslavo ob dnevu slovenske kulture. (dam)

Na sliki (foto Magajna): petkovo odprtje razstave v mačkoljanski srenjski hiši. Na desni Maruša Novak.

Pobude Contrade za šolsko mladino

Gledališče Contrada že šesto leto zapored prireja »Povabilo v gledališče«, namenjeno mladini in šolarjem. Na večeršnji tiskovni konferenci na sedežu pokrajinske uprave sta o tej pobudi spregovorila odbornik za kulturo Dello Russo in direktor gledališča Bobbio. Po uvodnem pozdravu podpredsednika Pokrajine Cervesija je odbornik Dello Russo poudaril, da se je prispevek Pokrajine za gledališke predstave, namenjene mladini, od 60 milijonov lir v letu 1986 povzpela na 180 milijonov letos. Od tega gre po 55 milijonov teatroma Verdi in Stabile, 40 milijonov Contradi in 30 milijonov Slovenskemu stalnemu gledališču.

Pokrajinska uprava je v povezavi z gledališčem Contrada priredila posebne abonmaje za mlade in pa razne oblike sodelovanja neposredno z mestnimi šolami. Orazio Bobbio je takole strnil bistvene točke načrta: mladi lahko izberejo pet predstav izmed desetih po samo 7000 lir za vstopnico; v marcu in aprilu bodo šolam ponudili seminarje v dramatisirani obliki (posamezne šole bodo lahko izbirale med petimi temami, ki jih ponuja profesor Ezio Maria Caserta z veronskega »Teatro scientifico«: Ruzantejevo gledališče, Goldonijevo gledališče, vidiki Pirandellove dramaturgije, vrstistično gledališče, umetnost klovnov); priredili bodo vrsto »odprtih vaj«, pri katerih bodo lahko sodelovale skupine mladih, ki jih zanima delo gledališča Contrada. Prednosti pobude lahko mladi izrabljajo že od začetka sezone, zajema pa deset predstav: Quela sera de febraio, La sonata a Kreutzer, La presidentessa, Tre sull'altalena, Emigranti, od 9. februarja pa še Cristobal y Perluplino, Ma non è una cosa seria, La vita non è un film di Doris Day, Le rose del lago in pa Il medico dei pazzi.

Predstavili so program drugega dela enajste sezone Festivala festivalov Kino Ariston in dvorana Azzurra vabita ljubitelje filmske umetnosti

Kino Ariston stopa v drugi del enajste sezone Festivala festivalov. V spomladanski čas stopa tudi z novim odborom, oziroma z novo upravo, saj sta dolgoletna upravitelja Piero Percavassi in Evelyn Dewald prepustila vodstvo dvorane Mariu De Luyku. Slednji je zato uvedel nekaj novosti, čeprav je ostal v bistvu zvest programski politiki, ki so jo do nedavnega vodili v treh in s pomočjo katere je kino Ariston postalo zbirališče tržaških ljubiteljev kvaliteten filmov.

Festival festivalov je s precejšnjim uspehom preizkusil tudi varianto dveh dvoran, saj bodo filme na programu vrtili delno v kinu Ariston, delno pa v mali dvorani kina Excelsior. V bistvu je to trik, ki omogoča upravi, da zagotovi tržaškemu tržišču boljše ponudbo filmov d'essai. Tako bomo v prihodnjih mesecih lahko gledali v kinu Ariston, kjer sedaj vrtiljo Allenov Alice, filme Bix Pupija Avatija, ljubzensko zgodbo s srečnim koncem Green Card Petra Weira, Cyranoja De Bergeraca, v katerem nastopa Gerard Depardieu (film je recitiran v verzih), Botra 3 Francisa Forda Coppole in še nekaj ducatov filmov. Nadvse zanimiva pa bo ponudba dvorane Azzurra, kjer bodo na programu same poslastice: So dnevi in... lune Clauda Leloucha, zlobna Teta Danielle (Italijani so jo prekrstili v Angelino) Etienna Chatilleza, Rosencrantz in Guildenstern

sta umrla Toma Stopparda in seveda niz filmov Akija Kaurismäki.

Ce je vsaj po programu zanimivejši del festivala, ki se bo odvijal v dvorani Azzurra, moramo vsekakor naglasiti pomen nekaterih pobud, ki se bodo odvijale v kinu Ariston. Gre za niz premierskih predstav, srečanj z igralci in avtorji, skratka za posebne pobude in vsedrjavne premiere. Sem prav gotovo spada najavljena predstavitev (najbrž že v prvi polovici marca) bosanskega filma Gluvi barut (Mokri prah) Bata Čengića. Film »postpartizanske dobe« se ponaša s številnimi domačimi nagradami, z velikim uspehom pa so ga predstavili tudi na številnih mednarodnih festivalov. Poleg poklona najnovejši jugoslovanski produkciji in predstavitve 20 let cenzuriranega češkoslovaškega filma Uho bo Ariston pripravil tudi nedeljske programe o perečem vprašanju antisemitizma in holokavsta. Na programu bodo trije filmi, najbolj aktualen pa bo prav gotovo Vajdov Doktor Korczak.

Nedelje bodo februarja in marca posvečene tudi najmlajšim, saj bo na programu kar šest matinee animiranih filmov produkcije Disney. Prvi bo (17. februarja) na vrsti film o Rogerju Zajcu, nato pa bomo naše najmlajše lahko pospremili tudi na projekcije filmov Sneguljica, Knjiga o džungli, Pustolovščine Bianche in Bernija, Red in Toby ter Oliver & Co.

Protestni shod danes na Trgu novega sv. Antona

Redna mesečna protestna zborovanja proti zamudi parlamenta pri odobritvi ustreznih predpisov za zaščito slovenske jezikovne manjšine in proti prizadevanju vlade, da bi z zakonom (zakonski osnutek št. 2073, predložen v senatu 27. 1. 1990) omejila pravico do rabe slovenskega jezika v odnosih z upravnimi in sodnimi oblastmi, ki izhaja iz neposredne normativne operativnosti 6. člena ustave (razsodba ustavnega sodišča št. 28 z dne 20. 1. 1982), bodo v letu 1991 na različnih mestnih trgih. Tako piše v tiskovnem sporočilu, ki ga je podpisala Jagoda Kjuder. Medtem ko je bilo januarsko zborovanje, kot bodo predvidoma tudi aprilsko, julijsko in oktobrsko, na Trgu zedinjenja Italije, bodo ostala zborovanja na drugih mestnih trgih, da bi sporočilo manifestantov doseglo čim širši krog tržaških prebivalcev. Zato je bil najavljen policiji kot kraj, kjer bo protestno zborovanje danes, 3. februarja 1991, Trg novega sv. Antona. Protestno zborovanje, pojasnjuje tiskovno sporočilo, bo predvidoma trajalo od 10.45 do 11.45.

pismo uredništvu

O našem poročanju o seji pokrajinskega sveta SSk

Spoštovani gospod urednik! Prebral sem članek v Primorskem dnevniku (objavljen je bil v petek - op.ur.) o dogajanjih v SSk, ki ga je podpisal S.T. Časnikarju moram priznati, da je tokrat napisal članek o SSk tako kot o drugih političnih strankah brez tistega omalovažujočega odnosa do »manjšinske« slovenske stranke, ki je postavljal SSk vedno za vse druge vsedrjavne italijanske stranke. Če boste v tem smislu nadaljevali, bo PD morda lahko res postal časopis o vseh in za vse Slovence. Toda treba se bo še malo potruditi. Namreč: članek, ki ga je Vaš časnikar napisal, ne izraža točno tega, kar je bilo odločeno na sejah pokrajinskega in izvršnega sveta še isti večer. Očitno Vaš časnikar ni obdelal vseh virov, ki so mu bili na razpolago, zato je njegovo poročilo prej članek, ki prinaša nekaj objektivnih resnic, pa tudi nekaj trditve, ki so prikazane kot sklepi stranke, kar pa vsekakor niso. Tako je netočna trditev, da »o upravnih in političnih perspektivah v

Devinu-Nabrežini pa bodo (vsaj v prvi fazi) sklepali na občinski ravni. Bil sem na prvi seji novega izvršnega sveta, ki se je sestel še isti večer takoj po izvolitvi in takih sklepov ni bilo. Toliko zaradi točnosti. Kar zadeva »sekretarja«, čeprav zveni nekam imenitno (seveda, saj je tužka!), jaz bi raje imenoval kar tajnika. Je bolj domače, slovensko in tudi med nami udomačeno. Lep pozdrav! Marij Maver

Pripis uredništva: Mimo ocen o odnosu našega dnevnika do SSk, o katerem raje prepusimo sodbo bralcem, ne moremo soglašati z Maverjevo vseh razponov našega časnikarja »ni obdelal vseh razpoložljivih virov«, saj mu je informacija o poteku pokrajinskega sveta SSk posredovala kar pet udeležencev seje. Točnejšo informacijo bi lahko dal le, ko bi bi mu bilo omogočeno, da bi osebno prisostvoval seji, ki pa je bila za zaprtimi vrati.

A. PERTOT

vam ponuja fantastično blago
za fantastično pustno obleko

PUST - PUST - PUST

TRST — Ul. Ginnastica 22 Tel. 371648

S.A.C.A.T.

nadomestni deli za
FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA
in za tuje znamke avtomobilov

UPRAVA: Ul. Marconi 6 - Tel. 775483-4
Ul. sv. Frančiška 38 TRST - Tel. 768667 - 772002

Zadovoljstvo tržaškega župana

Italmare bo le imela sedež v našem mestu

Tržaški župan Franco Richetti je pozdravil vest, da bo imela v Trstu svoj glavni sedež snujoča se družba Italmare, ki bo neposredno spadala pod Tržaški Lloyd, a bo skrbela za trgovsko dejavnost treh pomorskih družb skupine Finmare, in sicer samega Tržaškega Lloyda ter družb Adriatica in Italia.

»Gre za pomemben korak,« je izjavil Richetti v tiskovni noti, »za izboljšanje učinkovitosti in konkurenčnega sredstva na težkem vsedržavnem in mednarodnem tržišču, od katerega bo imelo korist celotno italijansko pomorstvo, mimo kampanilističnih kontrapozicij.« Podobne misli je Richetti izrazil tudi v notah, ki jih je poslal predsedniku Tržaškega Lloyda Robertu Jucciju, njegovemu pooblaščenemu upravitelju Giulianu Alberghiniju in pooblaščenemu upravitelju skupine Finmare Alcideju Rosini.

Omenimo naj, da je odločitev o ustanovitvi in značilnostih družbe Italmare dokončno padla v četrtek po dolgih pogajanjih med predstavniki Tržaškega Lloyda in Finmareja. Doslej so se Tržaški Lloyd, Adriatica in Italia za svoje trgovske dejavnosti v glavnem posluževali zunanjih agencij. Že dalj časa se je govorilo, da bi si v ta namen morali urediti lastno strukturo, kar bi racionaliziralo njihovo dejavnost, po drugi strani pa tudi zmanjšalo njihove stroške, a vse do zadnjega je kazalo, da bo sedež te skupne agencije v Milanu. Dejstvo, da so na koncu vendarle »prevladali« Tržčani, lahko tolmačimo tudi kot nov znak zaupanja v možnosti, ki se odpirajo Trstu z uveljavljanjem novih političnih in družbeno-gospodarskih razmer v srednji in vzhodni Evropi.

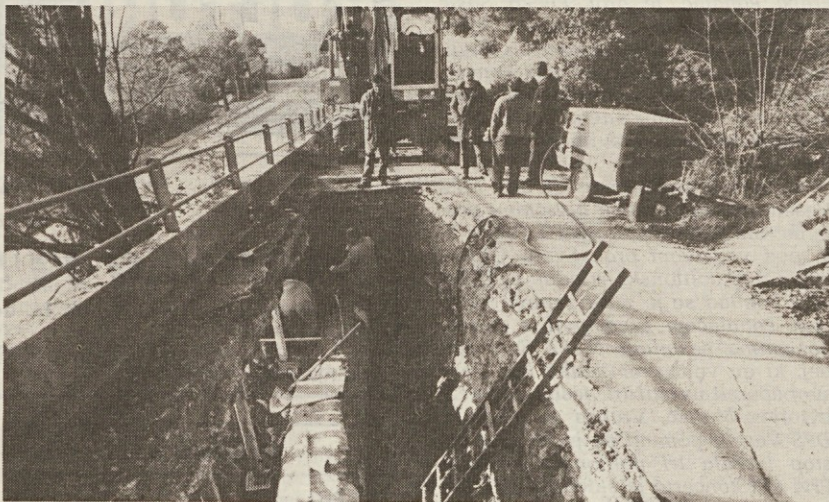
Po mnenju nekaterih bi se zdaj lahko zgodilo, da bi preselili iz Milana v Trst tudi glavni sedež družbe Interlogistica, ki upravlja kontajnerski promet za troje pomorskih družb Finmare. Za to se vsaj zavzemajo v Trstu.

Okvara je imela tudi težke posledice za cestni promet Nad Brojnico pod Križem popravili počeno 70-centimetrsko vodovodno cev

Nad Brojnico pod Križem so včeraj v glavnem popravili vodovodno cev, ki je počila v petek zvečer in med drugim povzročila večurno zaprtje Obalne ceste zaradi nevarnosti poledice. Počen kos cevi so zamenjali z novim, tako da bo vodovodno omrežje v Križu v kratkem spet dobivalo vodo iz virov v Nabrežinskem bregu, kot v normalnih razmerah, sicer pa so bili že včeraj redno preskrbljeni z vodo vsi prizadeti uporabniki v Križu in Nabrežini.

Cev je počila v petek okrog 22. ure pod cesto, ki se z Obalne dviga v Križ, in sicer kakih 30 metrov od odcepa. Tehnikom vodovodnega podjetja ACEGA je uspelo dotok vode zapreti šele po polnoči, medtem pa se je po nekaterih računih razlilo okrog 150 kubičnih metrov vode, in to v glavnem po Obalni cesti. Zaradi močnega mraza se je na cestišču prav kmalu stvorila ledena plast, tako da je prometna policija bila prisiljena preusmeriti promet po Kraški planoti. Obalno cesto so ponovno odprli včeraj nekaj pred 5. uro zjutraj, približno ob isti uri pa so delavci začeli tudi odkopavati počeno cev, da bi jo popravili.

Tehnik podjetja ACEGA nam je povedal, da je počila železna cev s premerom 700 milimetrov in z debelino 20 milimetrov. Po njej teče voda iz virov v Nabrežinskem bregu v vodovodno postajo pod Križem in od tod v krajevno vodovodno omrežje. Cev so postavili v prvih letih

tega stoletja, počila pa naj bi zaradi dotrajanosti. Kot je postalo razvidno, ko so jo delavci odkopali po večurnem delu, je na njej nastala približno 2 metra dolga razpoka. Seveda take razpoke nima smisla mašiti, zaradi česar so zamenjali kar 4 metrov dolg kos cevi z novim, ki so ga pripeljali iz skladišča ACEGA v Ul. Svevo v Trstu. Cev so odkopali delavci podjetja De Franceschi iz Pordenona, ki ima v zakupu zemeljska dela na tržaškem Krasu za podjetje ACEGA.

Zaradi okvare so bili za nekaj časa brez vode tako v Križu kot ponekod v Nabrežini. Toda tehniki in delavci vodovodnega podjetja so v sorazmerno kratkem času prizadeto omrežje priključili na nadomestne vire, tako da so bili uporabniki takoj spet redno preskrbljeni z vodo. Za priključitev prizadetega omrežja na popravljeno cev pa bodo tehniki morali še nekaj časa počakati, saj bo treba prej popravljeno cev sprati, tako da ne bi mazala vode.

Poleg tega bo za nekaj časa tudi še zaprt prvi del ceste, ki z Obalne ceste nad Brojnico pelje v Križ, saj je cev počila prav pod njo in so jo morali delavci povsem razkopati. Celoten dogodek pa po drugi strani opazarja na sicer že znano resnico, da je dobršen del tržaškega vodovodnega omrežja že tako dotrajan, da bi zahteval korenitejša izredna »vzdrževalna« dela.

Na sliki (foto Križmančič): delavci podjetja De Franceschi dokončujejo odkopavanje počene vodovodne cevi nad Brojnico.

Združenja istrskih beguncev o fojbah

Tudi združenja istrskih beguncev, ob sodelovanju tržaške Krščanske demokracije, so se dokopala do ugotovitve, da je treba vprašanje fojb obravnavati iz zgodovinskega vidika, ne pa kot orožje političnega boja. Takaj bi lahko vsaj sklepali iz napovedi okrogle mize o tej problematiki, ki ga skupaj prireja Združenje istrskih skupnosti in študijski center Ezio Vanoni in na kateri bodo glavno besedo imeli zgodovinarji različnih usmeritev.

Okrogla miza bo v sredo, 6. februarja, ob 18. uri na sedežu Združenja istrskih skupnosti v Ul. Mazzini 21, na njej pa bodo pod predsedstvom ravnatelja centra Vanoni Cernute sodelovali zgodovinarji Raoul Pupo, Roberto Spazzali in Galliano Fogar, poleg njih pa še načelnik svetovalske skupine KD v občinskem svetu Giuseppe Pangher in pokrajinski odbornik za kulturne dejavnosti Raffaele Dello Russo (KD).

V noči na soboto je živorebrni stolpec padel v gorah na -20, v Trstu in okolici pa na -10 stopinj Celzija

Sončna in mrzla svečnica bo res zadnji ugriz zime ki nas noče izpustiti iz neobičajno mrzlega objema?

Ko je treba zjutraj v šolo je zima prava mačeha, v popoldanskih urah pa se spremeni v prijateljico, s katero se lahko igramo po mili volji. S ščepcem fantazije lahko tudi kontovelska mlaka postane imenitno drsališče, ki se kar ponuja krajevni ekipi mladih hokejistov

V petek zvečer je »zgnila« z oddelka Pridržana prognoza za ostarelo bolnico

Včeraj dopoldne so v notranjem dvorišču Glavne bolnišnice našli stalo pacientko, ki je večer prej izginita z oddelka, na katerem je bila na zdravljenju. Gre za 86-letno Eufemio Reglio, zdravstveno stanje katere je kritično, saj so si zdravniki pridržali prognozo.

Dogodek sam na sebi je zelo zaskrbljujoč: na osnovi prejetih (skopih) informacij lahko sklepamo, da se je pacientka želela sprehoditi, saj je bila oblečena v haljo in obuta v copate. Očitno je, da je zavila na dvorišče, kjer ji je verjetno postalo slabo in se je zgrudila.

Njeno izginotje so opazili predsino- obvestila policijo, družina pa je pozno javnosti posebno obvestilo dala tudi v stajo. Policijski agenti so torej iskali ostarelo gospo, čudno pa je, da je ni našli včeraj okoli 10. ure zjutraj so jo končno našli: zaradi hudega mraza so ostareli bolnici zmrznile okončine in je zaskrbljujoče, zato so si zdravniki pridržali prognozo.

Predvidevanja meteorologov so se tokrat popolnoma izpolnila, saj je živo srebro padlo na neobičajno nizke vrednosti: Ledene rože so se pojavile na šipah, opoldne pa so v Trstu izmerili le pol stopinje nad ničlo.

Kaj pa v nočnih urah? Pri nas sicer ni bilo tako hudo, kot na Fužinah, kjer so zabeležili kar minus 18 stopinj Celzija (v nabolj oddaljenih kotlinah je živorebrna paličica pokazala celo na -20 stopinj), do deset pod ničlo pa smo le »padli«.

Zima v pravem imenu besede pa ni ponagajala samo domačim vrtnarjem (kdo je sploh zavaroval rože pred ledom?), ampak se je spravila tudi na tehnično službo Acega, ki je morala v Boljuncu in pri Sv. Ivanu zamenjati počene ventile vodne napeljave.

Ledeni objem nas bo spremljal še nekaj dni, saj se anticiklon trudi, da bi razbil ledeno fronto visokega pritiska. Ko bo do tega prišlo, se bomo časno poslovili od sončnega vremena, dejansko pa bomo odprli pot pomladi, kot nam vedo povedati tudi pregovori o svečnici. Letos je bila sončna in hladna, zato bo zime kmalu konec, do te-

daj pa kar prisluhnimo nasvetom prometne policije, ki nas svari pred nevarnostjo poledice.

Tudi gasilci so imeli v ledeni noči polne roke dela, saj so morali zapreti prometu nekatere mestne tunele in nato poskrbeti za odstranjevanje nevarnih ledenih sveč. Očitno je treba prav malo, da nam vreme prekriža račune...

Smrt na ulici

Včeraj popoldne nekaj pred 18. uro, ko se je po vsej verjetnosti vračal domov, se je 67-letni upokojenec Giovanni Garzone na ulici zrušil na tla in bil dejansko pri priči mrtev. Dogodilo se je v Ul. Stradivari v višini hišne številke 33, nemudoma pa je Rdeči križ poklical ženska, pred očmi katere se je pravzaprav upokojenec zgrudil. Giovanni Garzone je stanoval v Ul. Busoni 12, se pravi blizu kraja, kjer mu je postalo slabo. Tako Ul. Busoni kot Ul. Stradivari sta namreč prečni ulici veliko širše Ul. Bonomea. Po prvih informacijah naj bi Garzoneju na poti domov postalo slabo, vzroka smrti pa še niso določili.

■ Približno 800.000 lir: ta znesek so še neznanj tatje včeraj dopoldne ukradli iz stanovanja 23-letnega Ennia Di Lernie v Ul. Ponzianino 11. O kraji je policijske agente obvestil okradeni, ko se je malo pred 13. uro vrnil domov. V stanovanju, iz katerega je odšel okrog 9.30, je bilo vse razmetano, tatje pa so tudi vlomili vhodna vrata. Denar, ki so ga tatovi odnesli, je bil v omari spalnice.

3. 2. 1990 3. 2. 1991

Minilo je že leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in nono

Jernej Valentič

Z ljubeznijo in hvaležnostjo se ga spominjajo

žena Nerina, sin Boris z ženo Danie- lo in mali Nataša in Tanja

Milje, 3. februarja 1991

† Sporočamo žalostno vest, da je 31. januarja mirno v Gospodu zas- pala naša mama, nona in tašča

Ema Ipavec vd. Vatta

Pogreb bo jutri, 4. t. m., ob 10.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališču pri Sv. Ani.

Žalostno vest sporočajo hčeri Ro- žica z Gianniem in Rosana z Duš- kom, vnuki Tatjana, Mitja, Mojca in Samo, svakinji Marija in Justina ter drugo sorodstvo.

Trst, 3. februarja 1991

Vsi na liceju Prešeren sočustvuje- jo s prof. Rosano Vatta ob smrti nje- ne mame.

Maturantje 5. a razreda znanstve- nega liceja F. Prešeren izrekajo is- kreno sožalje prof. Rosani Vatta ob izgubi drage mame.

ZAHVALA

Ganjeni za tolikšno sočustvovanje ob nenadomestljivi izgubi našega predragega

Egidija Tula

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam bili ob strani v tem težkem trenutku.

Posebna zahvala zdravnici dr. Egidi- ji Kos, predstavniku Kulturnega druš- tva Primorsko - Mačkolje Milošu Tulu za poslovilne besede ter pevcem zbora upokoencev z Brega.

SVOJCI

Trst, 3. februarja 1991

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame in none

Hortenzije Verginella vd. Tenze že vd. Candotti

(BERTE)

se iskreno zahvaljujem g. župniku, cerkvenemu pevskeemu zboru, MPZ Vesna, darovalcem cvetja in vsem, ki so sočustvovali z nami.

Sinova in ostalo sorodstvo

Križ, 3. februarja 1991

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki na katerikoli način sočustvovali z nami ob izgubi naše drage

Matilde Glušič vd. Škerk

Posebna zahvala dr. Rafku Dolharju.

Družina Škerk

Nabrežina, 3. februarja 1991

(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega

Stanka Bogatca

SVOJCI

Križ, 3. februarja 1991

(Pogrebno podjetje Zimolo)

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Aleksandra Antoniča

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so z nami sočustvovali.

Posebna zahvala g. župniku, dr. Guštinu, zboru Fantje izpod Grmade, darovalcem cvetja in vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spo- min.

Žalujoči svojci

Mavhinje, 3. februarja 1991

5. 2. 1989 5. 2. 1991

Ob drugi obletnici smrti predragega moža in očeta

Dušana Starza

se ga z ljubeznijo spominjata

žena in hčerka z družino

Kontovel, 3. februarja 1991

Skupno gostovanje pevskih ansamblov na Štajerskem

Celjsko občinstvo navdušeno ob nastopu openskih zborov

Opčine se lahko ponašajo z zares lepim številom pevskih zborov. Lahko bi trdili, da vsaj po en član vsake openske družine poje v enem izmed tolikih vaških pevskih skupin, kar dokazuje trdno navezanost Opencev na lastne korenine in bogato kulturno dediščino. Sestavni del le-te je tudi pesem, ki nas Slovence že stoletja spremlja skozi najrazličnejša obdobja naše zgodovine. Pevci MePZ Sveti Jernej, MoPZ in ŽPZ Tabor, MePZ Primorec - Tabor ter zborov Vesela pomlad so prepričani, da je treba to pesem gojiti in ohranjati, zato radi prepevajo v zadovoljstvo sebi in drugim.

Že dalj časa je v marsikaterem izmed openskih pevcev tlela želja, da bi se vsi vaški pevski zbori kdaj združili in skupno zapeli. Skrita želja se jim je uresničila na božični dan, ko so se na pobudo pevskega zbora Sveti Jernej zbrali v domači župnijski cerkvi, da bi skupno oblikovali koncert božičnih pesmi. Za to priložnost so pod vodstvom svojih dirigentov nastudirali tudi Beličičevo in Vrabčovo kantato Božični sijaj. Celotno pripravo je usklajeval prof. Janko Ban. Njemu gre največja zasluga za uresničitev te pobude, ki je želela biti tudi poklon skladatelju Ubaldu Vrabcu ob njegovi 85-letnici. Prof. Ban je znal s svojim vsečim pristopom tako motivirati pevce, da so to čudovito umetniško stvaritev globoko začutili in jo tudi doživeto podali v zaključnem delu božičnega koncerta.

Izredno doživetje ob skupnem nastopu je porodilo željo, da bi ta koncert ponovili še kje. Tako je nastala zamisel, da bi se skupaj podali med slovenske rojake na Štajersko, katere je pred nedavnim prizadelo naravna katastrofa. Poklonili naj bi jim glasbeni večer in ob tej priložnosti izročili denarno pomoč, ki je bila nabrana v okviru openske župnije (na Opčinah, pri Banih in pri Ferlugih), zbora Sveti Jernej, MoPZ in ŽPZ Tabor, MePZ Primorec-Tabor, zborov Vesela pomlad ter glasbenih skupin Galebi in Zvezde.

Po dogovoru med g. Francem Pohajcem in g. Dragom Svetkom, župnikom pri Svetem Duhu v Celju, je prišlo do uresničitve te hvalevredne pobude v nedeljo, 27. januarja. G. Svetko je openskim pevcem na stežaj odprl vrata svoje nove cerkve in skupaj s svojimi župljani pripravil gostom res prisrčen sprejem. Po sveti maši, ki jo je ob somaševanju openskega žu-

pnika g. Viljema Žerjale daroval g. Franc Pohajec, je prof. Lučka Susič predstavila gostiteljem podobo Opčin in tukajšnjo pevsko dejavnost. Povedala je tudi, da so pobudo za koncert podprli upravitelji Hranilnice in posojilnice na Opčinah s tem, da so omogočili tolikšnemu številu pevcev prihod v Celje.

Koncertni program je otvoril MPZ Vesela pomlad s tremi božičnimi pesmimi. Sledil je nastop MoPZ Tabor, ki je pod vodstvom prof. Sveta Grigaja zapel dve polifonski skladbi. DPZ Vesela Pomlad se je z dirigentom Francem Pohajcem predstavil z dvema božičnima pesmima. MePZ Svet Jernej, ki ga vodi prof. Janko Ban, je v svoji spored vrstil tri pesmi domačih avtorjev Maliča, Vrabca in Merkuja. DPS Vesela pomlad pa je za svoj nastop izbrala tri polifonske skladbe. Prvi del koncerta je sklenil MePZ Primorec - Tabor, ki je pod vodstvom Matjaža Ščeka in ob instrumentalni spremljavi treh flavt (Dunja Fabjan, Tamara Giorgi in Andreja Starec) zapel pet pesmi. Sledila je izročitev denarne pomoči v znesku osmih milijonov lir predstavnici celjske dekanije ustanove Caritas. Ta se je prisrčno zahvalila za plemeniti dar in openskim pevcem zaželela nadaljnjih pevskih uspehov.

Drugi del koncerta je bil posvečen kantati Božični sijaj. V izvedbi združenih zborov pod vodstvom Janka Bana in ob instrumentalni spremljavi flavte (Martina Ozbič), klarineta (Igor Košuta), roga (Zoran Lupinc) in fagota (Francesco Furlanich) je izzvenela res močeno in veličastno. Za številne poslušalce, ki so napolnili prostorno cerkev, je bilo to res lepo doživetje. Svoje odobravanje so izrazili s toplim aplavzom, ki je sicer nagrajeval tudi nastope posameznih zborov v prvem delu koncerta.

G. Drago Svetko je v zahvalnem nagovoru poudaril, da mesto Celje še ni doživelo tako lepega popoldneva. »Čeprav zunaj ni sonca,« je dejal, »so nam openski pevci s svojim petjem prinesli kot sončni žarki tudi toplino in svoje srce.« Po medsebojnem odobravanju je vsa cerkev zapela še večno lepo Sveto noč. Gostitelji so pripravili pevcem tudi prisrčen sprejem s pogostitvijo v novih župnijskih prostorih, nakar so se pevci poslovili od prijaznih Celjanov.

MAJDA DANEV

razne prireditve

SKD TABOR - Opčine - Prosvetni dom. Danes, 3. februarja ob 16.30. Ob dnevu slovenske kulture bo Klavdij Palčič spregovoril na temo: KULTURA IN MIR: IDEJNA SLAMSKA DVOJKA ZA PREŽIVETJE SVETA. Sodelovali bodo Drago Gorup z recitalom, moški in ženski pevski zbor Tabor. Po proslavi bomo željo po miru izpričali v sprevodu s prižganimi svečami do spomenika NOB na Narodni ulici.

Društvo slovenskih upokoencev prireja v sredo, 6. februarja, ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Franciška 20 PREŠERNOVO PROSLAVO. Program: uvodna beseda prof. Vinko Beličič, recitacije Stane Starešinič, glasba Komorni trio Glasbene matice. Vabljeni.

Nabrežinska godba bo ob pustu obiskala naslednje vasi: v soboto, 9. t. m. ob 15. ure dalje Medjo vas; v nedeljo, 10. t. m. Slivno, Mavhinje, Cerovlje, Prečnik, Šempolaj in Praprovt; v ponedeljek, 11. in torek, 12. t. m. Sesljan, Vižovlje, Trnovca in Nabrežina.

SKD Barkovlje prireja PUSTOVANJE v torek, 12. t. m., ob 15. ure dalje.

ŠD Mladina - Resco organizira TRADICIONALNO OTROŠKO PUSTNO RAJANJE v nedeljo, 10. t. m., ob 15. do 19. ure v prostorih Doma A. Sirk v Križu. Zagotovljena zabava in loterija za otroke. Brezplačen vstop staršev oz. odraslih.

SKD Vigred vabi na OTROŠKO PUSTNO RAJANJE, ki bo v nedeljo, 10. t. m., ob 15. do 18. ure v društvenih prostorih. Polnoštevilno vabljeni malčki.

COŠ Šempolaj - Slivno in SKD Vigred vabijo na PREŠERNOVO PROSLAVO, ki bo v petek, 8. t. m., ob 19. uri v šolskih prostorih v Šempolaju. Nastopajo malčki iz vrtca, šolski otroci in animatorke ZSKD.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo Jutri, 4. februarja, ob 20.30 bodo v gledališču Rossetti nastopili G. Oppitz, D. Sitkovetsky, E. Brunner in D. Gerin-gas.

Gledališče Verdi V ponedeljek, 11. februarja, bo na sporedu izreden RECITAL ameriške pevke SHIRLEY VERRETT ob spremljavi pianista Warrenja Georga WILSONA. Na sporedu skladbe Brahmsa, Nina, Massenet, Debussyja in Verdija. Predprodaja vstopnic od danes, 30. t. m., dalje.

Gledališče Verdi sporoča, da v oficirskem krožku v Trstu OPADE srečanje-koncert s sopranistko Francesco ARNONE, ki je bilo napovedano za jutri, 4. t. m., ob 18. uri.

8. FEBRUARJA 1991 OB 20.30

KULTURNI DOM TRST
KULTURNI DOM GORICA

DAN SLOVENSKE KULTURE

SLAVNOSTNI GOVORNICI V TRSTU IVANKA HERGOLD
V GORICI LOJZKA BRATUŽ

"...DE ZBUDIL BI SLOVENS'NO CELO, DE BI VRNILI K NAM SE ČASI SREČE..."

ŠPORTNA ŠOLA TRST

vabi na tradicionalno

OTROŠKO PUSTNO RAJANJE

ki bo v nedeljo, 10. t. m., od 15. do 19. ure v Borovem športnem centru pri Sv. Ivanu.

Za ples bo igral ansambel ZVEZDE, za zabavo bo zasedal "prvi in zadnji kongres čarodejk".

gledališča

VERDI

Operna sezona 1990/91

V torek, 5. t. m., ob 20.00 (red C) ponovitev Verdijeve opere NABUCCO. Dirigent Piergiorgio Morandi, režiser Pasquale D'Ascola.

Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi.

V sredo, 6. februarja, ob 20.30 (red A) bo na sporedu koncert ORKESTRA GLEDALIŠČA VERDI pod vodstvom Donata Renzettija. Na sporedu skladbe Borodina in Stravinskega.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

Danes ob 16.00 ponovitev predstave Stalnega gledališča Furlanije-Juljske krajine STADELMANN Claudia Magrisa. V glavnih vlogah nastopata T. Schirizzi in B. Valmarin. Režija E. Marcucci. V abonmaju odrezek št. 5. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti. Predstave se bodo vrstile do 10. februarja.

LA CONTRADA

Gledališče Cristallo

Danes ob 16.30 bo na sporedu delo Slavomira Mrozka EMIGRANTI. Režija Francesco Macedonio. V glavnih vlogah nastopata Cochi Ponzoni in Orazio Bobbio.

Gledališče Ul. Ananjan

Danes, 3. februarja, ob 16.30 bo na sporedu UN SOLO TREDICI R. Grenzija, ki ga bo predstavila skupina Amici di S. Giovanni.

kino

ARISTON - 16.00, 22.00 Alice, r. Woody Allen, i. Mia Farrow, William Hurt.
EXCELSIOR - 15.15, 22.15 Mamma, ho perso l'aereo, r. Chris Columbus, i. Macaulay Culkin, Joe Pesci.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.00, 22.00 Leiningrad Cow-boys Go America, r. Aki Kaurismäki.

NAZIONALE I - 16.00, 22.15 Miliardi, i. Carol Alt, Billy Zane.

NAZIONALE II - 15.45, 22.15 The Hot Spot, il posto caldo, r. Dennis Hopper, i. Don Johnson, Jennifer Connely.

NAZIONALE III - 16.00, 22.15 Robocop II.

NAZIONALE IV - 15.30, 22.15 Tre scapoli e una bimba, i. Tom Selleck, Steve Guttenberg, Ted Danson.

GRATTACIELO - 16.00, 22.15 Nikita.

MIGNON - 15.00, 22.00 Il tè nel deserto, r. B. Bertolucci.

EDEN - 15.30, 22.00 Tutto anal, porn., □□

CAPITOL - 16.00, 22.00 La sirenetta, prod. Walt Disney.

LUMIERE - 10.00, 11.30 La bella addormentata nel bosco, prod. Walt Disney; 15.30, 22.00 Mo' Better Blues, glas., r. Spike Lee, i. Denzel Washington.

ALCIONE - 16.00, 22.10 Cacciatore bianco cuore nero, r. John Huston, i. Clint Eastwood

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Danes, NEDELJA, 3. februarja 1991

BLAŽ

Sonce vzide ob 7.25 in zatone ob 17.13 - Dolžina dneva 9.48 - Luna vzide ob 22.37 in zatone ob 8.59.

Jutri, PONEDELJEK, 4. februarja 1991

ANDREJ

PLIMOVANJE DANES: ob 5.52 najnižja -25 cm, ob 11.22 najvišja 3324m, ob 17.30 najnižja -41 cm.

PLIMOVANJE JUTRI: ob 0.11 najvišja 41 cm, ob 6.32 najnižja -22 cm, ob 11.55 najvišja 14 cm, ob 17.48 najnižja -30 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka minus 0,5 stopinje, zračni tlak 1033,5 mb ustaljen, brezvetrije, vlaga 30-odstotna, nebo jasno, morje razgibano, temperatura morja 7,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Federico Cattag, Gian Marco Guerini, Alessandro Lato, Swan Stuparich, Stefano Rozman, Caterina Colbasso.

UMRLI SO: 69-letni Silvano Dudine, 87-letni Mario Mauro, 65-letni Fulvio Goina, 24-letni Armando Domini, 56-letni Romano Nadalut, 90-letna Elsa Fischl, 93-letna Maria Giadresco, 81-letna Emma Ipavec, 74-letna Libera Vizzi, 64-letni Renato Giorgi, 86-letna Anna Abbondanza, 70-letni Libero Copuletti, 65-letni Sergio Musina, 87-letna Maria Krizman, 81-letni Pietro Norbedo, 72-letna

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovalle naslednje bencinske črpalke:

AGIP

D'Annunzio drevored 44
Miramarski drevored 49
Istrska ulica 50
Ul. I. Svevo 21

MONTESHELL

Žavlj (Milje)
Ul. F. Severo 2/2
Largo A. Canal 1/1
Devin-Nabrežina 129
Ul. D'Alviano 14
Nabrežje Grumula 12
Furlanska cesta 7
Ul. Revoltella 110/2

ESSO

Nabrežje N. Sauro 8
Sesljan (drž. cesta 14)
Trg Valmaura 4
Ul. F. Severo 8/10
Miramarski drevored 267/1

IP

Ul. Giulia 58
Ul. Carducci 12

API

Passeggio S. Andrea

SAMOSTOJNI

SIAT

Trg Cagni 6

NOČNE ČRPALKE (self service)

FINA - Ul. F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica
AGIP - Miramarski drevored 49
ESSO - Zgonik (drž. cesta 202)

ČRPALKE NA AVTOCESTAH

odprte neprekinjeno 24 ur

AGIP

Devin (sever)

Devin (jug)

včeraj - danes

Leopolda Batagely, 76-letni Bruno Brandolin, 57-letni Manlio Apollonio, 93-letna Maria Castro, 82-letna Maria Vodarich, 89-letna Francesca Combani.

SLUŽBA LEKARN

Nedelja, 3. februarja 1991

Dnevna služba - od 8.30 do 13.00

Ul. Dante 7, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Ul. Giulia 14.

MILJE - Mazzinijev drevored 1, PROSEK.

Od 13.00 do 16.00

Ul. Dante 7, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec).

MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere z zdravniškim receptom.

Od 16.00 do 20.30

Ul. Dante 7, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Ul. Giulia 14.

MILJE - Mazzinijev drevored 1, PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere z zdravniškim receptom.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Giulia 14.

Od ponedeljka, 4., do sobote 10. februarja 1991

Dnevna služba - od 8.30 do 13.00

Korzo Italia 14, Ul. Zorutti 19, Ul. Flavia 89 (Žavlj).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere z receptom.

PROSVETNO DRUŠTVO MAČKOLJE vabi na

PRIREDITEV OB DNEVU SLOVENSKE KULTURE

danes, 3. t. m., ob 17. uri v srenjski hiši v Mačkoljah.

Društvo želi predstaviti prekmursko književnost in izdelke njihove umetnostne obrti.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Federico Garcia Lorca

KAJ PRAVIJO ROŽE

Režija META HOČEVAR

v torek, 5. t. m., ob 16. uri - abonma red H

v sredo, 6. t. m., ob 16. uri - tudi abonma red H

v četrtek, 7. t. m., ob 16. uri - abonma red J

čestitke

Jutri, 4. t. m. bo praznovala 10. rojstni dan PAMELA PREDONZONI. Mnogo sreče in zdravja ji želijo vsi njeni dragi.

mali oglasi

OSMICO je v Ricmanjih na št. 118 odprl Berto Pregarc. Toči belo in črno vino. OSMICO je odprl Ušaj v Nabrežini št. 8. MARIO Mjetin iz Jamelj je v Župančičevi ul. odprl osmico. Gostom nudi prigrizek in pijačo iz lastne shrambe. OSMICO je odprl v Koludrovci Živec. PRODAM za 5 milijonov lir volvo 244 D6 letnik 83 s klimatsko napravo in full-optionali; vse v garanciji. Telefon 578193.

PRODAM počitniško prikolico ROLLER 2001, 3,85 m, 4 ležišča v dobrem stanju. Telefonirati 826527 ob večernih urah.

PRODAM camper fiat 238 na bencinski ali plinski pogon, letnik 1980 v dobrem stanju. Telefon (0481) 482274.

PRODAM avtomobil innocent mini 90, tudi posamezne dele. Telefon 214434.

NOVI UPRAVITELJ zadržne gostilne v Dolini obvešča cenjene stranke, da je gostilna odprta vsak dan razen nedelje. Vabimo na dobro domačo hrano.

30-LETNA Slovenka živeča v Novi Gorici išče katerokoli zaposlitev na Goriškem. Telefon 040/226317 ali 003865/53614 (Jožica).

FIAT 131 - 1300 SUPERMIRAFIORI, letnik 81, bele barve, v dobrem stanju prodam. Telefon 224407.

VINOGRAD dajem v najem pri Mačkoljah. Telefon 231859.

PODARIM zelo simpatične psičke nizke rasti. Telefonirati 200865.

PROFESORICA nudi privatne lekcije iz latinščine in italijanščine. Telefon 728601 ob urah obedov (ob 14. ali 20. uri).

MLADA gospa nudi pomoč pri gospodinjstvu najraje v okolici Sv. Ivana ali Ul. Giulia. Telefon 578193.

IŠČEM motor 1300 ali 1600 V v dobrem stanju za avtomobil ford capri. Telefonirati 214434.

IŠČEM dobro gospodinjstvo v bližini Gradca. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Drevored 24 maggio 1, 34170 Gorica, pod geslo "Dobra gospodinja".

NEZAZIDLJIVO ograjeno zemljišče na Krasu kupim ali vzamem v najem. Tel. 569411 ob 12.15.

3-SOBNO STANOVANJE v Ricmanjih dajem v najem zakoncem, oba zaposlena, 420.000 lir mesečno. Tel. 360644.

Od 19.30 do 20.30 Korzo Italia 14, Ul. Zorutti 19, Ul. Flavia 1, Ul. Flavia 89 (Žavlj).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30 Ul. Giulia 1.

Informacije SIP - št. 192.

SLUŽBA KZE ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA. Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761. predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

LOTERIJA

BARI	53	87	64	31	26
CAGLIARI	54	70	47	69	20
FIRENCE	4	44	64	25	15
GENOVA	66	3	61	32	80
MILAN	53	12	49	40	18
NEAPELJ	56	90	84	40	57
PALERMO	36	2	71	77	40
RIM	10	81	41	3	66
TURIN	86	13	1	70	29
BENETKE	86	77	19		

ENALOTTO

X X 1 2 X X X 1 2 2 2 2

KVOTE:
12 133.968.000.—
11 1.732.000.—
10 143.000.—

Brazilska pevka Alba jutri gost Kinotta

Gost jutrišnjega »Kinotta« (17.

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.00 Film: Bulldog Drummond, situazione pericolosa (krim., ZDA 1938, r. James Hogan, i. John Barrymore, John Howard)
8.15 Kvar: Roparice danes
9.00 Otroški variete: Disney Club
10.00 Zelena linija: Magazine
10.50 Maša
11.55 Nabožna oddaja
12.15 Zelena linija
13.00 Nedeljski tednik: TG l'una
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Domenica in...
14.20 Športne vesti
15.20 Športne vesti
16.20 Športne vesti
18.10 Šport: 90. minuta
19.50 Vreme in dnevnik
20.40 TV film: I misteri della giungla nera (pust., It. 1990, r. Kevin Connor, i. Kabir Bedi, Virna Lisi, Stacy Keach, 1. del)
22.20 Športna nedelja
24.00 Nočni dnevnik in vreme
0.20 Film: Fuga d'inverno (dram., ZDA 1984, r. Gillian Armstrong, i. Diane Keaton, Mel Gibson)

CANALE 5

8.30 Nabožna oddaja
9.15 Dok: Arca di Noe
9.45 Film: Avventura a Valle Chiara (kom., ZDA 1938, i. Stan Laurel, Oliver Hardy)
11.30 Aktualnosti: Nonsolomoda, 12.00 Cerco e offro
12.30 Variete: Anteprima
12.55 Canale 5 News
13.00 Glasbena oddaja: Superclassifica Show
14.15 Variete: Rivediamoli
15.00 Aktualno: Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo... parliamone
16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke
18.00 Kviza: O.K. Il prezzo è giusto, 19.45 La ruota della fortuna, vmes (18.40) News
20.30 Aktualno: Controcorrente
20.35 Film: Roba da ricchi (kom., It. 1987, r. Sergio Corbucci, i. Renato Pozzetto, Paolo Villaggio)
22.45 Variete: 10 e lode
23.15 Aktualnosti: Nonsolomoda
23.45 Italija sprašuje
24.00 Canale 5 News
0.45 Nanizanka: Marcus Welby
1.45 Aktualno: Controcorrente
1.50 Nan.: Operazione ladro

RAI 2

7.00 Risanke
7.55 Aktualno: Mattina 2
10.00 Jutranji dnevnik
10.05 Praznični dan: Od Michelangelovih kamnolomov do obrtniških delavnic
11.05 Srečanje z ruskim cirkusom Kalinin
12.00 Variete: Fuori onda
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Rubrika: Nonsolomoda
13.45 Variete: Ricomincio da due
16.40 Raziskava: Tutti i bambini... di Comencini
18.00 Športna rubrika: Studio Stadio - ciklokros in nogomet A lige
19.45 Dnevnik in vreme
20.00 Šport: Domenica sprint
21.05 Nadaljevanka: Beautiful
22.15 Variete: Scrupoli
23.15 Dnevnik - noćoj
23.30 Rubrika o židovski kulturi
24.00 Književnik v umetnosti življenja: Cesare Pavese
1.00 Miti in osebnosti iz zgodovine glasbe: Rock, pop, jazz
1.35 Nanizanka: Jackie and Mike - La fiera delle vanità

RETE 4

8.00 Jutrnji svet
8.30 Nad.: Marilena, 10.00 Piccola Cenerentola
11.30 Aktualno: Ciak
12.20 Vesti iz parlamenta
13.00 Nanizanka: Love Boat - Il passato non torna
14.00 Nedelja v kinu
14.10 Film: Policarpo, ufficiale di scrittura (kom., It. 1958, r. Mario Soldati, i. Renato Rascel, Carla Gravina, Romolo Valli)
16.30 Nadaljevanki: La mia piccola solitudine, 17.30 Per Elisa
19.30 Aktualno: Linea continua, 19.40 Kronika (vodi Emilio Fede)
20.30 Kviz: Il ficcanaso (vodi Flavio Andreini)
22.00 Nanizanka: Le inchieste di padre Dowling - Il cadavere somparso
23.55 Koncert v Scali: Myung Whun Chung dirigira Simfonijo št. 44 v e-molu Franca Josepha Haydna (1. del)
0.50 Film: Bersagli (dram., ZDA 1968, r. Peter Bogdanovich, i. Boris Karloff, Nancy Usueh, Tim O'Kelly)

RAI 3

9.55 SP v smučanju: moški veslalom (1. tek, iz Saalbacha)
12.25 Variete: Bugs Bunny compie 50 anni
13.25 SP v smučanju: moški veslalom (2. tek)
14.00 Deželne vesti
14.10 Film: Made in USA (dram., ZDA 1988, r. Ken Friedman, i. Lori Singer, Christopher Penn)
15.40 Film: La donna del giorno (kom., ZDA 1945, r. George Stevens, i. Katharine Hepburn, Spencer Tracy, Fay Bainter)
17.35 Rubrika o kulturi: Fuori orario. Cose (mai) viste
18.35 Rubrika: Domenica gol
18.55 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Deželni šport
20.00 Drobci
20.30 Aktualno: Chi l'ha visto? (vodita Donatella Raffai in Luigi Di Majo)
22.45 Nočni dnevnik On the road ali TG 3 v premikanju
23.15 Filmske novosti
23.25 Deželni nogomet

ITALIA 1

7.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
10.30 Film: L'isola del tesoro (pust., VB 1973, r. John Hough, i. Orson Welles)
12.30 Vodič za prvenstvo
13.00 Tednik: Grand Prix
14.00 Aktualnosti: Be Bop a Lula, 14.45 Domenica Zip, vmes Buzz
16.00 Film: La rivincita dei Nerds (kom., ZDA 1984, r. Jeff Kanew, i. Robert Caradine)
18.00 Nanizanka: Giustiziere della strada
19.00 Risanke
20.30 Nanizanka: I vicini di casa
21.00 Rubrika: Pressing
23.00 Variete: Mai dire gol
23.30 Rock: James Taylor
0.35 Nanizanka: Kung Fu, 1.35 Samurai

ODEON

13.00 Nanizanka: Capitan Power, 13.30 Supercarrier - Oltre il muro del suono
14.30 Kronike odprave na Himalajo - Pumori '90

TV Slovenija 1

8.30 Otroška matineja: Živ žav, 9.20 nanizanka Cirkuske živali
9.50 Risanka: Največji čarovniki sveta v magičnem gradu
10.40 Nanizanka: Mati in sin
11.10 Videomeh
11.40 Nabožna oddaja: Obzorja duha
12.00 Dok. oddaja: Zelena ura
13.00 Ona + on (pon.)
14.35 Nad.: Saga o Forsythih
15.25 Sova (pon.)
16.55 Poslovne informacije
17.00 Dnevnik
17.05 Film: Nesrečniki - Les Misérables (Fr., r. Jean Paul Le Chanois, i. Jean Gabin, Bourvil, Gianni Esposito, 2. del)
18.45 Risanka
19.00 Mernik in TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Nad.: Pripovedke iz medenega cvetličnjaka
21.35 Zdravo
23.00 Dnevnik, šport in vreme
23.20 Nočni program Sova, vmes nanizanki Spet ti? in Vrnitev Arsena Lupina
0.40 Video strani

15.15 Film: 002 operazione Luna (kom., It. 1964, r. Lucio Fulci, i. Lino Banfi)
17.00 Film: Killer Kid (vestern, It. 1967, r. Leopoldo Savona, i. Anthony Steffen)
19.00 Filmske novosti
19.30 Nanizanka: Supercarrier - Oltre il muro del suono
20.30 Film: Scarpe da tennis (dram., Kan. 1981, r. Daryl Duke, i. Carl Morotte, Charlaïne Woodard)
22.30 Nanizanka: Casalingo Superpiù
23.00 Film: Il dito nella piaga (vojni, It. 1969, r. Tonino Ricci, i. Klaus Kinski, George Hilton)

TMC

8.00 Risanke: Snack
9.50 SP v smučanju: moški veslalom (1. tek)
11.00 Risanke: Snack
12.00 Papežev blagoslov
12.15 Nedelja na TMC
13.20 SP v smučanju: moški veslalom (2. tek)
14.55 SP v cikloksu
17.00 Film: Che cosa hai fatto quando siamo rimasti al

TV Koper

16.00 Športni pregled
18.00 Video glasba: Tutti frutti (vodi Alex Bini)
19.00 TVD Stičiče
19.20 Video agenda
19.25 Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes risanka L'incredibile Hulk
20.00 Film: Super Fly (ZDA 1972, r. Gordon Parks, i. Ron O'Neal, Sheila Frazier)
21.30 Aktualno: Svet na ekranu
22.00 TVD Novice
22.10 Športna oddaja

TV Slovenija 2

9.50 SP v smučanju: moški veslalom (1. tek), 13.20 2. tek
14.55 Tenis: za Davisov pokal Jugoslavija-Švedska
19.30 Dnevnik
20.00 Dokumentarca: Človek - žival, 20.50 Glavna priča
21.25 SP v smučanju: moški veslalom (posnetki)
22.25 Tenis - Davisov pokal (povzetki)
23.05 Športni pregled, nato Yutel

buio? (kom., ZDA 1968, r. Hy Averback, i. Doris Day, Robert Morse)
19.00 Nanizanka: Automan
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Šport: Galagoal
22.30 Nanizanka: Matlock
23.30 Dok.: Galileo
0.30 Film: Vertigine (krim., ZDA 1944, r. Otto Preminger, i. Gene Tierney)

TELEFRIULI

12.30 Šport
13.00 Vestne napovedi
13.30 Furlanske zgodbe
14.00 Praznično ozračje
19.00 Športne vesti
20.30 Film: Il fascino dell'ambiguità (dram., Fr. 1981, r. Pierre Granier-Deferre, i. Michel Piccoli)
22.30 Športne vesti
24.00 Aktualno: Prva stran

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dnevnik in šport
20.30 Zadnje vesti in šport

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder: Neodprto pismo (rež. Adrian Rustja); 10.30 Soft music; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Glasbeni potpuri; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev; 13.20 Poslušali boste; 13.25 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Ona + jaz = oba (S. Verč-B. Kobal); 14.40 Country glasba; 15.30 Šport in glasba; 17.00 V studiu z vami: Igor Tuta; 19.20 Zaključek sporedov.

RADIO SLOVENIJA

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00 Poročila; 5.00 Jutranji koledar; 7.00 Kronika in vreme; 8.05 Radijska igra za otroke; 9.05 Pomnjenja; 9.35 Preludij; 10.05 Nedeljska matineja; 10.30 Reportaža; 11.03 Poslušalci čestitajo; 12.00 Na današnji dan; 13.10 Zabavna glasba; 13.20 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Naši poslušalci čestitajo; 17.05 Amaterski zbori pojo; 17.30 Humoreska tega tedna; 18.25 Operne melodije; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz naših sporedov; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nočno; 23.15-4.30 Nočna glasba.

RADIO KOPER (slovenski program)

10.30, 14.30, 17.30 Poročila; 19.00 Radijski dnevnik; 10.00 Sosednji kraji in ljudje: pozdrav, na današnji dan, reportaže, intervjuji, zanimivosti; 11.30 Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.35 Pesem tedna; 14.45 Zabavna oddaja v narečju: Vanka in Tonca; 15.00 Nedeljski ritim; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.30 Lestvica popevk Radia Koper: Dajmo naši; 18.30 Nedeljska humoreska; 19.30 Prenos Radia Slovenija.

RADIO KOPER (italijanski program)

7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Jutranja glasba; 6.07 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.30 Filmska glasba; 8.00 Ustavil bi čas; 8.25 Popevka tedna; 9.00 Avtorska popevka; 9.30 Mixage; 10.40 Družinsko veselje: ideje in nasveti; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Čudovitih sedem; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.40 Popevka; 15.00 Športni pregled in glasba; 18.00 Lestvica LP plošč; 19.00 Glasba; 19.30 Nedeljski športni pregled; 20.00 Nočna glasba.

RADIO OPČINE

10.30, 14.30, 16.30 Poročila; 10.00 Jutranji nedeljski val; 13.00 Glasba po željah.

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1

6.55 Aktualno: Uno mattina
10.15 Nanizanka: Provaci ancora Harry
11.00 Jutranji dnevnik
11.05 Nanizanka: Su e giù per Beverly Hills
11.40 Variete: Occhio al biglietto
11.55 Vreme in vesti
12.05 Variete: Piacere Raiuno
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Kvarov svet
14.35 Umetnik A. Recalcati
15.00 Ponedeljkov šport
15.30 Otroški variete: L'albero azzurro
16.00 Mladinska oddaja: Big!
17.30 Nabožna oddaja
18.00 Kratke vesti
18.05 Aktualno: Italia ore 6
18.45 Nad.: Il mistero dell'isola
19.40 Almanah in dnevnik
20.40 Film: Lo squalo 3 (dram., ZDA 1983, r. Joe Alves, i. Dennis Quaid, Bess Armstrong)
22.40 Kratki film z Stanliom in Olliom
23.00 Dnevnik
23.10 Dok.: Maha Kumbh Mela
24.00 Nočni dnevnik in vreme
0.25 Teniški turnir ATP

CANALE 5

8.00 Nan.: La famiglia Brady
8.30 Film: Il mondo è delle donne (kom., ZDA 1954, r. Jean Negulesco, i. Clifton Webb, June Allyson)
10.25 Aktualno: Gente comune
11.45 Kviza: Il pranzo è servito, 12.35 Tris, nato News
13.20 Kviza: O.K. Il prezzo è giusto, 14.20 Il gioco delle coppie
15.00 Aktualno: Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo... parliamone
16.00 Otroški variete
18.15 Nanizanka: I Robinson
18.40 Canale 5 News
18.45 Kviz: Il gioco dei nove, 19.35 Tra moglie e marito
20.25 Aktualnosti: Radio Londra
20.40 Film: Il bambino d'oro (fant., ZDA 1986, r. Michael Ritchie, i. Eddie Murphy)
22.35 Nanizanka: Casa Vianello
23.05 Variete: Maurizio Costanzo Show
24.00 Canale 5 News
1.10 Striscia la notizia
1.25 Radio Londra (pon.)
1.35 Nan.: Marcus Welby, 2.35 Operazione ladro

RAI 2

7.00 Risanke in otroški variete
8.30 Nanizanka: Adderly
9.30 Aktualno: Radio anch'io
9.50 Rubrika o protestantizmu
10.20 Monografie: Etna
10.50 Nadaljevanka: Capitol
11.55 Aktualnosti: I fatti vostri
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.15 Diogenes in Gospodarstvo
13.45 Nadaljevanke: Beautiful, 14.15 Quando si ama, 15.05 Destin
15.35 Film: Quest'uomo non racconta storie (krim., ZDA 1971, r. W. Grauman, i. Christopher George)
17.00 Vesti in Videocomic
17.45 Nan.: Punky Brewster
18.10 Knjige: Casablanca
18.20 Šport in Rock café
18.45 Nanizanka: Hunter
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Nanizanki: L'ispettore Derrick
21.35 Aktualnosti: Mixer
23.15 Dnevnik - Pegaz in Dosje
24.00 Vreme in horoskop
0.10 Ciklus posvečen Mozartu (dir. Herbert Von Karajan in Peter Maag, violina Yehudi Menuhin)
1.20 Nanizanka: Jackie e Mike

RETE 4

8.30 Nadaljevanke: Aspettando il domani, 9.00 Così gira il mondo, 9.30 Señorita Andrea, 10.00 Per Elisa, 11.00 Señora, 12.00 Topazio
13.05 Nadaljevanka: Ribelle, 13.45 Sentieri, 14.45 La mia piccola solitudine, 15.15 Piccola Cenerentola, 16.15 La valle dei pini, 16.45 General Hospital, 17.15 Febbre d'amore
18.15 Kviz: Cari genitori (vodi Enrica Bonaccorti)
19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amanti (vodi Luca Barbare-schi)
19.30 Aktualno: Linea continua (vodita Rita Dalla Chiesa in Andrea Barberi)
19.40 Nadaljevanka: Marilena (i. Hilda Abrahamz)
20.30 Nadaljevanka: La donna del mistero (i. Luisa Kuli-ok, Jorge Martinez)
22.35 Linea continua (2. del)
23.40 Film: Il salario della paura (dram., ZDA 1977, r. William Friedkin, i. Roy Scheider, Francisco Rabal, Amidou)
2.05 Nanizanka: Bonanza

RAI 3

11.55 Angleščina in francoščina za otroke
12.00 Dok.: Meridiana - Delavnica zgodovine in TV antologija
14.00 Deželne vesti
14.30 Dokumentarec: Afrika - Trojna dediščina
15.30 Jahanje (iz Cortine)
16.00 Ice Mountain Bike
16.20 Avtomobilizem na snegu
16.35 Nogomet: A tutta B
17.40 Nanizanka: Vita da strega
18.05 Dokumentarna oddaja: Geo
18.35 Drobci barvnega radia
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Ponedeljkov deželni šport
20.00 Varieteja: Blob. Di tutto di più, Una cartolina di Andrea Barbato
20.30 Ponedeljkov proces
22.25 Večerni dnevnik
22.30 Sodobne osebnosti: Gli intrattabili - Luigi Pintor
23.30 Nočni dnevnik
24.00 Film: O ti spogli o ti denuncio (kom., VB 1970, r. Alvin Rakoff, i. Peter Sellers, Sinead Cusack)

ITALIA 1

7.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
8.30 Nanizanka: La famiglia Addams, 9.00 L'uomo da sei milioni di dollari - Nemico fraterno, 10.00 La donna bionica, 11.00 Sulle strade della California, 12.00 T.J. Hooker - Ladri di buste paga, 13.00 Happy Days - Cena per due
13.30 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
14.30 Kviz: Urka
15.30 Nanizanka: Tutti al Colle-gio, 16.00 Compagni di scuola, 16.30 Mai dire sì - Sogni d'oro, 17.30 Simon & Simon, 18.30 MacGyver - Giocato due volte, 19.30 Genitori in blue jeans, 20.00 Cri Cri - Le lumache
20.30 Aktualno: L'istruttoria (vodi G. Ferrara)
22.30 Ekološka oddaja: Gaia
23.05 Film: Giochi nell'acqua (kom., VB 1988, r. Peter Greenaway, i. Bernard Hill, Joan Plowright)
1.25 Nanizanka: Kung Fu - La figlia della nebbia, 2.25 Samurai

TV Slovenija 1

7.50 Video strani
8.00 Zimski počitniški program
11.00 Film: Drsjaj (ZDA)
12.40 Video strani
15.15 Video strani
15.30 Sova, vmes nanizanki Spet ti? in Vrnitev Arsena Lupina (pon.)
16.55 Poslovne informacije
17.00 Dnevnik
17.05 Mozaik: Zdravo (pon.)
18.30 Spored za otroke in mlade: Radovedni Taček - Opica
18.45 Nanizanka: Alf
19.10 Risanke
19.20 TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 TV drama: Oče Izet (Ljube Cvetanovski, r. Blagoje Markovski)
21.10 Oddaja o kulturi: Osmi dan
22.00 Dnevnik in vreme
22.20 Dok. oddaja: 400 let slovenske glasbe (Ipavec, Gerbič, Foerster, 5. del)
22.45 Sova, vmes nanizanki Avtoštopar in Vrnitev Arsena Lupina (zadnji del)
0.10 Video strani

ODEON

13.00 Človek in zemlja
13.30 Risanke
15.00 Nad.: Signore e padrone, 16.00 Pasiones
17.00 Film: 28 minuti per 3 milioni di dollari (krim., It. 1967, r. Maurizio Pradeaux, i. Claudio Bava)
19.30 Risanke
20.00 Nan.: Flash Gordon
20.30 Film: Operazione Terzo Uomo (krim., Avstrija 1965, r. Alfred Weidemann, i. Pierre Brice, Heinz Drache)
22.30 Tednik: Contintasca
23.00 Film: I Don Giovanni della Costa Azzurra (kom., It. 1962, r. Vittorio Sala, i. Daniela Rocca, Kurd Jürgens)

TMC

10.30 Nadaljevanki: Tris di cuori, 11.15 Potere
12.00 Kosilo z Wilmo
12.30 Nan.: Doris Day Show
13.00 Dnevnik in šport
13.30 Rubrika: Ženska TV
15.00 Film: La mia vita comincia in Malesia (dram., VB 1956, i. Peter Finch)
18.10 Nanizanka: Autostop per il cielo

TV Koper

16.00 Športni pregled
18.00 Dokumentarec: Nati per vivere
18.30 Oddaja v slovenščini
18.45 Odprta meja
19.00 TVD Stičiče
19.20 Video agenda
19.25 Otroška oddaja: Lanterna magica, nanizanka Giorno per giorno in risanca L'incredibile Hulk
20.00 Glasbena oddaja z Ireno Grafenauer
20.30 Rubrika: Ponedeljkov šport
21.30 TVD Novice
21.45 O zamejskem športu: 6. krog

TV Slovenija 2

16.00 Satelitski prenosi
17.10 Podarim dobim (pon.)
17.30 Studio Ljubljana
19.30 Dnevnik
20.00 Dokumentarna oddaja: Francija v šansonu
20.20 Po slehah napredka
20.50 Športna oddaja: Sedma steza
21.20 Omizje: Jugoslovanski razplet, nato Yutel

19.15 Variete: Ora locale
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Film: La ragazza con il bastone (kom., VB 1969, r. Eric Till, i. David Hemmings, Samantha Eggart)
22.25 Variete: Ladies and Gentlemen
23.00 Nočne vesti
23.20 Mednarodni prenos
0.20 Film: Adele H. una storia d'amore (dram., Fr. 1975, r. Francois Truffaut, i. Isabelle Adjani, Bruce Robinson)

TELEFRIULI

15.00 Roza salon
16.00 Risanke
18.00 Nad.: Vite rubate
19.00 Igra: Marameo
19.30 Dnevnik
20.00 Rubrika: Videocar
20.30 Ponedeljkova košarka
22.30 Nočne vesti
23.00 Čakajoč na polnoč
24.00 Rubrika: Videocar

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 19.00 Dnevnik; 7.30, 14.30, 16.30 Poročila; 6.00 Glasba; Na današnji dan, 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik in ceste; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 13.00 Na valu Radia Koper; 13.15 V podaljškju; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Interna 52; 18.35 Glasbene želje po telefonu; 19.00 Prenos Radia Slovenija.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.07 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Razglednica; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Clic; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Knjižne novosti; 11.30 Italiana; 12.00 Glasba po željah; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Glasba; 16.00 Srečanja; 17.00 Naša glasba; 18.32 Souvenir d'Italy; 19.00 Kotiček za flavto; 20.00 Glasba.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja, horoskop; 12.00 Pogovor z odvetnikom in Ostali Trst (pon.); 18.00 Šport; 20.00 Gledališče; 20.30 Operni odri.

Sindikat slovenske šole ocenil podatke o predvpiših Prihodnje leto v slovenskih šolah ne bo večjega številčnega padca

Pred dvema tednoma je potekel rok za predvpise v otroške vrtce, osnovne, nižje in višje srednje šole. Predvpisi so sicer začasni, saj bodo imeli starši in dijaki čas za premislek še do meseca do meseca julija, ko bodo z dokončnim vpisom lahko potrdili sedanjo izbiro ali pa se odločili za drugačno. Vsekakor pa so že sedanji podatki o predvpiših precej verodostojni pokazatelj števila vpisanih na posameznih slovenskih šolah in otroških vrtcih v prihodnjem šolskem letu.

O teh podatkih so razpravljali na zadnji seji sindikata slovenske šole - tajništvo Gorica, ki je med božičnimi počitnicami z javnim in osebnim dvojezičnim besedilom vabil starše k vpisu otrok v slovensko šolo. Slika, ki jo dajejo doslej razpoložljivi podatki, ni navdušujoča, vendar ni niti posebno zaskrbljujoča, zlasti če jo primerjamo s stalnim padanjem vpisov v prejšnjih letih zaradi demografskega padca. Število vpisanih v slovenske otroške vrtce in osnovne šole bo v prihodnjem šolskem letu ostalo skoraj nespremenjeno, nekaj manj bo vpisanih v prvi razred srednje šole Ivan Trnko, višje srednje šole pa so v glavnem vse dobro krite. Dvanajst dijakov se misli po opravljenem obveznem šolanju vpisati v višje italijanske zavode, predvsem v poklicne tečaje IPSIA in ENFAP.

Prav glede višjih šol so na seji sindikata ugotovili, da je sorazmerno nizko število predvpišev v klasični licej Primož Trubar. Izrečena je bila želja, da bi se to število povečalo ob dokončnem vpisu, saj izhaja prav iz te šole velik odstotek bodočih univerzitetnih diplomirancev.

Na seji tajništva SSŠ je bil govor tudi o tečaju italijanščine za jugoslo-

vanske dijake v Gorici, ki ga je organizirala Pokrajina na pobudo sindikata. Tečaj so obiskovale tri skupine dijakov, vsaka po skupno 25 učnih ur v prvi že zaključeni fazi. Ker je, kot smo poročali v našem dnevniku, deželni nadzorni odbor suspendiral odobritev finansiranja, ki ga je dodelila Pokrajina, je nadaljevanje tečaja pod vprašajem. Če ne bo prišlo do odobritve sklepa pokrajinskega sveta, se tečaj ne bo nadaljeval.

Odbornica sindikata je na seji predlagala, naj bi Slovenski raziskovalni inštitut izvedel raziskavo o dejavnosti, ki vplivajo na odločitve dijakov in staršev pri vpisu v razne šole in o kakovosti pouka v maloštevilnih razredih. Po mnenju sindikata so namreč govorice, češ da slovenska šola daje preskromno znanje italijanskega jezika, neutemeljene.

Deželni odbornik Antonini: Nobenega združevanja šol

Na seji deželnega sveta, ki je bila v petek dopoldne, je odbornik za kulturo Silvano Antonini med drugim odgovoril na vprašanje, ki so ga komunistični svetovalci Bratina, Budin in Padovan vložili v zvezi z morebitno združitvijo goriške podružnice trgovsko-tehničnega zavoda Žiga Zois iz Trsta z zavodom Ivan Cankar iz Gorice ter goriškega klasičnega liceja Primož Trubar z učiteljskim Simon Gregorčič.

S tem v zvezi je deželni odbornik Antonini potrdil pomirjujoča zagotovila, da ne bo prišlo do združitve goriškega liceja z učiteljskim. Samo goriško skrbništvo je namreč to začetno zamisel odstranilo iz načrta za racionalizacijo šolskih struktur. Razlog za tako odločitev je skrbništvo sprejelo, ker sta šoli s tako usmeritvijo edini v goriški pokrajini in ker na učiteljsku že potekajo posebni preizkusni tečaji.

Kar zadeva združitev goriške podružnice trgovskega zavoda Žiga Zois iz Trsta s strokovnim zavodom za trgovino Ivan Cankar je goriško šolsko skrbništvo predlagalo, je dejal deželni odbornik, naj bi prišlo do osamosvojitve slovenske sekcije na tehničnem industrijskem zavodu Galilei, ki naj bi jo združili z goriško podružnico zavoda Žiga Zois.

Šolsko ministrstvo, je v odgovoru komunističnim svetovalcem povedal odbornik Antonini, tega predloga ni sprejelo, zaradi česar ga bo pristojni pokrajinski šolski urad ponovno vložil ob reviziji načrta za racionalizacijo šolskega sistema na Goriškem.

V krajši repliki je deželni svetovalac Ivan Bratina povedal, da je zadovoljen s prejetim odgovorom.

V sredo slovesen podpis nove listine Gorica in Nova Gorica poglabljata sodelovanje

V Novi Gorici so se v petek sestali predstavniki tamkajšnje občine ter sosednje občine Gorica. Izmenjali so si mnenja in predloge o programu nadaljnjega sodelovanja med obema mestoma ob jugoslovansko-italijanski meji, ki ga bodo sprejeli v sredo, 6. februarja, popoldne v Gorici. Dokument o sodelovanju bodo sprejeli na skupnem zasedanju občinskega izvršnega sveta iz Nove Gorice ter goriškega občinskega odbora. Petkov pripravljali sestanek sta vodila predsednik novogoriške občine Sergij Pelhan in goriški župan dr. Antonio Scarano.

Pogovorov in podpisa že omenjenega programa o nadaljnjem sodelovanju med Novo Gorico in Gorico, se bosta predvidoma udeležila tudi predsednik deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine Adriano Biasutti in predsednik slovenske vlade Lojze Peterle.

Nova Gorica in Gorica naj bi v prihodnje zlasti poglobili in razširili medsebojno gospodarsko sodelovanje. Za ta namen bosta sosednji in obmejni mesti in občini skupaj skrbeli tudi za razvoj mednarodnega mejnega prehoda Vrtojba oziroma Štandrež. Predlog programa za prihodnje sodelovanje predvideva tudi vzpostavitev skupne krožne avtobusne proge med Novo Gorico in Gorico ter spremembo statusa železniške postaje v Novi Gorici. To je za Primorski dnevnik izjavil predsednik novogoriškega občinskega izvršnega sveta Črtomir Spacapan. Železniška postaja, tako imenovana severna železniška postaja v Novi Gorici, naj bi bila v prihodnje namenjena tudi potnikom iz Gorice oziroma iz Italije, ki naj bi čimbolj prosto prihajali na železniško postajo v Novi Gorici.

ci. Formalnosti za njihov prehod čez državno mejo bi namreč zelo poenostavili. (M. D.)

Iz občinskega sveta v Števerjanu

Na zadnji seji števerjanskega občinskega sveta, ki je bila v sredo zvečer, je tekla beseda o odškodninah, ki jih bodo v letošnjem letu deležni župan, odborniki in svetovalci. Občinski svet je ob belih glasovnicah oz. vzdržanju predstavnikov manjšine sprejel predlog, da bodo odškodnine ostale enake lanskim.

Na podlagi teh sklepov bo župan Ivan Humar prejel 540 tisoč lir mesečno, podžupan pa 297 tisoč lir. Števerjanski občinski odborniki bodo prejeli 270 tisoč lir mesečne odškodnine, vsi ostali občinski svetovalci pa bodo dobili 20 tisoč lir na sejo. Števerjanski občinski svet je določil tudi sejnino za člane občinskih komisij, ki bo znašala 17 tisoč lir. Od navedenih zneskov je seveda treba odšteti davčne dajatve.

Sklicane tri seje rajonskih svetov

V prihodnjih dneh se sestanejo razni rajonski sveti. Jutri Ob 20. uri bo zasedal svet za Pevmo, Štmauer in Oslavje, ki bo vzel v pretres program posgovov za leto 1991 in ureditev voda na pevmskem področju. Ob 20.30 bo na vrsti rajon v Stražicah. V torek, 5. t. m., se bo sestal podgorski rajonski svet. Govor bo občinskem proračunu za leto 1991. Na sejo so povabili podžupana Maria del Bena, odbornika za storitve Erminia Tuzizija ter odbornika za finance Alberta Albertija.

■ Goriška občina sporoča, da napovedani koncert Dizzyja Gillespieja 7. t. m. odpade zaradi bolezni glasbenika. Koncert bo v ponedeljek, 25. februarja. Že kupljene vstopnice bodo veljale za takratni datum.

Mladoletnik ukradel avto

Policija je prijavila sodstvu 17-letnega jugoslovanskega državljana C.S. iz Aleksinaca, ki so ga prijeli včeraj okrog polnoči za volanom ukadenega volkswagna jetta v Ul. Aquileia. Kake tri ure prej so policisti med Ul. Cadorna in dolino Korna prijeli 22-letnega S.Z., Jugoslavana, ki je bil brez dokumentov. Mladenčič, ki je bil z njim, se je izmuznil, po vsej verjetnosti pa gre prav za mladoletnika, ki so ga prijeli kasneje v Ul. Aquileia. Oba so že včeraj izgnali čez mejo.

razna obvestila

Občinska knjižnica v Sovodnjah bo februarja poslovala ob sredah in petkih od 15. do 18. ure.

Ženske z Vrha so v petek, 8. t. m., ob 19.30 vabljeni na sestanek v KŠC Danica, kjer se bodo pogovorile o pripravah na 8. marec.

kino

Gorica

CORSO 15.30-22.00 »Miliardi«.
VERDI 15.30-22.00 »Mamma, ho perso l'areo«.

VITTORIA 15.00-22.00 »Tartarughe Niente alla riscossa«.

Tržič

EXCELSIOR 14.00-22.00 »La sirenetta«.
Walt Disney.

COMUNALE 16.00-22.00 »Verso sera«.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 16.00-20.00 »Totalni spomin«.

SVOBODA (Šempeter) 18.00 »Orel smrti«, 20.00 »Lahko na vsak način«.

DESKLE 17.00-19.30 »Duh«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Marzini - Korzo Italia 89 - tel. 531443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Centrale - Trg Republike 26 - tel. 410341.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
Lekarna Pri Jezeru - (Al Lago) - Vrtna ulica 2 / Via Giardino 2 - tel. 78300.

pogrebi

Jutri v Gorici ob 9.30 Romana Simonetti, vd. Collenz iz splošne bolnišnice v cerkev pri Madonni in na pokopališču v Ločniku, ob 10. uri Arianna Papadopulo, vd. de Galatti iz bolnišnice sv. Justa v Trst.

Izročili nove prostore za univerzitetne tečaje

S krajšo slovesnostjo so včeraj predali namenu obnovljene pritlične prostore semenišča v Ulici Alviano, kjer bodo namestili predavalnice drugega letnika univerzitetnega tečaja za diplomatske in mednarodne vede. Dela, ki jih je po naročilu Univerzitetnega konzorcija uresničila goriška Trgovinska zbornica, so veljala 750 milijonov lir.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE obvešča, da je še nekaj prostih mest za **TEČAJ BANČNE TEHNIKE** (30 ur) in **TEČAJ VARSTVA IN ZAŠČITE VINSKE TRTE** (30 ur).

Vpisovanje in informacije do 20. februarja 1991 na sedežu Zavoda v Gorici, Ulica dela Croce 3 — tel. 81826 od 9. do 12. ure.

Počila cev vodovoda v Podgori

Zaradi ostrega mraza in ledu je včeraj popoldne počila cev vodovoda v Ul. 4. novembra blizu podgorskega pokopališča. Voda v stranski cevi je čez noč zmrznila in razbila cev, ko se je led popoldne odtalil pa je voda začela silovito pronicati na cesto. Posegli so gasilci in tehniki Mestnega vodovodnega podjetja, ki so zaprli zaklopko in tako zaustavili vodo. Mestni redarji so natresli sol na cesto, kjer je zmrzla voda ustvarila nevarno ledeno plast.

Gasilci in občinski tehniki so imeli včeraj precej dela tudi s podobnimi okvarami na števcih in ceveh raznih hiš v Gorici in okolici.

Včeraj popoldne so gasilci imeli opravka tudi z ognjem ob avtocestnem odcepu pri Fari, kjer se je vnel požar na gmajni. Razen gostega dima zaradi izgoravanja odvrženih avtomobilskih gum ni bilo večje škode.

Led je že prekril nekatere vodne tokove Včeraj rekordni mraz: -9

Val hudega mraza, ki je zajel tudi naše kraje, se bo nadaljeval. Tako zagotavljajo vremenoslovci, ki tudi najavljajo tudi v prihodnjih dneh jasno in mrzlo vreme, ki je sicer te dni značilno za večji del Evrope.

Na Goriškem že nekaj dni beležimo dokaj nizke temperature, ki so za naše kraje že prava redkost. Ponekod so v prejšnjih dneh namerili minus deset in več stopinj Celzija. V mestu je sicer nekoliko boljše, čeprav se tudi čez dan klju soncu živo srebro komaj povzpe čez ničlo.

V mestni okolici se je mrazu pridružil nadležen veter, ki položaj še zaostruje. Na goriškem letališču, ker imajo vremenoslovsko postajo, so nam povedali, da so prav včeraj zjutraj namerili najnižjo temperaturo zadnjih dni: -9. Na letališču v Ronkah naj bi izmerili celo -11 stopinj.

Podobne so bile tudi temperature drugod na Goriškem. Da je temu tako, pričajo tudi velike ledene plošče, ki jih opazimo na Soči. Manjši potoki, kot je denimo Grojnica (na sliki), pa so popolnoma zledeneli.

včeraj danes

Iz goriškega matičnega urada v tednu od 27. januarja do 2. februarja 1991:

RODILI SO SE: Alice Tossut, Valentina Francescotto, Erik Frandolič, Chiara Dean, Mattia Marcosig, Elisa Dall'Osto, Eros Castagna, Sara Comel.

UMRLI SO: 68-letna gospodinja Irmgard Nitsch, por. Michelli, 81-letna gospodinja Helena Pauletič, 88-letna upokojenka Justina Terpin, vd. Vendramin, 81-letna gospodinja Matilde Princi, 65-letni upokojenec Arturo Giacinto Romano, 77-letna upokojenka Levida Gressani, 91-letna gospodinja Zaira Dohnalek, vd. Fiorani, 63-letna gospodinja Ulderica Pardo, vd. Pahor, 75-letna gospodinja Lucia Usopiazza, 85-letni upokojenec Mario Iacopini, 81-letna upokojenka Pia Vidri, 68-letna gospodinja Frančiška Perkon, por. Cassan, 82-letna upokojenka Pavla Mavric, vd. Chiades, 86-letna gospodinja Rosa Iernia, vd. Gargano, 80-letna upokojenka Anna Maria Bastiani, 61-letni upokojenec Silvano Hlede, 60-letna trgovka Aristeia Petelin, vd. Cossi, 83-letna upokojenka Emma Glessi, 98-letna gospodinja Arianna Papadopulo, vd. de Galatti, 69-letna upokojenka Alma Rosa Cibau.

OKLICI: profesor Paolo Malni in odvetniška pripravnica Marina Pisani, uslužbenec Davide Tascia in profesorica Violeta Geaman, delavec Gianni Paoletti in socialne delavka Giuliana Fanelli, kovinar Franco Zoff in uslužbenka Flavia Collenz, mehanik Franco Carletti in prodajalka Ida Lanzoni, uslužbenec Marco Dal Pont in brezposelna Francesca Bregant, goslar Edi Bogaro in uslužbenka Aleksandra Gomišek.

POROČILI SO SE: finančni stražnik Luigi Masone in gospodinja Patrizia Saunig, uslužbenec Francesco Cammarata in gospodinja Franca Maria Fortunato.

KAVARNA SLAŠČIČARNA

Il Fornaio

Claudio Cozzutti - Elena Devetak

OB NEDELJAH ODPRTO DO 13. URE

GORICA - Tel. 521522
Ul. Garzarolli 195

Zgradili so ga Winklerjevi ob prenovljenem gostišču Nov hotel na Lokvah prispevek k turističnemu razvoju kraja

Po dveh letih, ki sta minili skoraj brez snega, je letošnja zimska turistična sezona tudi na Lokvah ugodnejša in uspešnejša. Snega je (bilo) dovolj za dobro smuko in razvedrilo, zlasti po novem letu, čeprav ga bo v tej zimi najbrž še nekaj, okolje in drugi pogoji pa primerni za obiskovalce, ki po večini prihajajo iz Gorice, Trsta in z območja Nove Gorice. Turizem, tako kaže, pridobiva na pomenu, to predvsem v spoznanjih in zavesti domačinov.

Lani so na Lokvah našli okoli 10 tisoč nočitev gostov, ki so prišli od drugod, po večini iz Italije. Radi prihajajo, ker je tu okolje še čisto, zrak

dober in zdrav, pokrajina pa polna pejsažev in možnosti za resnični odidih. Najbrž pa so doslej domačini preveč razmišljali le o naravnih pogojih in možnostih za turizem, vanj pa ni bilo veliko vlaganj. Za sprejem gostov uporabljajo hotel Poldanovec, ki je slabše kategorije in ne ustreza potrebam, pa tudi zasebne sobe, ki niso vse urejene in opremljene po sodobnih standardih. Skratka, v turizmu na Lokvah doslej ni bilo vlaganj; seveda tudi zato, ker ni bilo na voljo kreditov in drugih sredstev. S pojmovanjem, da je namreč moderni turizem mogoče zagotavljati na stare načine, to je v ne-

primernih objektih, sta zdaj prva prekinila zakonca Tatjana in Joško Winkler. Obnovila in posodobila sta svoj gostinski obrat, ob njem pa zgradila nov hotel, ki je velik dosežek in prva resnična novost za razmah turizma v tem kraju.

Hotel (na sliki) ima skupaj 34 ležišč, dva apartmaja in druge moderne prostore, objekte in naprave za dobro počutje in razvedrilo gostov. To so na primer kabinet za telesno rekreacijo (trim kabinet), prostori za ročno in podvodno masažo, frizerski salon in dve savni. Slednji sta pripravljeni po finskih izkušnjah in merilih. Zakonca Winkler sta že zaposlila izkušeno maserko, ter novo kuharico, ki je prišla iz hotela v Cerknem.

Nov hotel, ki je prvi pomemben prispevek k novemu pojmovanju in napredku turizma na Lokvah, je stal okrog 9 milijonov dinarjev. Projekt za nov hotel je izdelal ing. arh. Miran Lakota iz Zavoda za urbanizem na Bledu, gradbena in druga dela pa so opravila razna podjetja in obrtniki iz območja Nove Gorice, Vipavske doline in tudi iz Gorice in Furlanije.

Marjan Drobež

■ Člani Smučarskega kluba Lokve so se nedavno zbrali na rednem občnem zboru, na katerem so začrtali bodoči program dela. Poglavitna naloga kluba bo organizacija smučarskih tečajev za najmlajše, ob tem bodo organizirali tudi nekatera tekmovanja.

Na zboru je tudi prevladalo mnenje, da se mora klub še bolj kot doslej povezati z domačo Krajevno skupnostjo, Turističnim društvom in novoustanovljenim jamarskim klubom, saj bodo le združeni kos številnim nalogam, ki so si jih zastavili. (R. Kolenc)

V torek na posvetu ISIG na Trgovinski zbornici Sociologi o avtohtonih in priseljenih manjšinah

Goriški Inštitut za mednarodno sociologijo prireja v torek, 5. februarja, celodnevni posvet na vsedržavni ravni na temo: "Avtohtone manjšine, priseljene manjšine. Možni prispevki sociologije". Posvet bo v konferenčni dvorani Trgovinske zbornice v Ul. Crispi 10. Začel se bo ob 9. uri s pozdravi oblasti in predsednika Isiga dr. Maria Brancatija, nakar bo ravnatelj inštituta prof. Alberto Gasparini uvedel v temo dopoldanske razprave. Na posvetu bodo sodelovali docenti z univerz v Trstu, Trentu, Benetkah, Bologni in Rimu, ki bodo iz sociološkega zornega kota skušali osvetliti razna kulturna in družbena vprašanja v zvezi s prisotnostjo manjšin v določenem okolju. Pri tem bodo obravnavali tako "klasične" avtohtone manjšine kot tudi nove pojave "manjšinskih" kultur, ki prihajajo tudi v Italiji vse bolj do izraza z množičnim priseljevanjem iz drugih držav in kulturnih okolij.

V dopoldanskem delu bodo predavali Renzo Gubert, docent sociologije v Trentu (zgodovinski pregled sociološke analize etničnih manjšin v Italiji), docenta sociologije v Trstu Emidij Sussi (glavni znanstveni doprinosi 20 let raziskav ISIG o etničnih odnosih) in Franco Fileni (nov trenutek za manjšine: od zahtev k predlogom), docent arabskega jezika in kulture v Benetkah Elie Kallas (ravnovesje med manjšinami in nadvlado tujih večin v Libanonu) ter raziskovalec ISIG Georg Meyr, ki bo predstavil nekatere raziskave v teku o avtohtonih manjšinah.

Popoldne (začetek ob 15. uri) bodo predavali Michele Colasanto z Univerze v Trentu (kritična območja raziskovanja o priseljevanju v Italijo), Umberto Melotti z univerze "La Sapien-

za" v Rimu (družbene in kulturne značilnosti skupnosti tujcev v Italiji), Giuseppe Scida z Univerze v Trentu (raziskava v Catanii o nacionalni pripadnosti in medkulturnih odnosih), Maura De Bernart, raziskovalka inštitutov "Sturzo" iz Rima in "Episteme" iz Bologne (urejanje migracij in modernost) in Khaled Fuad Allam z Univerze v Trstu (transkulturnost in integracijski konflikti v islamskem primeru).

Posvet bo zaključila podpredsednica komisije za razvoj in kooperacijo pri Evropskem parlamentu Rosy Bindi.

Nadškof Battisti o veri in politiki

Jutri ob 19. uri bo v dvorani Cocolin v Ul. Seminario 2 gost goriške škofijske družbeno-politične šole videmski nadškof Alfredo Battisti, ki bo govoril na temo "Veri in politika danes". Predavanje bo uvedlo v nov cikel srečanj škofijske šole, na katerih bodo razpravljali o zdravstveni in urbanistični politiki. Drugi sklop predavanj bodo posvetili teološki poglobitvi vprašanja miru v svetu in krajevni zgodovini v povojnem obdobju.

■ Jutri ob 20.30 bo v Verdijevem gledališču uprizoritev komedije "Man non è una cosa seria" Luigija Pirandella v postavitvi gledališke skupine Maria Chiocchia iz Rima. V glavnih vlogah nastopata znana italijanska gledališka igralca Ugo Pagliai in Paola Gassman. Predstavo, ki sodi v letošnji abonma deželne gledališke ustanove, je režiral Alvaro Piccardi.

Prihodnji ponedeljek v telovadnici goriškega Kulturnega doma Dan kulture bodo počastili tudi s kotalkarsko revijo

V ponedeljek, 11. februarja, ob 20.30 bo v telovadnici Kulturnega doma v Gorici prireditev, ki sta jo pripravili Kulturno in športno društvo Vipava s Peči in Gledališka skupina Gorica pod pokroviteljstvom Združenja slovenskih športnih društev v Italiji.

Os, okoli katere se prireditev vrti, je kotalkarska revija, ki pa bo med posameznimi izvajanci obogatena z branjem Prešernovih stihov in narodnih pesmi na temo zbadljivk, pustnih običajev in mitološkega izročila. Slednje sovpadajo z osrednjo točko kotalkarske revije z naslovom Kresna noč.

Gre za nastop, ki so ga kotalkarji iz sovedenjske občine pripravili za svojo predpraznično revijo, ki jo že vrsto let izvajajo pred božičnimi in novoletnimi prazniki v domači telovadnici v Sovodnjah. Prepolne tribune ob dveh sovedenjskih nastopih so bile dokaz, da so kotalkarji letos še posebej uspeli, ko so gledalce popeljali v pravilni svet zaljubljenosti in vseh ovir, ki se ji v simbolični in tvarni obliki zoperstavljajo, ko se dve osebi iščeta in se seveda dokončno najdejo, kot se pač v pravljicah spodobi. Zraven si bomo lahko ogledali še nekaj drugih krajših prijetnih izvajanj najmlajših in posameznikov, ki običajno tudi tekmujejo.

Pobudniki pričakujejo veliko gledalcev ne samo zaradi truda, ki so ga vložili v vadbo in priprave, temveč tudi zato, ker gre za eno izmed redkejših predstav v našem prostoru, v kateri je od zasnove do organizacije in izvajalcev vse sad tukajšnjih zmogljivosti. To sicer še ni zagotovilo kakovosti, pomeni pa, da tu pa tam le nekaj tli in potrebuje oceno širšega kroga ljudi, da se lahko razširi ali pa preusmeri.

Naslednjega dne, v torek, 12. februarja, bo v jutranjih urah matineja za dijake in dijakinje naših višjih srednjih šol. Tudi oni so vabljeni, da se prireditve udeležijo.

(R.A.)

Po dveh odložitvah bodo pevci nastopili 23. februarja v Kulturnem domu

Potrjen koncert Slovenskega okteta

Interesenti naj pohitijo z nabavo vstopnic, ki so v predprodaji na sedežu ZSKD

Po dvomesečni zamudi od predvidenega datuma bo Slovenski oktet (na sliki) vendarle nastopil v Gorici. Celovečerni koncert svetovno priznane skupine bo namreč v soboto, 23. februarja, ob 20.30 v goriškem Kulturnem domu.

Kot je znano, so prireditelji, Zveza slovenskih kulturnih društev in Kulturni dom, koncert najavili že ob praznovanju obletnice odprtja Kulturnega doma 23. novembra lani. Začetni datum pa je bilo treba spremeniti, najprej zaradi bolezni v ansamblu, kasneje pa zaradi delovnih obveznosti nekaterih članov okteta. Končno kaže, da so te ovire odpravljene in da se bo nastop redno odvijal.

Zaradi velikega zanimanja bodo na sedežu ZSKD v ulici Malta 2 (tel. 531495) teden pred koncertom začeli s predprodajo vstopnic. Povedati gre sicer, da je nekaj manj kot sto vstopnic že oddanih. Gre pač za rezervacije, ki so si jih ljubitelji zborovske pesmi priskrbeli že pred najavljenim novembrskim nastopom.

Več kot osemdeset mladih smučarjev na tečaju s Planinskim društvom

Po dveh suhih zimah, ki sta izničili vsa prizadevanja odbornikov Slovenskega planinskega društva, se je dejavnost smučarskega odseka letos vendarle oživila. December je sicer minil v pričakovanju dovolj debele snežne odeje, pa tudi v dvomu, če bo vreme se k sreči spremenilo na bolje in tako se je drugo nedeljo januarja na Nevejskem sedlu začel letošnji tečaj smučanja. Pravzaprav bi zapisali kar, da se tečajnikov se bo samo še eno nedeljo (17. februarja) odpeljalo na Nevejsko sedlo. Zatem bodo priredili še društveno tekmovanje, ki bo veljalo tudi za trofejo Faganel, do konca sezone pa bo še priložnost za nekaj smučarskih izletov.

Ne bo pretirano, če zapišemo, da so člani SPD Gorica pravzaprav med najmanj številnimi organiziranimi skupinami smučarjev v zimskošportnem vsako nedeljo tja odpelje okrog 150. Dva avtobusa in kar nekaj osebnih avtomobilov.

Tečajnikov je nad osemdeset, dobra tretjina je začetnikov. Pardon. Bili so kratki, zdaj pa, potem ko so že tristo smučarskih marljivo vadili pod vodstvom smučarskih učiteljev tamkajšnje velja zlasti za najmlajše.

Na smučeh so se poskusili (prvič) tudi nekateri odrasli. Sprva je šlo nekoliko težavno in nezanesljivo, potem

pa so le spoznali, da se je mogoče smučanja (naučiti) tudi pri štiridesetih.

Pa še tole velja zabeležiti: za red v avtobusih in predvsem, da stvari na smučišču teko kakor je treba, skrbita v glavnem člana odbora Ivo Berdon in Bojan Makuc. Prvi dan je bilo sicer nekaj težav, saj ni enostavno obvladati tako skupino neučakanih smučarjev,

jo porazdeliti po starostnih skupinah in predvsem po stopnji znanja. Potem so stvari "zalaufale" pravita. Se zmeraj pa je treba, seveda kaj malega urediti, koga opozoriti in, če treba, tudi pokarati. V glavnem pa so vsi zadovoljni z letošnjo pobudo.

Na sliki: takole so prejšnjo nedeljo člani ene od skupin čakali na smučarskega učitelja.

Stranki ob meji prvič navezujeta sodelovanje Srečanje Slovenske skupnosti z Liberalno demokratsko stranko

V Sovodnjah so se te dni srečali predstavniki Liberalno demokratske stranke Nova Gorica in goriške Slovenske skupnosti. Delegaciji sta se srečali prvič in predstavili svoje politične programe. Poudarjeno je bilo, da bodo tudi v bodoče gojili stike ne le na občasnih srečanjih, ampak tudi ob pomembnih dogodkih predvsem glede slovenske manjšine v zamejstvu.

Liberalno demokratska stranka, so poudarili njeni predstavniki, bo še naprej priznavala vsa prizadevanja za zagotavljanje temeljnih pravic Slovencev v zamejstvu. V okviru sodelovanja s političnimi partnerji v sosednjih državah bo vztrajala, da se določila najbolj demokratičnih evropskih zakonodaj in listin upoštevajo tudi pri urejanju pravnega položaja slovenskih skupnosti v Italiji, Avstriji, na Madžarskem in Hrvaškem. Ne da bi se pri tem sklicevali na načelo recipročnosti, bodo sosedom in ostali Evropi predstavljali slovenski model urejanja manjšinskih pravic.

Člani delegacije SSK so menili, da so kot edina slovenska stranka v Italiji v prvi vrsti poklicani, da se borijo za pravice Slovencev v Italiji in jim po politični poti zagotovijo čim pravičnejše predstavnost. V tem smislu SSK poudarja, da si bo prizadevala, da postane vedno bolj "krovna politična organizacija vseh Slovencev v Italiji". Od strank v matični domovini priča-

kuje podporo pri uveljavljanju pravic Slovencev v zamejstvu, zato so srečanje z Liberalno demokratsko stranko ocenili kot izredno važno.

■ Danes ob 16. uri bo v veliki dvorani Skupščine občine Nova Gorica občni zbor podružnice Slovenske kmečke zveze - Ljudske stranke. Poleg poročanja o delu SKZ in izvolitve novega odbora bo tekla razprava o sedanjem in bodočem delu ter sprejetje programa. V kulturnem programu bodo sodelovali M. Tratnik, oktet iz Dornberka in harmonikaš iz Solkana.

Alpinist Tomo Česen jutri v Novi Gorici

Planinsko društvo Nova Gorica je v okviru tradicionalnih alpinističnih večerov pripravilo predavanje in srečanje s Tomom Česnom, ki bo jutri, 4. februarja, v veliki dvorani novogoriškega Kulturnega doma. Naslov predavanja je dokaj zgovoren: "Sam na steno Lhotseja". Spremljalo ga bo privlačno predavanje diapozitivov in filma Katedrala Lhotse. Večer se bo začel ob 19. uri, vstopnice pa so v predprodaji na sedežu Planinskega društva v Novi Gorici, Delpinova 1, in v Goriški knjižnici, v oddelku za mladino in odrasle. (E.C.)

Papeč Janez Pavel II. tako rekoč hkrati objavlja kar dve novi okrožnici. Slovesna objava ene od njiju je bila 22. januarja in ta je posvečena misijonski dejavnosti Cerkve. Njen naslov je *Redemptoris missio* (O Odrašenikovem poslanstvu), govori pa o razcvetu misijonskega delovanja v Cerkvi po številnih papeških listinah od Benedikta XV. do Pavla VI. Druga okrožnica, ki bo izšla v kratkem, pa bo posvečena socialni tematiki. Zaradi narave vprašanj, ki jih bo v njej obravnaval papež, bo ta, prav tako kot vse socialne enciklike doslej, vzbudila veliko pozornost in razprave tudi v zunanjecerkvenih krogih.

To bo že deveta okrožnica v dvanajstih letih papeževanja Karola Wojtyła in druga, ki bo obravnavala socialna vprašanja. Okrožnica bo izšla ob stoti obletnici prve socialne okrožnice *Laborem exercens* (O človeškem delu). Socialne enciklike pravzaprav pomenijo novo, drugačno obdobje v Cerkvi. Papeži so se tako razen s povsem znotrajcerkvenimi vprašanji, in to predvsem teološke narave, začeli ukvarjati z vprašanji človekovega vsakdana. Nekateri z več, drugi z manj kompetencami, nekateri z več, drugi z manj ideološke vpetosti...

Papežu Wojtyli izkušnje vsekekor ne gre odrekati, pa tudi ideološke in politične vpetosti mu ni mogoče očitati. Kakor je nazadnjaški v moralnih vprašanjih, tako je njegova socialna misel prav revolucionarna, vsaj če sklepamo na podlagi njegove enciklike O človeškem delu.

Delavska preteklost Karola Wojtyła

Ko so nacisti vkorakali v Poljsko, je bil Karol Wojtyła študent. Kdor ni imel dela, mu je pretila nevarnost, da go bodo Nemci poslali na prisilno delo v Nemčijo. In sedanji papež si je, tudi zato, da je preživel sebe in očeta, našel delo v kamnolomu kemijske tovarne Solvay pri Zakrzowku blizu Krakova. Čez čas so ga premestili v tovarno jedilne sode iste tvrdke. Wojtyła je delal v kamnolomu od osmih zjutraj do štirih popoldne, v tovarni sode pa v treh izmenah - od 6. do 14., od 14. do 22. ali od 22. do 6. ure zjutraj. Ves ta čas je delal kot fizični delavec. To je bila torej izkušnja, ki jo Wojtyła danes kot papež v raznih govorih rad poudarja, zaznati pa jo je tudi v njegovi prvi socialni okrožnici. Za to okrožnico je predvsem značilno, da je to prva socialna okrožnica v zgodovini Cerkve, ki so jo bolj ali manj pozitivno sprejeli v tako rekoč vseh okolišjih. Naklonjeni so ji bili tako kristjani kot marksisti, v Italiji, denimo, so jo odobravalne vse velike stranke, od krščanskih demokratov do komunistov. Nekateri marksisti so šli v navdušenju celo tako daleč, da so papežu pripisali celo uporabo marksistične terminologije.

Zakaj sploh tolikšna pozornost socialni doktrini Cerkve, ki ji daje pečat vsakokratni papež? Predvsem zato, ker je ta izhodišče za konkretno ravnanje profesionalnih članov Cerkve in vernikov. Še ne tako dolgo nazaj, do II. vatikanskega koncila, pa so bile papeške okrožnice norma, ki je cerkveno občestvo ne bi smelo kršiti. Prav zato, ker so se morali katoličani predkoncilskih socialnih okrožnic, kot sta bili *Rerum novarum* in *Quadragesimo anno* (Ob štiridesetletnici) Pija XI., držati kot nečesa obvezujočega, so znotraj Cerkve zrasla razna gibanja in združenja. Tako je recimo v Sloveniji po izidu *Rerum novarum* nastala Krekova skupina, okrožnica *Quadragesimo anno* pa je tudi v Sloveniji poglobila prepad med socialnimi gibanji. Okrožnica o človekovem delu ni sprožila kakšnih gibanj, saj se je pričelo, da daje Cerkev na temu področju vernikom le smernice, ki naj se na njihovi podlagi odločajo po vesti, že dodobra uveljavilo. Značilnost okrožnice pa je tudi bila, da je spregovorila vsem ljudem, ne le vernikom.

Temeljni poudarek okrožnice je na prednosti človekovega dela pred kapitalom. Kljub temu pa zavrača nasprotje med njima bodisi v smislu razrednega boja bodisi v smislu izkoriščanja. Ker je središče papeževanja razmišljanja človek in njegovo delo, je skozi etiko izrazil svoj odnos tudi do kapitalizma in socializma oziroma do gospodarskega in družbenega reda. Prav s stališča, koliko je človek »subjekt dela«, koliko se z delom uresničuje kot človek, je zavrnil liberalizem in marksizem, ekonomizem in materializem, »togi« kapitalizem in kolektivizem. Ekonomizem in materializem je kritiziral zato, ker je zanj človek samo del gospodarske računice, liberalizem zato, ker je iz njega zrasel kapitalizem, marksizem zato, ker propagira razredni boj za odpravo krivic v družbi, kolektivizem pa zaradi odprave zasebne lastnine, ki pa je ni nadomestila družbena, ampak državna. Nobeden od obstoječih sistemov zanj ni dober pa tudi nobena od obstoječih ideologij. Moralno upravičen je zanj tisti sistem dela, ki v svoji zasnovi presega nasprotje med delom in kapitalom. O tem, kakšen oziroma kateri naj bi torej bil ta sistem, papež ni izrecno sregovoril. Da je imel v mislih nekakšno »tretjo pot« med stroгим kapitalizmom in državnim socializmom, ni dvoma. Toda kakšna naj bi bila konkretno ta »tretja pot«, so si različni razlagalci predstavljali po svoje. Mogoče pa je sklepati, da ima med obstoječimi doktrinami na ekonomskem področju še najraje socialdemokratsko. Kritičen je bil namreč predvsem do pojavnih oblik »todega« kapitalizma, sicer pa je zagovarjal zasebno lastnino, v določenih razmerah pa je možno tudi podružbljanje proizvodnih sredstev. Delu bi po njegovem mnenju lahko dali prvenstvo, če bi »poklicali v ži-

vljenje vrsto vmesnih teles z zgodovinskimi, socialnimi in kulturnimi nameni«.

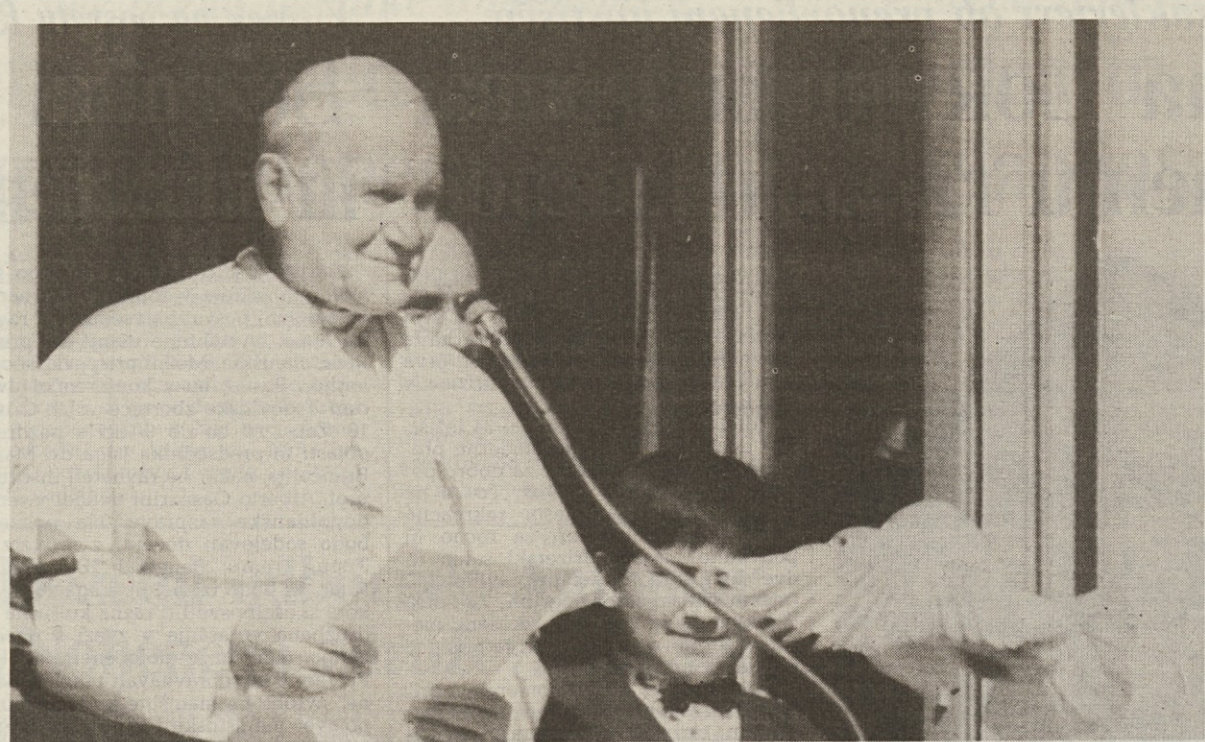
Zgolj prilagajanje družbenim razmeram

Toda tak kapitalizem je leta 1981, ko je bila okrožnica objavljena, tudi že bil, zato je vtis, da je predvsem svaril pred kapitalističnim redom iz najbolj grobega obdobja prvobitne akumulacije kapitala, torej iz obdobja, ko delavsko gibanje še ni izsililo reform. Morda prav zato prvo socialna okrožnica Janeza Pavla II. ni ponudila konkretne alternativne poti človeštvu na družbenoekonomskem področju. Pravzaprav je le ujela korak s prakso, ki se je, vsaj v industrijsko razvitih državah, že uveljavila. Zato seveda ni odveč vprašanje, kdaj bo Cerkev nehala biti zadovoljna z golj s prilagajanjem družbenim razmeram, kar v bistvu ni drugega kot zaostajanje. Tudi zaradi takšnih zaostajanj se je cerkvene institucije oprijela oznaka nazadnjaštva. Vse bolj številni so tudi teologi, ki pravijo, da bi bil že čas, ko bi Cerkev postala znanilka prihodnosti razvoja človeške družbe. Eno njenih najbolj širokih področij so gotovo družbene razmere. Nedvomno se ji tu marsikdo njena lastna preteklost, ko je bila tesno povezana s preživeli družbenimi sistemi, zlasti s fevdalizmom. V svoji notranji strukturi se še danes otepa z njim in to se odraža tudi pri njenem odnosu navzven.

Verjetno je marsikdo pomislil, da še zdaleč ne more biti naloga Cerkve, da s svojo doktrino prednjači na družbenem področju. Toda dejstvo je, da Cerkev nima la verskih ciljev, temveč tudi socialne in politične oziroma, če je komu ljubše, družbene. In prav velikansko zaostajanje na

tem področju je povročilo, da je Cerkev izgubila delavce. Malo za šalo in malo zares je včasih tudi v cerkvenih krogih slišati, da se marksizem sploh ne bi bil rodil, če ne bi Cerkev pozabila na delavsko vprašanje. Papež Pij XI. je leta 1925 izjavil: »Največji škandal XIX. stoletja je to, da je Cerkev pravzaprav izgubila delavstvo.« Treba je namreč vedeti, da je prva papeška enciklika, posvečena socialnemu vprašanju, *Rerum novarum*, izšla 50 let po Komunističnemu manifestu.

V drugi polovici prejšnjega stoletja se je katoliška Cerkev znašla pred globokimi socialnimi pretresi, iz katerih se je začelo nezadržno uveljavljati moderno delavsko gibanje. Ker je bilo delovno ljudstvo v industrijskih središčih izpostavljeno najbrutnejšemu kapitalističnemu izkoriščanju, je začelo spontano sprejemati ideje modernega socializma. Glede na to, da je novo socialno gibanje ciljalo na radikalno spremembo družbene strukture, obenem pa je bilo kritično do religije kot odtujene družbene zavesti, je v njem Cerkev zagledala večjo nevarnost kot v meščanskem liberalizmu. Za časa Leona XIII. je bil delavski razred že pol stoletja na evropskem političnem prizorišču. V položaju izredno zaostrenih socialnih napetosti, je papež Cerkvi namenil vlogo razsodnika. Zato je enciklika *Rerum novarum* posvetil ključnemu družbenemu problemu - delavskemu vprašanju. V njej se je skušal, prvič v zgodovini papeških dokumentov, pozitivno opredeliti do nove situacije. Enciklika namreč ne obsoja kar tako tistega, kar je bilo s stališča cerkvenega učiteljstva nasploh negativno, temveč priznava družbena nasprotja in njihove posledice. Kot dejstvo upošteva tudi delavsko gibanje in s svojega stališča spregovori o socialnem

Na veliki fotografiji sedanji papež Janez Pavel II., spodaj pa papež Leon XIII.

JOŽICA GRGIČ

Pred sto leti je papež Leon XIII. objavil prvo encliko s socialno vsebino, v kratkem pa se bo k temu vprašanju povrnil Janez Pavel II.

Poskus, da bi pritegnili delavce v okrilje Cerkve

vprašanju, ki ga je to gibanje postavilo. Skratka, socialno vprašanje za Cerkev ni smelo biti več tabu in treba je bilo storiti vse, da ne bi z drugimi idejami, posebej z marksističnimi, reševali socialno vprašanje. Tako odkrito ugotavlja, kako je na eni strani beden položaj delavcev, na drugi strani pa nezadržan pohlep po kopičenju bogatstva. Socializem je po Leonovem mnenju »neprikladen« in »krivičen«, kajti zasebna lastnina je po njegovih besedah »naravna pravica«. Bedni položaj delavcev je po njegovem mnenju moč premagati s »pravično mezdo«. Papež je obsodil liberalistični kapitalizem, najbolj idealno pa bi bilo, če bi lahko vsi delavci postali neke vrste lastniki, ki bi v plodni tekmi z ostalimi lastniki delali v svoje dobro in v dobro vse družbe. Šlo je torej za obrise korporativističnega programa, pri katerem je kasneje, v spremenjenih razmerah, posebej vztrajal papež Pij XI. v okrožnici *Quadragesimo anno*. *Rerum novarum*, ki je nudila izhodišče še mnogim kasnejšim oblikovalcem socialnopolitične doktrine, tudi današnjim, je ne glede na svoje omejitve, spodbudila določene napredne skupine v katoliških vrstah k praktičnemu reševanju družbenih problemov. Organizacija katoliške akcije, ki se je zavzemala za novo, krščansko demokracijo, je zelo hitro razvejala svojo dejavnost.

Leonov naslednik Pij X. se s socialnimi vprašanji ni veliko ukvarjal, pa tudi Benedikt XV. ne. Izkušnje, ki jih je Cerkev pridobila s svojimi intervencijami v družbenopolitična in ekonomska vprašanja po encikliki *Rerum novarum*, še posebej pa dogodki po prvi svetovni vojni (sovjetski sistem in njegov vpliv na mednarodno delavsko gibanje, pojav fašizma in velika ekonomska kriza) so terjali od Cerkve, da znova predstavi svoja socialnopolitična stališča. Tako je Pij XI. ob štiridesetletnici *Rerum novarum* izdal *Quadragesimo anno* (1931). V njej je ostra obsodba socialističnih in komunističnih idej, »družbeno privlačnost in milost« pa naj bi zagotovil korporativistični sistem. Delavci in lastniki iste stroke naj bi bili združeni v skupen sindikat, če pa se ne bi mogli sporazumeti, naj bi intervenirala javna oblast.

Socialne enciklike zadnjih papežev

Pij XII. ni zapustil nobene socialne okrožnice, pač pa je Janez XXIII. kar dve: *Mater et magistra* (Mati in učiteljica), 1961 ter *Pacem in terris* (Mir na zemlji), 1963. Pri njem pride do bistvene spremembe socialnopolitične doktrine. On se namreč izrecno ne spopada s socialističnimi in marksističnimi koncepti družbe, govori o »prevladujočem značaju dela kot neposrednega izraza človekove osebe, glede na kapital« ter o »podružbljanju« in o zaželenosti, da bi bili delavci soudeleženi pri lastnini podjetja.

Papež Pavel VI. je leta 1967 izdal socialno okrožnico *Populorum progressio* (O razvoju narodov). Liberalni kapitalizem označuje za sistem, »ki je imel profit za bistveni motiv gospodarskega razvoja, konkurenco za vrhovni zakon ekonomije, zasebno lastnino proizvodjalnih sredstev za absolutno pravico«. Opozoril je, da je gospodarstvo v službi človeka.

Kljub okrožnicam s socialno tematiko pa ostaja dejstvo, da je prav delavski sloj od katoliške Cerkve in lavski sloj od katoliških delavskih vere najbolj odtujen. Ta odtujenost se je pojavila z začetkom delavskih gibanj in se je ohranila do danes. Tega ni mogoče pripisati protiverski propagandi, saj je delavstvo bolj odtujeno od Cerkve v državah s kapitalistično tradicijo kot pa tam, kjer je bilo do včeraj socializem. Celotno tako imenovanih katoliških držav, kot so Italija, Španija, Portugalska je po socioloških raziskavah delavstvo bolj množično pa so delavci naredili križ čez vero na Danskem, Švedskem in Norveškem. Okrožnice s socialno tematiko so tako med drugim tudi poskus pritegnitve delavstva v okrilje Cerkve.

Osrednji Prešernovi proslavi v Trstu in Gorici

Pesem in upanje

storsko ločene, zato pa bodo istočasne, predvsem pa jih bo enotil skupni vsebinski imenovalec, kar velja zlasti za proslavo v Trstu in Gorici. Vzporedno bodo torej potekale proslave v Kulturnih domovih v Trstu in Gorici in v občinski dvorani v Špetru, kjer pa je program samostojen, kot je samostojna tudi organizacija večera.

Scenarij za dogajanje v tržaškem Kulturnem domu in goriškem Kulturnem domu so poverili Mariju Čuku, ki si je, nekako v skladu s časom, v katerem se proslava dogaja, to je pustom, Prešernovo obletnico in naknadnim (po dogovoru za skupno proslavo) izbruhom vojne v Zalivu, - zamislil vzporednico v treh motivih Prešernove poezije. Ti motivi so pust, ljubezen in vojna, kakor se prikazujejo predvsem skozi Prešernove manj znane pesmi. Na to ogradije in vzorec bodo posamezni izvajalci stakli svojo različico zadanega pletiva, vse pa bo prešlo z vezno nitjo izvirnih Čukovih tekstov.

Kot se je izkazalo v dolgoletni tradiciji Prešernovih proslav, zamejsko občinstvo ne mara velikih eksperimentiranj na tem področju, zato bo jedro letošnjih slovesnosti v tradicionalnih okvirih bo potrdilo predvsem komorno in svečano podobo, ki naj bi jo ta praznik vendarle moral imeti. Prireditve bodo, v skladu s svojim povodom - spominom na velikega pesnika, - predvsem recitatorskega značaja in prežete z glasbo. Govorniki bosta pisateljica Ivanka Hergold v Trstu in profesorica Ljotka Bratuž v Gorici. Na slovesnosti v Špetru pa bosta občinstvu spregovorila predsednik videmske pokrajinske uprave Tiziano Venier in predsednik slovenske vlade Lojze Peterle. Gledališki oz. deklamatorski del so poverili režiserjema Sergiju Verču za Trst in Emilu Aberšku za Gorico. Na tržaškem odru bodo nastopili igralci Mira Sardoč, Boris Kralj in Minu Kjuder, na goriškem pa razširjena sestava Gledališke skupine (Barbara Rustja, Erik Bensa, Ivo Čotič, Sara Hoban in Tanja Gaeta) pod mentorstvom Janeza Povšeta. Za goriško scensko izvedbo je poskrbel Silvan Bevčar. Glasbeno spremljavo bosta v Gorici oskrbela godalni kvartet gojencev Glasbene matice (Emanuela Koren, Rita Muscau, Aleš Klede in Francesco Muscau) pod mentorstvom Silvana Krizmančiča in pianist Miran Devetak, ki je sicer gojenec Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel, pel pa bo mešani pevski zbor F. B. Sedej iz Števerjana z zborovodjo Tomazem Tozonom. Na svečanosti v Benečiji bo nastopil godalni kvartet Glasbene matice s tamkajšnjo pianistko Paolo Chiabudini, v Beneški galeriji pa bodo že ob 19. uri otvorili slikarsko razstavo Metke Krašovec. Gost praznovanja b o omenitni pesnik Tomaž Šalamun. V Trstu bo za glasbeno povezavo skrbel pianist Aljoša Starc, zvočna kulisa pa bo delno tudi glasba z magnetofonskega traku. Predviden je tudi začetni nastop pevskega zbora.

Letošnje prireditve so sofinancirali slovenski denarni zavodi in trgovina s pohištvo Korsič.

A. Š.

Gostovanje Mestnega gledališča iz Ljubljane

Trpko stanje ločitve v Vukovih pismih ženi

Monodrama je izjemno zahtevna in težavna dramska oblika. Gre namreč za igro z enim samim igralcem, ta govori skozi vso dramo sam - dramatični samogovor ali monolog. Iz takšnega samogovora je razviden notranji boj, duševna, psihološka drama, ali pa umišljen, samogovorno ponovljen spopad z nasprotujočo osebo iz spomina. »Kako srečen bi bil, če bi ti razumela te moje besede...« je oboje skupaj in hkrati še nekaj tretjega, saj oseba, s katero dialogira Stanko Vuk iz zapor, ni umišljena, ampak konkretna - v spominu in realnosti pisem, ki jih podpisuje njegova žena Danica Tomažič.

Tragična življenjska in ljubezenska zgodba mirenskega pesnika in tržaškega dekleta je vsem dobro znana, zato je ne gre obnavljati. O usodi Stanka Vuka in Danice Tomažič sta pisala tudi že Pahor in Tomizza, izšla so pisma, vojna zgodovina je tudi že povedala svoje, čeprav ne do konca, in kljub temu ohranja Stankovo in Daničino sožitje vse skrivnostni navdih, da lahko še in še spodbuja k umetniškemu in literarnemu oblikovanju. Zato se ni čuditi, da je njuna intimna vez razprostrla svoje niti tudi po odru, in sicer v tekstovnem izboru Toneta Partljiča, režiji Jožeta Babiča in igri Toneta Kuntnerja. Monodramo smo gledali v začetku tedna v Gorici in Trstu, gostovalo je Mestno gledališče ljubljansko, narekovala pa je naslednja opažanja.

Sam izbor pisem Stanka Vuka ženi Danici pokriva pravzaprav triletno jetništvo goriškega intelektualca v tržaškem zaporu, v zaporu v Fassinu in Alessandrii. Malo pred aretacijo sta se Stanko in Danica poročila, zato je bila nasilna ločitev toliko bolj dramatična in travmatična. To izhaja iz pisem, ki po drugi strani izražajo močno ljubezensko čustvo, prežeto z neizčrpnim, čeprav tu pa tam poudarjenim mysticismom, vero v večno ljube-

zen, erotično strast, a tudi deziluzijo, razočaranja, intimno stisko človeka, ki mora iz zapor izlivati svoja čustva, jih namenjati osebi, ki je konkretna, a tudi spomin, ki se iz realnosti z leti predaja metafizičnim legam, da bi se v času pred izpustitvijo spet oklenil realistično-fizičnih tonov. V ta tok je šla tudi režija Jožeta Babiča, ki je diskretno in nevsiljivo pletla mrežo psiholoških stanj, z natančnim stopnjenjem in interakcijo obupa ter sreče, vztrajanja in padcev, ki jih je Stanko Vuk doživljal med leti svojega jetništva, v katerih je bila edina vez s svetom epistolarna lirika z oddaljeno ženo.

Tone Kuntner je seveda vse to prenetel v sebi in podal življenjski stadij človeka, ki je v sivini jetniških zidov prepuščen samo svojemu razmišljanju. To razmišljanje ga vodi v odkrivanje Daničine osebnosti in notranjosti, ločitev naj bi dajala moč za nove, polnejše življenje. Kuntner je ustvaril podobo mirnega človeka, ki skuša in hoče obvladovati sebe, ljubezen do Danice in Danico samo, vendar hkrati je akcentiral tudi počasen razkroj, ki se v človeku vgnezi v času ločitve. Mogoče je že res, da je delovala igra »intelektualno«, v tej legi pa je znal igralec ponuditi še vrsto podtonov, ki so izkristalizirali vrsto ontoloških vprašanj. (mč)

Večer v Divači

Ob bližajočem se dnevu slovenskega kulturnega praznika je pripravila Kosovelova knjižnica v Sežani za svoje bralce v Divači in njeni okolici srečanje s pisateljem Bogdanom Novakom in razstavo grafik Miha Maleša. Kulturni večer bo v torek ob 18. uri.

Različni obrazi prve svetovne vojne in njenih razdirajočih grozot

ki je prevladovalo v odnosih med vojaškimi oblastmi in goriškim prebivalstvom, in to, ne glede na narodnost. Civilno prebivalstvo, ki ni odšlo v begunstvo, je ostalo brez vodstva. Kmetje so se bali rekvizicij, vendar so zaradi navajenosti na težke čase laže preživeli vojno kot na srednji sloj, ki je v času vojne doživel najhujše pomanjkanje.

V Trstu je bilo medtem doživljanje vojne bolj odmaknjeno, čeprav je tudi tržaško prebivalstvo živel v veliki negotovosti in pomanjkanju. Trst se je nahajal le nekaj kilometrov stran od fronte. Vojna je bila za Tržačane slušen in optičen dogodek. Po drugi strani je bil Trst srečen otok za tiste vojaške, ki so vanj zahajali ob različnih prilikah. Obiskovali so javne lokale, kopališča, plesne dvorane. Sicer življenje v Trstu v času prve svetovne vojne ni bilo doslej predmet širšega proučevanja. Ideološko pogojeni pisci so pisali le o protiavtstrijskem duhu italijanskega Trsta, zato njih dela, ugotavlja Fabi, niso primerna za branje kompleksne tržaške vojne stvarnosti. Paolo Malni obravnava medtem življenje italijanskih beguncev, zlasti tistih, ki so se preselili v notranjost Avstrije. Omenja sicer tudi izkušnjo tistih, ki so se preselili v notranjost Italije. Odhod na eno ali drugo stran ni vedno sovpadal z državno pripadnostjo. Italijansko zgodovinsko ni do danes poglobilo te tematike, ker niso bili begunci heroji, in torej hvalježen argument za nacionalno retoriko. Malni se poslužuje pri proučevanju beunstva istodobnega furlanskega tiska, dokumentacije iz deželnih in župnijskih arhivov ter avtobiografskih virov. S pomočjo raznovrstnega dokumentarnega gradiva osvetljuje razsežnost pojava, odnos vojaških oblasti do evakuacije in vlogo klera. Tako odhod kot povratek se je v večini primerov odvijal kaotično. V nekaj urah je bilo treba zapustiti dom in se odpraviti na pot. Odločitev, ki je botrovala odhodu ali ostanku, je bila vedno individualne narave.

Življenje v begunjskih taboriščih t.i. »lesenih mestih« je bila travmatična izkušnja. Begunci so trpeli lakoto, zaradi slabih higienskih pogojev so se širile nalezljive bolezni. Tudi v begunstvu je bila socialna pripadnost determinatna. Pripadnike višjih razredov so oblasti udobneje namestile. Znotraj taborišč so duhovniki, zdravniki, učitelji stanovali v »luxusbarakah«. Neprivilegirani begunci so se morali medtem privaditi na skupna ležišča in ker je bila državna podpora skromna, so si morali sami poskrbeti zaposlitev. Odnos, ki so ga imeli s tamkajšnjim prebivalstvom je bil nelahak. Ključno vlogo so v taboriščih vsekakor odigrali voditelji furlanske katoliške ljudske stranke, ki so skrbeli za pomoč, oskrbo in pouk. Pomembna pa je bila zlasti njihova moralna opora, kjer so se begunci čutili izkoreninjeni in so izgubili svoje tradicionalne oporne točke.

moški odšli na fronto, so vodilno vlogo prevzele ženske. S prihodom avstrijskih čet pa je življenje popolnoma zastalo.

O doživljanju vojne na Slovenskem in v naših krajih piše podpisana. Tudi na slovenski strani, na ozemlju, ki je po letu 1915 postalo prizorišče soške fronte, je prva vojna prekinila živahno kulturno, družbeno in gospodarsko življenje. Navdušenje nekaterih slovenskih političnih veljavkov ob izbruhu vojne ni imelo nikakršnega odziva med širšimi plastmi slovenskega prebivalstva. V ustnih pričevanjih je opaziti ostro ločnico med predvojnim življenjem in vojno, ki je pomenila lakoto, odhod z doma, smrt. Začelo se je obdobje negotovosti, lakote in strahu, ne glede na socialno pripadnost. Odprtje soške fronte je nedvomno spremenilo odnos Slovencev do vojne, vendar v pričevanjih ni opaziti nikakršnega navdušenja za vojskovanje, niti potem, ko je šlo za obrambno vojno.

V vojnem času so se družine razpršile o svetu, mlajši moški so se vojskovali na različnih frontah, otroci in starejši so odšli v begunstvo. V svojem prispevku Drago Sedmak sledi prihodu italijanske vojske v Brda. Če š o na začetku bili odnosi med italijanskimi vojaki in slovenskim prebivalstvom dokaj vpljudni, so se z bližanjem spopada korenito spremenili. Z odhodom upraviteljev, z zaprtjem hranilnic in šolskih zavodov se je začela epopeja begunstva. V njej je odločilno vlogo odigrala slovenskega goriška duhovščina, ki je skrbela za begunce, ki so živeli v »lesenih mestih« in na kmetih. O vojni izkušnji slovenskega človeka govorijo dovolj zgovorno tudi pričevanja, ki jih je v letu 1986 zbrala na Goriškem Dorica Makuc. Intervjuvanci so vojno doživeli v otroštvu oziroma v mladosti, vendar kljub času, ki je od takrat minil, se je še vedno živo spominjajo. Nekateri so po izbruhu vojne zapustili svoje domove in odšli v begunstvo. Vozili so se z živilskimi vagoni, ne da bi vedeli za cilj svojega potovanja. Domove so zapuščali posamezno, redkokdaj se je odselila cela družina. Vsi intervjuvanci se spominjajo izbruha vojne, slovesa od normalnega življenja, odsotnost, oblasti in boj za preživetje. Franc Bone iz Vrha je vojno doživel kot vojak. V svojem spominu je ohranil jasne podobe o smrtni nevarnosti in izredni volji po preživetju, ki ga je spremljala vselej na bojišču.

Zadnji prispevek prvega dela publikacije se loteva vloge in pomena fotografij pri proučevanju prve svetovne vojne. Bonassi, Cuscunà in Fabi opozarjajo, da nam fotografije iz zasebnih in javnih fotografskih arhivov ponujajo drugačno, novo perspektivo vojne stvarnosti. Vojaki so se fotografirali, ko so odhajali na fronto in ob prostem času. Slike so omogočale sporočanje z domačimi in so bile potrdilo o njihovem dobrem počutju. Če so uradne vojaške fotografije ovekovečile retorične poze in obredne trenutke vojne, je fotografske amaterje zanimal zlasti prosti čas. Redkokdaj so slikali vojne spopade, trupla, ranjence. Krutih prizorov niso zamenarili, ker bi želeli prikazati le lepoto vojne, temveč zato, ker so si prizadevali potlačiti njene grozote.

V drugem delu knjige Ljudje in vojna so objavljeni dnevniški zapiski vojakov, vojni spomini in spomini iz ujetništva, župnijski kroniki in nazadnje »vojne note« grofa Brandisa. Predstavitev vsakega zapisa se začneja z biografijo zapisovalca in z opisom vira. Čeprav gre za zasebne dokumente, se v njih zrcali vojna izkušnja in širše vojno dogajanje, in prav zato jih je vredno proučiti in ohraniti.

MARTA VERGINELLA

Še mesec dni od tega bi lahko marsikdo trdil, da je proučevanje vojne stvarnosti stvar ozkega kroga ljudi, ki iz študijskih razlogov ali iz čiste radovednosti in ljubiteljskega ohranjanja zanimanja za vojno tematiko. Razplet dogodkov na svetovnem prizorišču je žal poskrbel, da je arhetip vojne z vsemi njenimi grozotami ponovno aktualno vprašanje. Prizori z bojišča, ki jih svetovni javnosti cenzurirano posreduje televizijski medij, vse preveč spominjajo na zadnji dve vojni vihr. Tudi ta vojna je kljub »kirurškemu« hotenju prinesla opustošenje, smrt, strah in bolečino. Usoda vojni ujetnikov, beguncev in civilnega prebivalstva nam potrjuje, da je vojna tudi v visoko tehnološko razviti družbi prav tako kruta kot v preteklosti.

Take in podobne misli so se mi porajale ob branju knjige, ki je pred mesecem dni izšla pri videmski založbi Il Campo in nosi naslov Ljudje in vojna (La gente e la guerra; 1. in 2. del, str. 270 in str. 387, L.35.000). Uredil jo je Lucio Fabi, ki že več let proučuje dogajanje v času prve svetovne vojne v naši deželi. Prvi del objavlja razprave, ki so jih napisali italijanski in slovenski raziskovalci z namenom, da osvetlijo vojno dogajanje tako na eni kot na drugi strani soške fronte, in to predvsem iz vidika civilnega prebivalstva. Urednik namreč meni, da mora italijansko zgodovinsko pisje opustiti retorične stereotipe in razkriti mnogoobrazno vojno stvarnost naše dežele.

Vojna je bila tudi v naših krajih ostra ločnica med kmečko-tradicionalnim in modernim, tehnološkim življenjem. V njej so Italijani in Slovenci, vojaki in civilisti ter begunci delili skupno usodo in vrženost v zgodovinsko dogajanje. Čeprav gre za prvi tovrstni raziskovalni poskus, ki razkriva le nekatere vidike življenja v času vojne, lahko trdimo, da je bila uporaba interdisciplinarnega pristopa povsem umestna in plodna. Analiza ustnih virov, dnevniških in spominskih zapisov, časopisnih in župnijskih virov dopolnjuje informacij uradnih virov. Saj le s široko paleto dokumentov lahko proučimo obnašanje civilnega prebivalstva v vojni, razmerje med vojaki in civilisti, odnose med begunci in avtohtonim prebivalstvom na tujem.

V uvodnem prispevku urednik izdaje naglašja, da nam že gola števila prikažejo dimenzijo prve svetovne vojne: 8 milijonov in pol padlih vojakov, 8 milijonov pogrešanih, 22 milijonov ranjenih in invalidov. Prva svetovna vojna je dejansko zajela najširše plasti evropskega prebivalstva in je zaradi svoje globalnosti prizadela ne le vojna fronta, temveč tudi njihova zaledja. Na soški fronti, kjer je vojna divjala od leta 1915 naprej, je postalo vojno dogajanje sinonim kolektivne tragedije, ki je prizadela celotne vasi, večino družin, ne ozirajoč se na njihov družbeni stan. Civilno prebivalstvo je moralo zapustiti svoje domove, umakniti se iz vasi, ki so se nahajale vzdolž soške fronte. Postopoma so se zaradi sovražno-kolaboracijskega obstreljevanja izselili tudi prebivalci oddaljenih krajev. Začela se je odiseja kraških in brških kmetov, ki so se, potem ko so do zadnjega branili svoje imetje, odpeljali v štajerska, češka in madžarska taborišča.

V Gorici je vsakdanje življenje potekalo kljub dovinopisja trdi, da so v Gorici ostali predvsem italijanski domoljubi. Fabi pa meni, da se v to kategorijo ljudi lahko uvršča le manjšina tistih, ki so ostali in niso sledili avstrijskim oblastem. Dokler je bila hiša pokoncu, je ni zapustil vsaj eden izmed družinskih članov. Tako za časa avstrijske prisotnosti kot pozneje po prihodu italijanskih čet, je bilo dovolj razvidno nezaupanje,

Zemlja domača ni prazna beseda

Špela Stepančič,
II. klasični licej
Primož Trubar, Gorica

Slavistično društvo obvešča vse udeležence finalnega tekmo-
vanja za Cankarjevo priznanje
(t.j. v Ljubljani, 7. 12. 1990), nji-
hove mentorje in spremljevalce
ter predstavnike sredstev javne-
ga obveščanja, da bo podelitev
zlatih Cankarjevih priznanj na
zaključni svečanosti v petek, 15.
februarja 1991 v Šentjakobskem
gledališču, Mestni dom, Krehov
trg 2, Ljubljana, kjer se zberemo
ob 9.15.

V ženskem veleslalomu za svetovni naslov je bila Slovenka Veronika Šarec četrta

Sanjski drugi tek rdečelase Pernille

SAALBACH — Rdečelasa Švedinja Pernilla Wiberg je nova svetovna prvakinja v ženskem veleslalomu. Naslov si je priborila v včerajšnji zelo napeti zadnji ženski preizkušnji letošnjega svetovnega prvenstva s sanjskim drugim tekom, s katerim je dobesedno spodrinila s prvega mesta svetovno prvakinjo v superveleslalomu, domačinko Ulrike Maier. Tretja je bila nemška veteranka Traudl Hächer, na nevhvaležnem četrtem mestu (nehvaležnem, ker ne prinaša kolajne, a je vseeno zelo, zelo dober rezultat) pa je običajna Slovenka Veronika Šarec. Veleslalom za svetovni naslov je potrdil, da premore Jugoslavija odlično sla-

lomsko ekipo, saj so se vse štiri tekmovalke uvrstile med prvih šestnajst. Katjuša Pušnik je bila deseta, Nataša Bokal dvanaajsta, mlada Narcisa Šehovič pa šestnajsta.

Proga ženskega veleslalomu je bila zelo lahka in kratka, zato je skoraj neverjetno, kako si je lahko Ulrike Maier v prvem teku priborila tolikšno prednost pred drugouvrščeno Hächerjevo (56 stotink). Druge tekmovalke so še bolj zaostajale. Jugoslovke so imele dobro izhodišče pred drugim tekom, saj je bila Katjuša Pušnik četrta, Veronika Šarec šesta, Nataša Bokal, ki je dan prej osvojila srebro v slalomu,

pa štirinajsta. Favoritinja veleslalomu, Schneiderjeva in Wibergova sta razočarali: Vreni je smučala rezervirano in je bila šele enajsta, Pernilla pa malce boljše - sedma, z zaostankom sekundo in 8 stotink za Maierjevo.

V drugem teku je bilo pričakovati »običajni« napad Schneiderjeve. Svetovna prvakinja v slalomu pa je tokrat smučala dobro, ne pa izredno. Na koncu je bila sedma.

Povsem drugače je bilo z Wibergovo: s fenomenalnim drugim tekom je zadala tekmovalkam pred njo sekunde in še večje zaostanke. Druga za drugo so njene tekmice zaostale za njo, tudi »zlata superveleslalomka mamička« Ulrike Maier je morala na koncu priznati premoč 20-letne slalomistke iz Norrköpinga. Pri merjenju vmesnega časa je imela Maierjeva sicer še osem desetink naskoka nad bodočo zmagovalko, v drugem delu proge pa je bila Wibergova za celo sekundo boljše od Avstrijke, kar jasno kaže, da si je Švedinja prislužila zlato kolajno prav z odličnim smučanjem v drugem delu drugega teka.

Veronika Šarec je v drugem teku prehitela Američanko Twardokensovo, Nemko Hurlerjevo in Pušnikovo, bronasto kolajno pa je zgrešila le za četrte sekunde. Pušnikova je s slabšim drugim tekom zdrknila na deseto mesto, medtem ko je Nataša Bokal za dve mesti popravila uvrstitev iz prvega teka.

Pernilla Wiberg je z včerajšnjo zmago potrdila, da je - po odhodu Camille Nilsson - nova zvezda švedskega ženskega smučanja. Letos je v svetovnem pokalu zmagala v slalomu, v veleslalomu pa je bila doslej največ tretja (v Valzoldani). Znanja je predvsem po odličnih drugih tekih, v katerih zna nadoknaditi tudi velike zaostanke iz prvih tekov. Že v »svetovnem« slalomu se je po slabem prvem nastopu z odličnim drugim tekom povzpela do sedmega mesta. Podobno, oziroma še boljše, je bilo tudi včeraj, ko je s sedmega mesta napredovala vse do naslova svetovne prvakinje.

Veronika Šarec, četrta

VRSTNI RED

ŽENSKEGA VELESALOMA

1. Pernilla Wiberg (Šve.) 2'07"45,
2. Ulrike Maier (Avs.) 2'07"61,
3. Traudl Hächer (ZRN) 2'08"03,
4. Šarec (Jug.) 2'08"29, 5. Twardokens (ZDA) 2'08"44, 6. Hurler (ZRN) 2'08"61,
7. Schneider (Švi.) 2'08"70, 7. Salvemoser (Avs.) 2'09"30, 9. Andersson (Šve.) 2'09"31, 10. Pušnik (Jug.) 2'09"32,
11. Wachter (Avs.) 2'09"49, 12. Bokal (Jug.) in Hansen (Nor.) 2'09"57, 14. Gerg (ZRN) 2'09"93, 15. Eder (Avs.) 2'10"00, 16. Šehovič (Jug.) 2'10"56, 21. Biondi (It.) 2'12"35, 28. L. Magoni (It.) 2'12"84, 32. Merlin (It.) 2'14"25.

KOLAJNE SP

AVSTRIJA	4	3	2
Švica	3	0	2
Luksemburg	1	1	0
Švedska	1	0	0
Francija	0	2	1
Italija	0	2	0
Norveška	0	1	1
Jugoslavija	0	1	0
SZ	0	0	1
ZRN	0	0	1

Danes veleslalom z Albertom Tombo in Girardellijem

SAALBACH — Z današnjim moškim veleslalomom se bo zaključilo letošnje svetovno prvenstvo v smučanju. In konec bo - vsaj kar se tiče boja za kolajne - v mnogočem podobnem začetku izpred 13 dni. Prvi dan sta se v moškem slalomu borila za svetovno zlato Luksemburčan avstrijskega porekla Marc Girardelli in Italijan Alberto Tomba. Njun dvoboj se bo nadaljeval danes v veleslalomu.

Prav Girardelli in Tomba sta namreč velika favorita današnjega dne. Girardelli je zelo dobro pripravljen, pa čeprav je v superveleslalomu in predvsem v kombinaciji zatajil. Kljub vsemu je v slalomu dokazal, da je svojo formo dobro temporal in bo gotovo med protagonisti veleslalomu, če ne bo že glavni protagonist.

Alberto Tomba je v prvi svetovni disciplini s četrtnim mestom razočaral sebe in njegove številne navijače. Po skromni uvrstitvi se je vrnil v Italijo, da bi lahko treniral v miru in se primerno pripravil za zadnje dejanje svetovnega prvenstva. Letos je v veleslalomu dosegel boljše rezultate kot v slalomu. Prav zato v italijanski reprezentanci pričakujejo od njega zlato kolajno. Vsako drugo odličje bi pomenilo zanj nov neuspeh.

Favoritov za veleslalomsko zmago je še nekaj. Najprej naj omenimo svetovnega prvaka iz Vaila Nierlicha in njegovega rojaka Eberharterja, ki se je v Saalbachu že okinčal z dvema zlatima kolajnima (superveleslalom in kombinacija). Švicarji računajo na Källina, Norvežani na Furusetha, Švedi pa na Nyberga.

Z odločilno zmago v dvojicah v Davisovem pokalu Jugoslavija - Švedska 3:0!

ZAGREB — Jugoslovanska teniška reprezentanca se je presenetljivo lahko uvrstila v drugo kolo tekmovalja za Davisov pokal. V samih dveh dneh je odpravila Švedsko s 3:0. Po petkovi »rutinski« zmagi Ivaniševića nad Svenssonom in fenomenalnemu podvigu Gorana Prpića proti teniški številki dve na svetu Stefanu Edbergu, sta od včeraj najbolj znana jugoslovanska Gorana (Ivanišević in Prpić, seveda) v dvojicah odpravila Edberga in Lundgren. Njuna zmaga je bila neizpodbitna, čista, v samih treh setih, s poraznim 6:4, kot bi povedal Berlusconi, najev teniški izvedenec Rino Tommasi.

Jugoslovanski par je zgradil svojo zmago s servisi Gorana Ivaniševića in točnimi plasiranimi žogami Gorana Prpića. Ivanišević v teku srečanja ni izgubil nobenega servisa, Prpić pa enega, v prvem setu, ko je Švedska povedla s 3:1. To pa je bilo tudi vse, kar sta včeraj v Zagrebu zmogla Edberg in Lundgren. Jugoslovana sta v sedmi igri odvzela servis Lundgrenu, dve igri zatem pa še Edbergu

in osvojila prvi set po 32 minutah igre.

V drugem setu sta »modra« v prvi igri odvzela servis Lundgrenu, kar je nazadnje tudi odločilo ta niz (trajal je 36 minut). Tretji set je bil skorajda kopija drugega. Lundgren je spet izgubil servis in tako ponudil domačinoma priložnost za zmago, kar sta Ivanišević in Prpić tudi izkoristila in osvojila odločilno točko.

Danes bodo odigrali še preostali srečanja, ki pa ne bosta odločali več o ničemer. Ivanišević bo igral proti Edbergu, Prpić pa proti Svenssonu. Bolj kot na ti dve srečanja imata Jugoslovani v mislih že drugo kolo, v katerem se bo Jugoslavija srečala proti Češkoslovaki.

Izid dvojic: Ivanišević in Prpić (Jug.) - Edberg in Lundgren (Šve.) 6:4, 6:4, 6:4.

Italija vodi proti ZRN z 2:1

DORTMUND — Italijanska teniška reprezentanca po drugem dnevu presenetljivo vodi proti ZRN v prvem kolu tekmovalja za Davisov pokal z 2:1. Italiji je drugo točko priboril par Camporese-Nargiso, ki je v petih setih odpravil favorizirano dvojico domačinov Becker-Jelen s 4:6, 6:4, 7:6 (8:6), 6:4 in 6:3.

Italijana sta v zadnjem setu že izgubljala z 0:2, nakar pa sta osvojila šest iger proti eni igri nasprotnikov, kar ju je tudi privedlo do prestižne in pomembne zmage.

Danes bosta na sporedu odločilni srečanja: Camporese bo igral proti Beckerju, Cané pa proti Sticku.

Ostali izidi: ČSFR - Avstrija 3:0 (Korda, Srejšer - Skoff, Antonitsch 6:4, 7:6, 0:6, 6:4); Avstralija - Belgija 3:0 (Cahill, Woodbridge - Masso, Pimek 6:3, 6:3, 6:3); Nova Zelandija - Argentina 0:3).

V 19. kolu nogometnega prvenstva italijanske A lige

Inter gostuje v Bologni Juventus proti Atalanti

V nogometnem prvenstvu italijanske A lige bodo danes odigrali tekme 19. kola. Vodilni Inter bo gostoval v Bologni, Juventus bo igral v Bergamu, Sampdoria bo gostila Fiorentino, Milan pa pepelko prvenstva Ceseno.

Pari 19. kola: Atalanta - Juventus, Bologna - Inter, Cagliari - Napoli, Lecce - Pisa, Milan - Cesena, Parma - Lazio, Roma - Genoa, Sampdoria - Fiorentina, Torino - Bari.

Lestvica: Inter 25 točk, Juventus, Sampdoria in Milan 24, Parma 22, Genoa 20, Bari, Torino in Lazio 19, Fiorentina 17, Roma, Napoli in Lecce 16, Atalanta in Pisa 15, Bologna 13, Cagliari 11, Cesena 9.

Triestina doma proti Messini

Triestina bo v 21. kolu drugoligaškega prvenstva na Grezaruju gostila drugouvrščeno Messino. Sicilska ekipa predstavlja eno največjih presene-

čenj prvenstva, zaradi česar Tržačanom ne bo lahko. Po lepem uspehu, neodločenem izidu v Cremoni, bodo igralci trenerja Venerande zaigrali proti gostom po vsej verjetnosti s tremi napadalci: Scarafonijem, Rotello in Marinom. V obrambi bo izključnega Consagro zamenjal Conca. Po nekaj tednih naj bi spet zaigral tudi Picci.

Drugi deželni liga Udinese bo gostoval v Avellinu.

Pari 21. kola: Ancona - Padova, Ascoli - Barletta, Avellino - Udinese, Foggia - Modena, Lucchese - Reggina, Reggina - Pescara, Salernitana - Brescia, Taranto - Cremonese, Triestina - Messina, Verona - Cosenza.

Lestvica: Foggia 26 točk, Reggina in Messina 24, Ascoli 23, Lucchese 22, Cremonese in Verona 21, Barletta, Taranto in Avellino 20, Brescia, Ancona in Padova 19, Udinese in Cosenza 18, Reggina 16, Triestina in Modena 14.

kratke s teleprinterja

Na turnirju v Tokiu Sabatini - Navratilova

TOKIO — Gabriela Sabatini in Martina Navratilova sta se uvrstili v finale mednarodnega teniškega turnirja v Tokiu (nagradni sklad znaša 350 tisoč dolarjev). Argentinka je v polfinalu premagala Američanko Mary Joe Fernandez s 6:3, 6:4, Navratilova pa Peruanko Lauro Gildemeister s 6:2, 7:6 (7:5). Turnirja se je udeležila tudi Jugoslovanka Monika Seleš, ki pa jo je poškodoba rame prisilila k odstopu že v prvem kolu.

Atletski miting v New Yorku

NEW YORK — Alžirec Noureddine Morcelli je zabeležil tehnično najboljši rezultat na atletskem dvoranskem tekel milijono v New Yorku. Afričan je pretekel Marcus O'Sullivan je zaostal za več kot poldrugo sekundo. 21-letni Morcelli je z zmago potrdil, da spada med najbolj obetavne dolgoprogaše.

Cubilla ne bo treniral paragvajske reprezentance

ASUNCION — Luis Cubilla, urugvajski trener latinskoameriškega nogometnega klubskega prvaka Olimpie iz Asunciona, je demantiral vesti, po katerih naj bi v kratkem postal novi trener paragvajske nogometne reprezentance. Po pravilnikih paragvajske nogometne zveze mora biti trener reprezentance Paragvajec, zaradi česar bivši nogometni as iz Urugvaja sploh ne more postati trener reprezentance.

Na mednarodnem nogometnem turnirju Koper '91 Finale Koper - Proleter

V finale 9. mednarodnega nogometnega turnirja Koper '91, ki se je včeraj pričel na Bonifiki, sta se zasluženo uvrstila jugoslovanski prvotigaš Proleter in tretjeligaš Koper. Proleter je v uvodni tekmi turnirja premagal jesenskega prvaka druge lige Zagreb z 1:0 (1:0). Zadetek je dosegel Mihajlovič v 31. minuti. Tri minute pozneje je sodnik oškodoval Zagrebčane za očitno enajstmetrovko, v 49. minuti pa je Mihajlovič, strelec prvega gola iz enajstmetrovke, poslal žogo mimo vratnice.

V drugi tekmi je Koper, čeprav brez poškodovanih Čosića in Zulica, presenetil avstrijskega prvotigaša Alpine iz Leobna in ga premagal z 2:1 (1:0). Za Koper sta bila uspešna Pevnik v 32. minuti ter Ubavič iz 11-metrovke v 71. minuti, za goste pa Sabitzer v 74. minuti. Obe tekmi si je ogledalo ob krasnem vremenu okrog 700 gledalcev. V današnjem programu turnirja bosta ob 13. uri igrala Zagreb in Alpine za 3.

mesto, v velikem finalu pa Koper in Proleter. (Kreft)

Cimos še naprej sponzor OK Koper

KOPER — V sedanjih težkih gospodarskih časih, ko je vprašljiv telesnokulturni dinar, je vsekakor razveseljiva vest iz tabora koprskih odbojkaric. Vodstvo kluba in Cimos, koprski tovarna avtomobilov, sta se namreč dogovorila, da bo Cimos še naprej sponzor odbojarskega kluba. Članska ekipa Koper Cimos, ki je jesenski prvak v slovenski ligi, je na enotedenskih pripravah v Poreču, kjer je ob redni vadbi odigrala dve prijateljski tekmi in v obeh gladko s po 3:0 premagala jugoslovanske drugoligašice Vršac, ki je četrtna na lestvici ter Spartak (Subotica), ki je jesenski prvak in za katerega igra bivša sovjetska in madžarska reprezentantka. (Kreft)

v živo o našem športu

vsak ponedeljek ob 21.45
na TV Koper-Capodistria
ponovitve v torek ob 16.30

jutri v oddaji:

- nogomet: Kras najboljši v 3. amaterski ligi; v studiu Zdenko Verdenik, strokovnjak slovenskega nogometa;
- košarka: Igor Meden komentira dva derbija;
- rokomet: tudi rokometiške Krasa imajo svojo zvezdo;
- atletika: Igor Sedmak, deželni prvak v troskoku;
- karate: šport nakazanih udarcev se vse bolj uveljavlja tudi pri nas.

Za odgovore na nagradno uganko (003866) 25991

Sinoči v prvi jugoslovanski košarkarski ligi

Ljubljancani uspešni

SMELT OLIMPIJA - VOJVODINA 93:75

SMELT OLIMPIJA LJUBLJANA: Badžim, Tomović, Daneu 7, Zdovc 20, Bačar 6, Virant, Hauptman 24, Čurčić 21, Kotnik 14, Djurišić 2.

VOJVODINA NOVI SAD: boljić, Šarić, Marić 6, Grmuša 6, Savović 24, Lopičić 7, Lazić 22, Pavlović 2.

LJUBLJANA — Domači košarkarji so vseskozi lovili prednost 21 točk, s katero bi v primeru enakega števila točk na lestvici prehiteli sinočnje nasprotnike. To pa jim ni uspelo. Po prvem polčasu so sicer imeli kar 25 točk prednosti, največ po zaslugi reprezentantov Zdovca in Čurčića. Prvi je odlično vodil svojo ekipo in je bil tudi odlični pri metu, drugi pa se je odlično odličil s skoki v obrambi. V nadaljevanju je prišlo do preobrata, saj je Vojvodini uspelo znižati razliko na 10 točk. V končnici so gostitelji spet igrali dobro v obrambi in zmagali z 18 točkami prednosti.

Ostali izidi 15. kola: Partizan - Cibona 107:87, Zadar - Čelik 87:62, Bosna - Budućnost 84:104. Tekmi IMT - Crvena zvezda in POP 84 - Šibenka bodo odigrali danes.

Lestvica: POP 84 in Partizan 24 točk, Cibona 20, Zadar 18, IMT 14, Vojvodina, SMELT Olimpija, Crvena zvezda in Bosna 12, Šibenka in Budućnost 10, Čelik in Budućnost 8.

Italijanska A-1 liga

Stefanel v gosteh proti Phonoli

V 21. kolu italijanskega košarkarskega prvenstva A-1 lige gostuje tržaški Stefanel v Caserti proti Phonoli. V Trstu so domačini v svojem doslej najboljšem srečanju pregazili nasprotnike in zmagali s kar 34 točkami razlike. Gentile in soigralci se bodo skušali gotovo oddolžiti za takratni pekoč poraz, zaradi česar bodo zaigrali zagrizeno in borbeno, da bi svojemu bivšemu trenerju Tanjeviću dokazali svojo pravo vrednost.

Današnje kolo
Knorr - Scavolini, Messaggero - Sidis, Livorno - Panasonic, Phonola - Stefanel, Torino - Filodoro, Ranger - Firenze, Clear - Benetton, Philips - Filanto.

Lestvica
Benetton in Messaggero 28 točk, Phonola in Philips 26, Clear in Livorno 24, Scavolini in Stefanel 22, Knorr 20, Ranger 18, Sidis, Torino in Filanto 16, Filodoro in Panasonic 14, Firenze 6.

Italijanska A-2 liga

V anticipirani tekmi 21. kola italijanske košarkarske A-2 lige je včeraj videmski Emmezeta slavil pomembno zmago proti ekipi Turboair iz Fabria (98:92). Za videmčane je največ točk dosegel Turner (38), King pa jih je dosegel 24.

Današnje kolo
Kleenex - Aprimatic, Birra Messina - Lotus, Cremona - Billy, Venezia - Livorno, Telemark - Fernet Branca, Ticino - Banco di Sardegna.

Lestvica
Glaxo in Lotus 32 točk, Fernet Branca 30, Ticino 28, Kleenex 26, Teorematour 20, Turboair, Billy in Livorno 18, Aprimatic, Telemarket, Banco di Sardegna in Emmezeta 16, Venezia 14, Cremona 4.

Smučarsko medšolsko prvenstvo

Korečič odličen

Na goriškem smučarskem medšolskem prvenstvu, ki je bilo na Zoncolanu, so tudi letos sodelovali dijaki slovenskih višjih srednjih šol. Od vseh se je najbolje odrezal Mario Korečič (Cankar), ki je v slalomski preizkušnji za naraščajnike zasedel 5. mesto.

V istem starostnem razredu je Bojan Peršič (Zois) zasedel 9., Matija Gergolet (Trubar) 12., Borut Lozej (Zois) 18. ter Robert Paoletti (Zois) 26. mesto.

V mladinski preizkušnji pa je Marko Čavdek (Zois) prismačal na 13. mesto. V ekipni razvrstitvi je tehnični zavod Žiga Zois zasedel 8. mesto, smučarji šole Ivan Cankar so bili enajsti, za mesto nižje so se uvrstili predstavniki liceja Trubar.

V ženski preizkušnji (naraščajnice) je bila Erika Brisco (Zois) sedma, Martina Nanut (Zois) šestanjsta, Martina Fajt (vse Zois) pa dvajseta. Med mladinkami je Emy Bauzon (Gregorčič) zasedla 11. mesto. Ostale slovenske dijakinja pa so se tako uvrstile: 12. Majda Bratina (Trubar), 16. Michela Fajt, 17. Alenka Sorc (obe Zois), 20. Morena Krašček (Cankar), 21. Mila Bratina (Gregorčič) ter 25. Erika Černic (Trubar). V ekipni razvrstitvi so predstavnice zavoda Žiga Zois običale na 6. mestu, mesta med desetim in dvajstim pa si delijo smučarke šol Gregorčič, Trubar in Cankar.

Plavalni miting

Borovke zadovoljile

Na 3. plavalni medpokrajinski (Trst - Pordenon) preizkušnji za začetnike je sodelovalo 5 Borovih plavalč, tri v kategoriji A in dve v kategoriji B.

V zelo hudi konkurenci, ki je že značilna za tovrstna tekmovanja, so Borove plavalke pokazale, da se lahko enakovredno kosajo s plavalkami drugih klubov v deželi, ki imajo za sabo dolgoletno tradicijo v plavanju, vse so izboljšale svoje dosedanje osebne dosežke. Se posebej izstopa 6. mesto male Mojce Kovačič v disciplini 50 m delfin ter 13. mesto Nicolette Corossez v disciplini 200 m prosto.

DEKLICE A: 200 m prosto: 1. Tiziana Bernardi (79) USTN 2:26,6; 13. Nicoletta Corossez (79) Bor 3:03,0; 21. Jasna Simčič (80) Bor 3:27,0; 23. Irina Perosa (79) Bor 3:43,1. 200 m hrbtno: 1. Anna Pesavento (79) A.S.Gymnasium (PN) 2:51,0; 12. Irina Perosa (79) Bor 3:49,5. 100 m delfin: 1. Paola Mirabile (79) USTN 1:19,9; 7. Nicoletta Corossez (79) Bor 1:41,0; 12. Jasna Simčič (80) Bor 1:59,6. DEKLICE B: 200 m prosto: 1. Gaia Galletti (81) USTN 2:55,6; 13. Mojca Kovačič (81) Bor 3:43,6; 17. Elisa Frandolič (81) Bor 4:02,9. 50 m delfin: 1. Gaia Galletti (81) USTN 41,4; 6. Mojca Kovačič (81) Bor 53,1; 12. Elisa Frandolič (81) Bor 1:08,6.

Včeraj v nogometnem prvenstvu under 18

Brežanomor točka

EDILE ADRIATICA - BREG 3:3 (1:2)
STRELCA ZA BREG: Tamaro, Rocchetti in avtogol.

BREG: Gigliano, Stefančič, Ota, Reia, Zupin (M. Bandi), Švab, Tamaro, Rocchetti (R. Bandi), Mauri, Sancin, Buzzi, Majovski.

Borbeno in izenačena tekma med Edile Adriatica in Bregom se je zaključila s pravično delitvijo točk. Srečanje je bilo privlačno, saj sta obe ekipi igrali zagrizeno. Povedati pa je treba, da je sodnik sodil zares slabo in je oškodoval obe ekipi. Na primer Stefančiču je razveljavil regularen zadetek. Prvi so povedli domačini v 5. min., ko je Bregov branilec po nesporazumu z vratarjem, poslal žogo v lastno mrežo. Nato so Brežani začeli napadati in v 28. min. izenačili s čudovitim zadetkom v akrobaciji Rocchettija po podaji Tamaro.

Dve minuti kasneje pa so modri celo prešli v vodstvo, sicer z avtogolom po streli Reie. Ekipi sta si bili nato enakovredni, a domačini so uspeli izenačiti od začetka drugega polčasa z lepo akcijo v protinapadu. V 12. min. pa so Brežani ponovno povedli z lepim strelom Tamaro. Domačini so se vrgli v napad, a vratar Gigliano je večkrat odlično posegel. Ko se je regularni čas skoraj že iztekel, pa so igralci Edileja uspeli izenačiti s strelom z roba kazenskega prostora.

Med posamezniki bi tokrat pohvalili dobro igro Stefančiča in Rocchettija.

(E. B.)

PRIMORJE - MUGGESANA 0:5 (0:2)
PRIMORJE: Blason, Luxa, Fabris, (Gherardi), Geri, Štolfa, Praselli, Canzia (Košuta), Vidonis, Škabar, Tavčar, Natalicio.

Zdesetkano Primorje je utrpelo izredno hud poraz na domačih tleh. Po medtedenski zmagi v zaostali tekmi so Prosečani gotovo upali kaj več, čeprav položaj ekipe ob odsotnosti nekaterih važnih igralcev, med temi tudi standardnega vratarja Fabrisa, ni bil rožnat.

1. moška odbojkarška divizija na Tržaškem

Slogaši dobro začeli

ALTURA - SLOGA 0:3
(8:15, 12:15, 15:17)

SLOGA: Betocchi, Božič, Kerpan, D. in Strajn, Sgubin.

Začelo se je prvenstvo, v katerem slogaši ne skrivajo svojih ambicij za napredovanje. Trenirati so začeli že proti konkso. Edini v odtelj vadijo trikrat tedensko, naleteli v tej pripravljalni fazi, je bilo pomanjkanje tekem, saj na Tržaškem opravili trening tekmo. V primerjavi z lansko sezono je prišlo pri Slogi do nevojajski rok, v ekipo pa se je po vojaščini bo, po zapadlosti posojila je pri matičnem društvu Betocchi, Strajna pa je za eno leto posodil Bor.

V svojem krstnem nastopu pri Alturi slogaši niso naleteli na enakovrednega nasprotnika. Domačini so večino točk dosegli bolj zaradi nepazljivosti slogašev kot po lastni zaslugi. Taktično in tehnično je bila Sloga daleč boljša ekipa.

SLOGA B - KONTovel 3:0
(15:2, 15:9, 15:3)

SLOGA B: Brišnik, Ciocchi, Fonda, Kosmina, Mahnič, Milič, Spacal, Starc, Limbek, Doglia, Husu, I. in K. Milič, Bogatec, Bezin.

Tekma se je dejansko končala že v prvem polčasu, ko so v 5. minuti z avtogolom primorjasi zapečatili svojo usodo. Drugi gol so Miljčanidosegli iz off-sideja. V drugem polčasu Primorje ni imelo več moči, da bi popravilo negativno sliko. (Maxi)

CICIBANI

PORTUALE - BOR 3:2 (2:1)
STRELCA ZA BOR: Manzin in Jan Gregori.

BOR: Babuder, Vattovani, Jan Gregori, Sossi, Zornada, Manzin, Damjan Gregori, Ugničič, Primosi, Berce, Jaš Gregori.

V povratnem kolu prvenstva je Bor nerodno izgubil proti sicer solidni ekipi Portualeja. Naši so stopili na igrišče z okrnjeno postavo. V prvem polčasu so bili domačini boljši in povedli s prostim strelom, nato pa so še podvojili. Le proti koncu prvega polčasa je borovcem uspelo zmanjšati rezultat z Manzinom. Po odmoru so »plavi« takoj napadali, a brez velikega uspeha. Nasprotno, prav domačini so spet ukanili vratarja Babuderja. Proti koncu tekme je borovcem uspelo spet izid zmanjšati s prostim strelom Jana Gregorija. Zadnje minute pa so bile pravo obleganje pred tržaškimi vrati, naši so sicer tudi dali gol, a sodnik ga je razveljavil. (Dgr)

PRIMORJE - ROIANESE 1:3 (0:1)

PRIMORJE: Budin, Pahor, Batič, Milič, Babudri, Kapun, Škerlj (Štrekelj)

STRELEC ZA PRIMORJE: Milič.

Primorje je bilo na začetku tekme v precejšnjih težavah proti objektivno močnejšemu nasprotniku. Stvari so se za rumenordeče nekoliko izboljšale, ko so spremenili taktično razporeditev na igrišču. Tedaj pa je bil rezultat že 0:2. Gositi so dosegli še tretji gol, kakar je Milič prišel do žoge, ki je po nerodni vzvratni podaji že premagala vratarja in ji pospešil pot na dno mreže.

MLAJŠI CICIBANI

OPICINA - BOR odložena

BOR - KONTOVEL 91:100 (40:58)

BOR: Pavlica 12 (4:6), Simonič 12, Debeljuh 21 (5:7), Starac 2 (2:2), Posega 19 (7:7), Tomšič 6 (0:1), Petirosso 5 (3:5), Drocker 13 (5:7), Barini, Rudež.

KONTOVEL: Ban, Kralj 8, Milič 8 (2:4), Kapun, Briščik, Gulič 15 (3:6), Budin 15, Dneu, Rebula 28 (6:9), Vodopivec 2 (0:1), Gregori 24 (2:5).

SODNIKA: Valle in Ulivi iz Trsta. ON: Bor 23, Kontovel 24. PON: Daneu (86:67), TRI TOČKE: Drocker 2, Kralj 2, Gregori 2, Budin 1. GLEDALCEV: 150.

Pričakovani slovenski derbi državnih kadetov se je končal s povsem zaključeno zmago Kontovelove vrste, ki je v prvem polčasu igrala skoraj brez napak tako v obrambi kot v napadu. Borovci pa so že od vsega začetka odpovedali predvsem v obrambi, saj so jim gostje po volji uhajali proti košu in tudi polovili večje število odbitih žog ter nato realizirali. Že po nekaj minutah so Kontovelci povedli za 10 točk (15:5), prednost gostov pa se je nato konstantno večala, tako da je nekaj minut pred koncem polčasa znašala 16 točk (24:40), malo zatem pa kar 20 točk (56:36).

Pričakovali smo v začetku drugega polčasa reakcijo gostiteljev. Nasprotno, prav Kontovelci so si priigrali še večjo prednost (25 točk, 74:49) in tekme je bilo tedja dejansko konec. Borovci so z agresivno consko obrambo uspeli prestreči gostom nekaj žog in tako proti koncu omiliti poraz.

»Mislim, da smo s prvim odnosom začeli to tekmo. Z dobro obrambo smo onemogočili njihove strelce, v napadu pa smo zadevali z veliko točnostjo. Budin je igral v prvem delu zelo dobro, pa tudi drugi so povsem zadovoljili. V nadaljevanju smo nekoliko popustili, mislim pa, da nam borovci niso mogli ogroziti zmage,« je zelo zadovoljen dejal po tekmi Kontovelov trener Igor Meden.

Tudi Borov trener Fabio Sancin je priznal, da so Kontovelci zasluženo zmagali, saj so zadevali z neverjetno točnostjo, poleg tega so tudi bolj uigrani kot ekipa.

Po tej zmagi so Kontovelci napravili odločilni korak naprej po poti do drugega dela, borovci pa so si z novim porazom verjetno dokončno pripravili vsako možnost za uvrstitev v drugi del. (bl)

DEŽELNI KADETI

DOM - ALBA 78:80 (33:46)

DOM: Bordon 36, Silič 13, Zavadlav 19, Primožič 8, Covi 2, Quinzi, Skok.

ON: Dom 37; Alba 25; PON: Primožič (35), TRI TOČKE: Silič 1.

Zadnji dve sekundi sta bili usodni za domovce, ki so tako izgubili na domačih tleh proti Albi iz Krmina. Sicer so bili »belo-rdeči« v prvem polčasu skrajno nezbrani. Šibka točka naše ekipe je bil napad. To hibo pa so domovci odpravili v drugem polčasu, ko so igrali kot prerojeni. Precejšnji zaostanek so hitro nadoknadili in odtlej sta si ekipi izmenjavali v vodstvu. Smola pa se je držala naših fantov. Nasprotnik je namreč nekaj sekund pred koncem dosegel zmagoviti koš. (S. Primožič)

DEČKI 80:100 (44:48)

BOR: Kovač, Omari 0 (0:2), Sancin 8 (0:1), Uršič 44 (4:6), Oberdan 8 (0:2), Požar 15 (1:2), Štokelj 2, Buda 1 (1:2), Jagodic 4, Lapelj.

TRI TOČKE: Oberdan 2.

Včeraj so plavi nepričakovano izgubili proti ekipi Poggi, ki ima za leto mlajše košarkarje. Pravzaprav so tudi v naših vrstah igrali košarkarji letnika 1978 zaradi odsotnosti Colje in Joga-na, Lapelj pa je zapustil igrišče po prvem polčasu zaradi drugih obveznosti. Borovci so bili v vodstvu le v uvodnih minutah, nakar so nasprotniki vzeli vajeti igre v svoje roke in vodili do konca tekme. Naši so zaostajali vsehkozi v drugem polčasu za 14 točk, le v končnici so gostje povišali razliko na 20 točk.

Slaba prikazana igra je gotovo odraz številnih odsotnosti na treningih, obenem pa podcenjevanje nasprotnika in premalo borbenosti pri skoku pod košema. (U. A.)

MINIBASKET

TROFEJA OBERSNEL

STUPARICH - POLET 49:39 (20:18)

POLET: Kocjančič 11, Lakovič 16, Taučer 10, Bogatec, Gregori, Piccini 2, Hrovatin, Švab, Grilanc.

Poletovi minikošarkarji so po borbeni in dopadljivi igri klonili pred postavo Stuparich. Srečanje je bilo vsehkozi izenačeno, gostitelji pa so v zadnji četrtini, ko so bili na klopi vsi bolj izkušeni minikošarkarji Opencev, prešli v vodstvo in ob koncu, tudi slavili.

Tokrat bi zaradi požrtvovalne in učinkovite igre pohvalili Vasilija Kocjančiča. (Cancia)

domači šport - domači šport - domači šport

DANES
NEDELJA, 3. FEBRUARJA 1991

NOGOMET

1. AMATERSKA LIGA

14.30 v Červinjanu, Trg Lancieri d'Aosta: Pro Cervignano - Juventina

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Marianu: Mariano - Vesna; 14.30 v Bazovici: Zarja - Piedimonte; 14.30 v Muši: Mossa - Primorje; 14.30 na Padričah: Gaja - Villesse

3. AMATERSKA LIGA

14.30 v Trebbah: Primorec - Fincantieri; 14.30 v Doberdobju: Mladost - Begliano; 14.30 v Repnu: Kras - Junior Aurisina; 14.30 v Špetru ob Soči: San Pier - Sovodnje

NARAŠČAJNIKI

9.00 v Trstu, Campanelle: Campanelle - Breg; 10.00 v Bazovici: Zarja - Domio; 10.30 na Proseku: Primorje - Olimpia

NAJMLAJŠI
11.30 na Opčinah, Ul. Alpini: Opicina - Primorje

ZAČETNIKI

11.45 v Bazovici: Zarja - Fortitudo A; 12.15 na Proseku: Primorje - Soncini A

ODBOJKA

1. MOŠKA DIVIZIJA

10.00 v Trstu, licej Petrarca: La Marmotta - Bor

DEČKI

10.30 v Gorici, Slovenski športni center: Olympia - ACLI Ronchi; 10.30 v goriškem Kulturnem domu: Teknoprogres - Sloga

DEKLICE

9.00 na Opčinah: Sloga A - Virtus; 9.30 na Proseku: Kontovel - Bor Friulexport B; 11.00 v Trstu, Monte Cengio: CUS - Sloga B

KOŠARKA
PROMOCIJSKA LIGA

11.00 v Trstu, šola Morpurgo: Stella Azzurra - Bor Radenska

1. MOŠKA DIVIZIJA

9.00 v Trstu, Ul. della valle: Trash Basket - Breg B

NARAŠČAJNIKI

9.00 v Trstu, na 1. maju: Bor - Ferrovia; 11.00 v Trstu, šola Caprin: Santos - Breg

DEČKI

10.30 v Nabrežini: Sokol - SGT; 11.00 na Proseku: Kontovel - Barcolana

PROPAGANDA

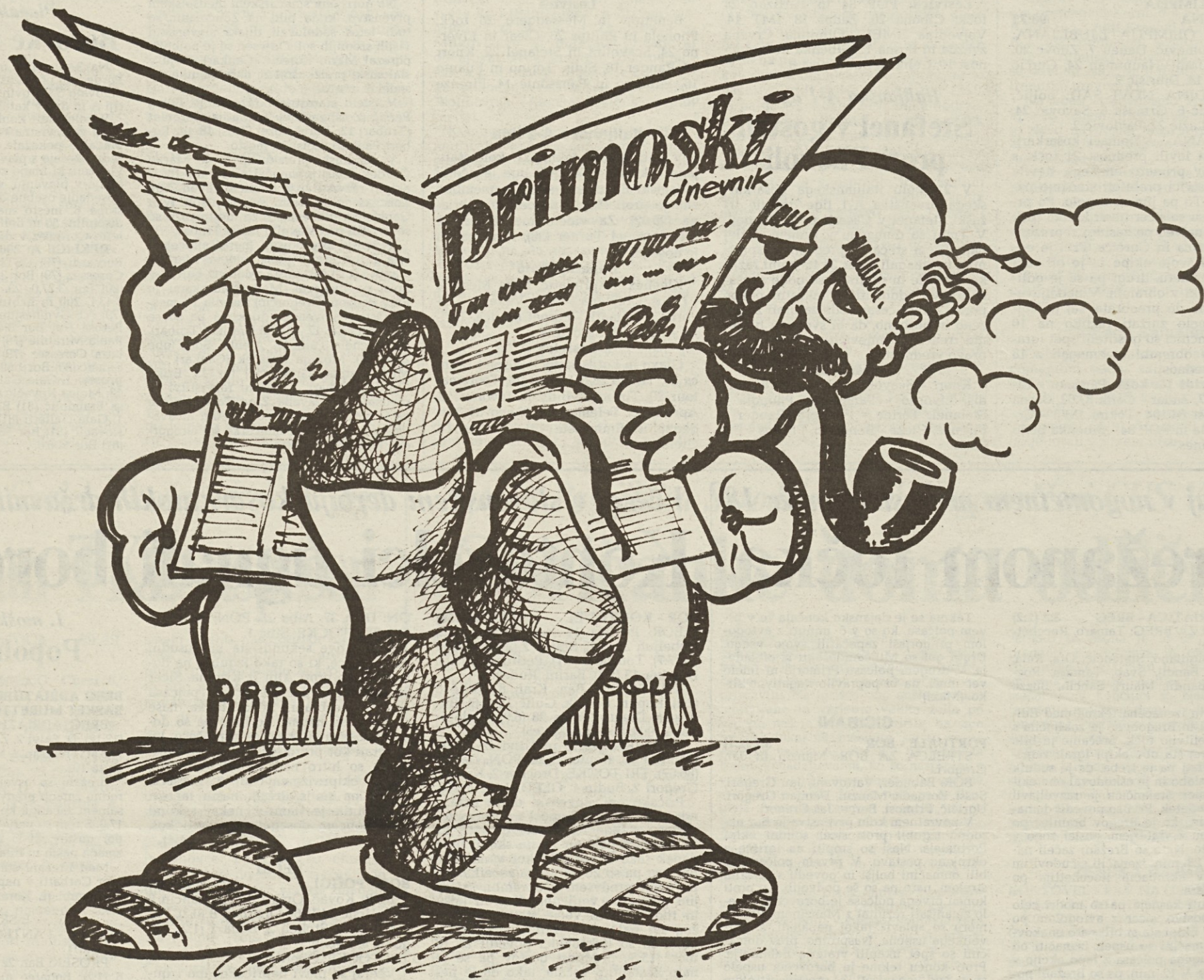
9.30 v Trstu, Ul. Frescobaldi: Poggi Basket - Polet; 15.45 v Trstu, Istrska ulica: Don Bosco A - Bor

ROKOMET

ŽENSKA C LIGA

11.00 v Zgoniku: Kras - Nieveo San Donà

PRIMORSKI DNEVNIK SE TOKRAT ZAHVALJUJE,
PREDVSEM NAROČNIKOM,
KI SO MU SPET POTRDILI ZAUPANJE
IN SO OBNOVILI NAROČNINO.

GRAFICENTER

Kot je obljubljal, vam bo zato še naprej

primorski
dnevnik

iz dneva v dan vedno želel

...dobro jutro

da boste o vsem obveščeni že zgodaj zjutraj
in boste lahko ob kavi prebirali novice,
ki jih v drugih časopisih običajno ni.

Tisti, ki niso izkoristili možnosti prednaročnine, se lahko še vedno obrnejo na raznašalce
za ugodne mesečne naročnine. Sicer pa je Primorski dnevnik prisoten vsak dan v kioskih.